

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Stimada cussegliera
Stimai cussegliers

Cheutras vegnis Vus envidai alla 7.

RADUNONZA DIL CUSSEGL DA VISCHNAUNCA

dil trienni 2014/2017

che ha liug **mesjamna, ils 22 d'avrel 2015, allas 20.00 uras**,
ell'aula dalla casa da scola a Sedrun.

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 06 dils 18-02-2015
3. Rendaquens 2015
 - a) Vischnaunca Tujetsch
 - b) Bogn Sedrun
4. Seramentaziun dil niev president communal
5. Corporaziun da vischnauncas SanaSurselva – elecziun d'in substitut da delegau
6. Orientaziuns
7. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal:
Beat Roeschlin

Actuar:
Lucas Collenberg

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
2014/2017

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 06-2014/17 dils 18 da fevrer 2015

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 06/2014/17 dils 18 da fevrer 2015

allas 20.00 uras entochen allas 22.30 uras ell'aula dalla casa da scola a Sedrun

Presidi:	Christian Gieriet	
Actuar:	Lucas Collenberg	
Dumbravuschs:	Otto Curschellas e Franco Curschellas	
Presents:	11 cusseglierAs, total 11 votantAs (absolut pli 6)	
Aspectaturs:	10	
Cusseglers:	Arno Berther, Surrein Marc Berther, Gionda Diego Curschellas, Gionda Franco Curschellas, Sedrun Otto Curschellas, Sedrun	Gelgia Deplaz, Rueras Christian Gieriet, Sedrun Sep Aluis Monn, Gionda Severino Solèr, Sedrun Josi Russi, Sedrun
Suprastonza:	André Schmid, genau Renato Decurtins, genau	Mario Hitz, genau Toni Monn, Rueras
Cumissiun da gestiu:	Guido Friberg, Sedrun Norbert Vinzens, Sedrun	
Perstgisas:	Michel Deragisch, cusseglier	Christian Albin, genau

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 05 dils 21-01-2015
3. Reglament per far diever dallas vias d'uaul e da funs cun vehichels a motor
4. Maletg empalont - approbaziun
5. Orientaziuns
6. Varia

1. Tractanda Avertura

La 6. radunonza dil cussegl da vischnaunca dil trienni 2014/2017 vegn aviarta entras il president Christian Gieriet cun beneventar tuts presents. In special beinvegni fa el agl inschignier forestal regional Renaldo Lutz, il qual vegn a prender posiziun tier la tractanda nr. 3.

Il cusseglier Michel Deragisch ha schau perstgisar. Il suppleant Marc Berther ei presents.

Al president dil cussegl ei vegniu inoltrau ina resoluziun da cusseglier René Epp cun il tetel «Resoluziun per mauns dil cussegl da vischnaunca da Mustér concernent dapli collaboraziun intercommunala en Sursassiala». Per saver tractar la resoluziun propona il president da cumpletar la gliesta da tractandas sco suonda: Tractanda nr. 5: Resoluziun per mauns dil cussegl da vischnaunca da Mustér concernent dapli collaboraziun intercommunala en Sursassiala.

Conclus:

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da cumpletar la gliesta da tractandas cun la tractanda nr. 5: Resoluziun per mauns dil cussegl da vischnaunca da Mustér concernent dapli collaboraziun intercommunala en Sursassiala.

2. Tractanda Approbaziun dil protocol nr. 05 dils 21-01-2015

Il protocol nr. 05 dils 21-01-2015 vegn approbaus unanimamein.

3. Tractanda Reglament per far diever dallas vias d'uaul e da funs cun vehichels a motor

Introducziun entras gerau André Schmid:

La vischnaunca da Tujetsch ei en possess da biabein 1'055 ha uaul productiv. Da quella surfatscha ein 750 ha vegnidas taxadas entras il cantun sco uaul da schurmetg. Quels uauls protegian nos vitgs, nosas vias, la viafier ed ulteriura infrastruttura da differents prighels dalla natira sco lavinas, curdadas da crappa e bovas. La tgira dils uauls da schurmetg ei indispensabla per saver garantir a liunga vesta uauls intacts ch'adempleschan las pretensiuns concernent il schurmetg. Per saver exequir la tgira da nos uauls a moda e maniera efficienta ed economica basegna ei ina avertura minimala da basa accessibla cun vehichels moderns da raccolta e da transport.

Il regulativ actual davart il diever dallas vias d'uaul datescha digl onn 1999 e corrispunda mo per part alla legislaziun cantunala. Il diever dallas vias sa succeder oz per gronda part libramein, v.d. senza restricziuns. Il diever basegna actualmein per gronda part negina lubientscha. In scamond da carrar uffical exista suletamein per las vias Bugnei – Mompé Tujetsch, Staziun Tschamut – Milez e Sutseivs – Tgom. Quei fatg ei buca cumpatibels cun las determinaziuns dil dretg forestal. Cun scriver dils 13 da december 2012 digl Uffeci d'uaul e prighels dalla natira ei la vischnaunca vegnida orientada giudlunder. Novs projects per sanaziuns da vias sco d'entochen ussa ein mo lu pusseivels, sch'il reglament actual vegn adattaus alla legislaziun vertenta. Autruisa ei da quintar ch'ei vegn el futur buca entrau sin damondas da contribuziuns per construcziuns ni amplificaziuns da vias d'uaul.

Sin rucca stat ina prolungaziun dalla via d'uaul Flurin entochen agl ur digl uaul da Camischolas. Ils cuosts vegnan schazegiai a frs. 430'000.00. Medemamein ein ina sanaziun totala dalla via Sutseivs –

Tgom necessaria. Enconuschentamein ei la via veglia en in fetg schliet stan. Ils cuosts totals ein calculai cun frs. 700'000.00.

Il niev reglament ei vegnius elavuraus entras ina cumissiun ch'ei secumponida dallas suandontas persunas.

- André Schmid, gerau
- Baseli Huonder, representant interess agricols
- Severino Solèr, cusseglier communal
- Theo Berther, representant interess da catscha
- Adrian Deragisch, selvicultur communal

La cumissiun ei vegnida sustenida e cussegliada entras igl inschignier forestal regional, Renaldo Lutz. Aschia ha denter auter saviu vegnir garantiu ch'il niev regulativ cunterfa buca a leschas surordinadas. Gerau André Schmid engrazia a Renaldo Lutz per siu sustegn.

Renaldo Lutz, inschignier forestal regional:

Las vias d'ual surveschan en emprema lingia al diever forestal. In ulteriur diever ei pusseivels, p. ex. per l'agricultura ni interess publics. Plinavon sa la vischnaunca lubir excepziuns supplementaras. Il diever dallas vias d'ual senza restricziuns corrispunda buca alla legislaziun surordinada. En quei cass vegnan las vias buca pli taxadas sco vias d'ual e consequentamein sa il cantun reducir las contribuziuns per la sanaziun da quellas. Dapi igl onn 2007 ha la vischnaunca Tujetsch impundiu rodund frs. 1'500'000.00 per la sanaziun da vias d'ual. Vid quels cuosts ei il cantun separticipaus cun contribuziuns da rodund 55% ni frs. 650'000.00.

Ils basegns da sanaziun da vias d'ual ei gronds el cantun Grischun ed ils mieds ch'il cantun ha a dispoziun ein restrenschis. Las contribuziuns dil cantun succedan sin fundament da certs criteris, ed in da quels ei la reglamentaziun dil diever dallas vias d'ual. Il reglament ch'ei vegnius elavuraus ei buca mo necessari per retscheiver daners dil cantun, mobein garantescha era ina certa controlla dil diever dallas vias d'ual.

Tractaziun dalla lescha:

Artechel 2:

Cusseglier Sep Aluis Monn vul saver sch'igl ei pusseivel da cumpletar la litera a) cun "ils responsabels dils aquaducts".

Tenor gerau André Schmid basegna ei negina carta da legitimaziun (lubientscha da carrar) per viadis per ademplir activitads officialas. La survigilanza dils aquaducts ei ina tala activitad, aschia ch'igl ei buca necessari da cumpletar igl artechel. Per levgiar la survigilanza drova ei suletamein ina carta da controlla. Cusseglia Gelgia Deplaz vul saver co las cartas da controlla vegnan repartidas, per exempel per il transport da lenna da sort ni da selvaschinas.

Tenor gerau André Schmid vegn ina carta da controlla repartida allas persunas che han ina funcziun che lubescha da carrar senza lubientscha. Clar ei denton era ch'ei dat situaziuns (p. ex. cass d'urgenza) nua ch'ei sto vegnir carrau senza haver ina tala carta.

Artechel 4:

Cusseglier Sep Aluis Monn vul saver sch'ei dat buca ina carta che lubescha da carrar igl entir onn sin tut las vias d'uaul. Tenor el enconuscha la vischnaunca da Medel ina tala carta.

Tenor gerau André Schmid dat ei ina carta digl onn per il diever agricol (art. 3 lit. a) e per igl ulteriur diever (art. 3 lit. b). Las ulteriuras persunas basegnan denton ina carta dil di, dall'jamna ni dil meins per in cert raiun. Cartas digl onn per tut ils raiuns ein buca previdas. Sch'in pescadur vul per exempel ir en la Val Gierm a pesca basegna el ina carta dil di, dall'jamna ni dil meins. Che la vischnaunca da Medel dat ora cartas digl onn per tut ils raiuns ei buca enconuscent al gerau André Schmid ed agl inschignier forestal regional Renaldo Lutz.

Cusseglier Otto Curschellas sedamonda nua che las cartas da legitimaziun san vegnir retratgas cu il spurtegl dall'administraziun communal ei buca aviarts.

Tenor gerau André Schmid dat ei la pusseivladad dad installar in apparat per retrer cartas dil di avon casa communal. Quella sligiazion enconuschan era autras vischnauncas. Pusseivla ei era ina collaboraziun cun menaschis d'ustria.

Cusseglier Marc Berther fa attent ch'ei dat a Vaz-sut in sistem da retrer ina carta per telefon. Il mument ch'ins telefonescha sin la numera indicada, vegn la taxa gest quintada giu. Las cartas savessen tenor el denton era vegnir dadas ora entras las ustias.

Cusseglier Sep Aluis Monn sedamonda sch'ils pescadurs ston retrer ina carta per mintga raiun.

Tenor gerau André Schmid ei quei il cass. Las biaras vias che vegnan duvradas dils pescadurs ein denton buca vias d'uaul e perquei buca pertuccadas dil scamond da carrar (Nalps, Valtgeva, Strem eav.). Probabel setracta ei el cass dils pescadurs tier la via ella Val Gierm dalla suletta via che basegna ina lubientscha da carrar.

Artechel 6:

Cussegliera Gelgia Deplaz fa menziun dil scamond da fullar via sin las vias d'uaul duront igl unviern e sedamonda sch'igl ei lubiu da preparar ina via d'uaul cun maschina da pista.

Tenor gerau André Schmid ei la preparaziun d'ina via d'uaul cun maschina da pista buca pertuccada dil scamond. Ei vala denton da risguardar las zonas da schurmetg.

Artechel 8:

Cusseglier Otto Curschellas sedamonda tgi che fa las controllas concernent ils scamonds da carrar.

Tenor gerau André Schmid disponan plirs collaboraturs communals dalla legitimaziun da far las controllas. Per regla vegnan quellas a succeder en cumbinaziun cun autras lavurs. Medemamein ei la polizia legitimada da controllar ch'ils scamonds da carrar vegnien persequitai.

Artechel 11:

Cusseglier Diego Curschellas vul saver sch'ei drova duas lubientschas da carrar per vias che cunfineschan cun las vischnauncas vischinontas e co ei vesa ora el cass ch'ina via ei serrada muort curdadas da plantas eav. (p. ex. Val Gierm).

Tenor gerau André Schmid vala per las vias che cunfineschan cun las vischnauncas vischinontas era la lubientscha da l'autra vischnaunca. Ins sto decider en tgei vischnaunca ch'ins vul retrer la carta. El cass

ch'ina via ei serrada ed igl access sur la via da l'autra vischnaunca ei pusseivels, sa vegnir fatg diever da quella senza stuer retrer ina carta.

Cusseglier Diego Curschellas damonda suenter ils motivs per parter las vias d'uaul en raiuns.

Tenor gerau André Schmid eis ei stau la finamira da reducir en general il traffic sin las vias d'uaul. Ina carta da carrar per tut las vias d'uaul, senza haver in interess specific, havess buca gidau a contonscher quella finamira. En las autras vischnauncas ei la tematica reglada semeglient. Per part basegna ei schi-zun ina lubientscha per mintga singula via.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimamein il reglament per far diever dallas vias d'uaul e da funs cun vehichels a motor per mauns dalla radunonza da vischnaunca.

4. Tractanda Maletg empalont - approvaziun

Introducziun entras il vicepresident communal André Schmid:

L'elavuraziun dil maletg empalont sesanfla en la fasa finala. Sco davos pass vegn il document sancziun-naus entras il cussegl da vischnaunca.

Naven dils 23 da december 2014 entochen ils 23 da schaner 2015 ha la procedura da participaziun concernent il maletg empalont dalla vischnaunca Tujetsch giu liug. El rom da quella procedura ha mintgina e mintgin giu la caschun da prender posiziun tiel sboz dil maletg empalont, il qual ei vegnius elavuraus duront sis luvratoris (workshops) entras la populaziun ed ei silsuenter vegnius purifitgaus entras la suprapstunza communal ed il cussegl da vischnaunca.

Eifer il temps numnau ei vegniu inoltrau en tut tschun posiziuns. Treis derivan da proprietaris da casas resp. habitaziuns da vacanzas e duas da personas cun domicil en vischnaunca. La suprapstunza communal ha tractau las posiziuns e fatg propostas permauns dil cussegl da vischnaunca.

Suenter l'approvaziun dil maletg empalont entras il cussegl da vischnaunca vegn quel translataus, formataus e repartius (casadas, fatschentas, partenaris eav.).

Discussiun:

Il cussegl da vischnaunca discussiunescha las propostas dalla suprapstunza communal.

Nr.	Tema	Proposta suprapstunza communal / Decisiun cussegl da vischnaunca
1.	Turissem (pagina 10)	El maletg empalont stat scret che la vischnaunca seigi aviarta per ils basegnns dils proprietaris da habitaziuns secundaras e s'interesseschi per lur meini. In'integraziun da quella gruppa d'interess ellas discussiuns e decisiuns davart il svilup dalla vischnaunca ei denton mo pusseivla en ina moda e maniera che fa senn, sch'els proprietaris da habitaziuns da vacanzas s'organiseschan. Ei basegna ina persuna da contact resp. ina suprapstun-

		za, che representa ils interess dils hospis e cun la quala la vischnaunca sa comunicar. Anflar resp. evaluar la dretga fuorma d'organisaziun ei il pensum dalla gruppa d'interess. La vischnaunca sustegn denton quei process. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella posiziun.
2.	Turissem (pagina 11)	La suprastanza da Sedrun Mustér Turissem (SMT) ei responsabla per igl engaschament e la fixaziun dil pensum da lavur dil directur da turissem. La suprastanza communal ei dil meini, ch'ei seigi buca d'engrau da francar el maletg empalont la pretensiun d'engaschar in directur cun pensum cumplein. Ei setracta d'ina causa operativa, davart la quala SMT sto decider en atgna responsabladad, cun mintgamai risguardar ils fatgs actuals. Proposta: La pretensiun d'engaschar in directur da turissem cun pensum cumplein duei buca vegnir risguardada el maletg empalont. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella proposta.
3.	Ambient (pagina 16)	Sin fundament dall'impurtonza per il turissem parta la suprastanza communal il meini da dar ina pli aulta prioritad alla mesira "Überprüfung der Grösse der Wildruheazonen bzw. der Schaffung von Korridoren" (prioritad 4). Proposta: Midar la prioritad dalla mesira "Überprüfung der Grösse der Wildruheazonen bzw. der Schaffung von Korridoren" da 4 sin 2. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella proposta.
4.	Socialesser (pagina 17)	A caschun dils luvratoris eis ei buca vegniu discussiunau explicitamein, che la vischnaunca dueigi sustener resp. procurar per habitaziuns per famiglias. Sco principi ei francau el maletg empalont il suandont: "Eine Strategie zur Ansiedlung von Einwohnern/Steuerzahlern wird aufgrund der peripheren Lage und des regionalen Arbeitsplatzangebots als nicht zielführend beurteilt", denton "flankierende Massnahmen, die die Qualität des Wohnstandorts verbessern, sollen gezielt geprüft werden". Corrispudent al numnau principi eis ei il pensum dalla vischnaunca da procurar ch'il liug da habitar resti attractiv (cundiziuns da rama). La suprastanza communal ei dall'oppiniun, che la realisaziun da spazi da habitar per famiglias duei restar in pensum dall'interessenza privata. La vischnaunca duei sustener tals projects el rom da sias pusseivladads, denton buca cun contribuziuns d'investiziun. Proposta: In sustegn dalla realisaziun da spazi da habitar per famiglias entras contribuziuns finanzialas dalla vischnaunca duei buca vegnir risguardaus el maletg empalont. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella proposta.

5.	Cundiziuns da rama (pagina 20)	Igl ei indiscutabel, che la muria da stizuns ha in effect negativ sin l'attractivitat d'in liug. Contribuziuns finanzialas dalla vischnaunca per mantener las structuras actualas ein denton buca la dretga mesira. La suprastanza communal beneventa perencunter da sclarir autras pusseivladads da sustegn (cundiziuns da rama). Proposta: Cumpletar la tiarza directiva sin pagina 20: "Zur Förderung des einheimischen Handels und Gewerbes...". Plinavon duei la gliesta da mesiras/projects vegnir cumpletada cun il punct "Prüfen von Unterstützungsmöglichkeiten (keine finanziellen Beiträge) für den Erhalt bzw. das Schaffen eines diversifizierten Ladenangebots" cun prioritad 3 e responsablada tiel cussegl da vischnaunca. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella proposta.
6.	Cundiziuns da rama (pagina 20)	La suprastanza communal sa s'accordar da dar alla mesira "Prüfung von Möglichkeiten zum Outsourcing von Gemeindeaufgaben" (prioritad 4) ina pli alta prioritad. Proposta: La prioritad dalla mesira "Prüfung von Möglichkeiten zum Outsourcing von Gemeindeaufgaben" duei vegnir midada da 4 sin 3. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella proposta.
7.	Cundiziuns da rama (pagina 20)	La suprastanza communal parta buca il meini da dar alla mesira "Unternehmerbefragung" (prioritad 3) ina pli alta prioritad. Igl ei primarmein il pensum dils interprendiders da s'organisar e far valer lur interess enviers la vischnaunca. Proposta: La prioritad dalla mesira "Unternehmerbefragung" duei buca vegnir midada. Il cussegl da vischnaunca sa s'accordar cun quella proposta.
8.	Vischnaunca sco organisa-ziun (pagina 23)	La suprastanza communal ei - sin fundament dallas discussiuns a caschun dils luvratoris - era dil meini, che la prioritad 3 per la mesira "Abklärungen bzgl. einer Gemeindefusion in der Sursassiala/Cadi" seigi commensurada. Proposta: La prioritad dalla mesira "Abklärungen bzgl. einer Gemeindefusion in der Sursassiala/Cadi" duei vegnir midada da 2 sin 3. Discussiun: Cusseglia Ren�� Epp ei surstaus che la suprastanza communal propo-na da midar la prioritad da 2 sin 3, malgrad ch'îl cussegl da vischnaunca ha discussiunau quella damonda intensivamein e decidiu da dar la prioritad 2. Tier quei punct va ei buca per instradar ina fusiun mobein per sclarir cun in rapport el decuors dils proxims dus onns tgei avantatgs e disa-

	vantatgs ch'ina fusiun ella Cadi ni Sursassiala havess sco era eruir en tgei secturs ch'ei vegn gia collaborau e nua ch'ei dat potenzial da collaborar egl avegnir. Il rapport duei survir sco basa per decider schebein ei fa senn dad ir en contractivas da fusiun ni buca. L'elavuraziun duei succeder en collaboraziun cul cantun. René Epp ei perschuadius ch'era las vischnauncas da Mustér, Trun e Sumvitg savessen s'accordar cun in tal agir e spera sin il sustegn dils ulteriurs cussegliers da buca midar la prioritad dalla mesira. Cusseglier René Epp fa la proposta da buca midar la prioritad dalla mesira "Abklärungen bzgl. einer Gemeindefusion in der Sursassiala/Cadi" (schar prioritad 2). Tenor cusseglier Severino Solèr duei il maletg empalont exprimer il meini da tals ch'ei stai presents al luvratori dil maletg empalont. A caschun dil luvratori ei ina fusiun vegnida taxada sco buca prioritara. Per quei motiv eis el dil meini da dar alla mesira la prioritad 3, sco proponiu dalla suprazion communal. Concernent il rapport che cusseglier René Epp giavischa, ei Severino Solèr dil meini, ch'il resultat da quel dependa da tals ch'elavuran el. Ch'il cantun giavischa fusiuns ei buca dispoteivel. El sez ei denton encunter ina fusiun e vul buca metter en moviment mesiras che van en quella direcziun. Cusseglier Otto Curschellas ei staus presents al luvratori e constatescha ch'igl ei buca vegniu discussiunau leu da far sclariments davart ina fusiun. Las 30 – 40 persunas ch'ei stadas presentas han preferiu la cooperaziun enviers ina fusiun. Tenor el ei quei meini representativs. In'adattaziun dalla prioritad sfalsificass il resultat dil luvratori. Cusseglier Arno Berther sustegn ils votums dad Otto Curschellas e Severino Solèr. Era el ei dil meini ch'il maletg empalont duei resplender ils resultats dil luvratori e ch'il cussegl da vischnaunca sa buca semplamein far adattaziuns. Tenor el pren René Epp en mira ina fusiun entras pretendere l'elavuraziun d'in rapport. Sch'ins vul buca ina fusiun, drova ei era buca in rapport. Il mument ei ina fusiun lunsch naven. En biars secturs vegn ei gia collaborau ed ins sa sedumandar nua ch'ulteriuras collaboraziuns ein aunc pusseivlas. Tujetsch persequitescha ina via bilaterala. La fidonza viers il center ei buca avon maun ed aschia era buca la basa per ina fusiun. Il cantun vegness segiramein a sustener sclariments davart ina fusiun, essend ch'el giavischa paucas vischnauncas, organisadas professunalmein. Tenor il vicepresidente communal ei la tematica dallas fusiuns vegnida discussiunada a caschun dil cussegl da cumin. Cun excepziun da Mustér ei l'euforia da fusiunar fetg pintga. Tenor cusseglier René Epp vegn il cussegl da vischnaunca da Trun a sefatschentar proximamein cun la damonda da far sclariments davart ina fusiun. Las finanzas ein mo in aspect tier fusiuns. En special va ei per nezegiar meglier ils potenzials ch'ei avon maun. Midar la prioritad dalla numnada mesira fuss in schliet signal enviers Mustér. Ei vala da signalisar che Tujetsch vul collaborar.
--	---

		Votaziun davart la proposta da cusseglier René Epp: Il cussegl da vischnaunca decida cun 6 encunter 5 vuschs da buca midar la prioritad dalla mesira “Abklärungen bzgl. einer Gemeindefusion in der Sursassiala/Cadi” (schar prioritad 2).
--	--	---

Cusseglia Gelgia Deplaz fa la proposta da dar al punct “Tourismusförderungskonzept erarbeiten. Umsetzung mit Mitteln aus Tourismusfonds (Zweckbindung Steuergelder) oder aus Zweitwohnungssteuer” la prioritad 1 e da strihar il passus “oder aus Zweitwohnungssteuer”. La nova carta da hosps per la stad (MGB e pendiculara Mustér) seigi zuar ina buna caussa, las purschidas da Tujetsch (Bogn Sedrun e Tgom) seigien denton buca integradas. Cun quei fatg ha Gelgia Deplaz miserias. Perquei eis ei tenor ella impurtont dad elavurar ton pli spèrt in concept turistic.

Tenor il vicepresidente communal ein ils mieds finansials per in tal concept buca avon maun il mument. Las taxas da turissem ein buca destinadas per quei intent, aschia che la finanziaziun stuess aunc vegnir reglada. Per quei motiv ei la prioritad 1 fetg sportiva. Concernent las purschidas che vegnan integradas ella carta da hosps fa il vicepresidente menziun ch’igl ei pusseivel d’integrar ulteriuras purschidas cu igl ei enconuscent cun tgei entradas ch’ins sa quintar. Sedrun Mustér Turissem ha sut in cert squetsch stuiu comunicar las novas purschidas e ha buca vuliu surcargar la barca. Cusseglia Gelgia Deplaz trai anavos sia proposta.

Cusseglia Josi Russi pren posiziun tier la sparta turissem:

Il turissem ha ina gronda impurtonza per la vischnaunca Tujetsch. Ch’ins stat davos il turissem e vul dar a quel novs impuls muossan il maletg empalont e la nova lescha da turissem. La situaziun ei denton buca semplia. Cun la decisiun dalla banca naziunala da sligiar si il cuors minimal per igl euro ei il turissem aunc bia pli fetg el focus. Quasi mintgadi ein novas negativas d’udir. Nus tuts essan dumandai da reagir.

In emprem pass ella dretga direcziun ein las novas purschidas per la stad 2015. L’integrasiun dalla MGB (Mustér – Alpsu) e dalla pendiculara a Mustér ella carta da hosps ein ina megliur dalla purschida. Quella plivalur ch’ei pusseivla cun la nova lescha da turissem gida a quietar empauet las discussiuns davart digl euro. Ei setschenta denton la damonda daco che las purschidas da Tujetsch ein buca integradas ella carta da hosps. Ina plivalur per Tujetsch maunca, e quei malgrad ch’ils menaschis ed ils hosps da Tujetsch pagan las medemas taxas sco a Mustér. Tier la tractaziun dalla lescha da turissem ei adina vegniu quintau cun entradas supplementaras da frs. 400'000.00 – 500'000.00. Ussa tuttenina vegn quintau cun mo frs. 300'000.00. Sco partenari equal havess era Tujetsch il dretg sin certas purschidas. Ei sto dar ina situaziun da win-win per tuts. Igl ei nuncapeivel che la purschida dalla MGB vala mo tochen sil pass Alpsu e buca tochen Realp. En vesta ad ina collaboraziun cun Andermatt fuss quei exnum necessari. En general vala ei da curreger quella tractaziun ineguala ed era integrar puschidas da Tujetsch ella carta da hosps.

Tenor il vicepresidente communal ei la suprastanza communal pertscharta che las purschidas da Tujetsch mauncan il mument ella carta da hosps. Tier la tractaziun dalla lescha era vegniu quintau cun entradas supplementaras da rodond frs. 430'000.00. Sedrun Mustér Turissem (SMT) quenta ussa denton cun mo frs. 300'000.00. Sin fundament dils emprems avis san ins quintar da contonscher dapli che frs. 300'000.00, aschia ch’ei vegn probabel ad esser pusseivel d’integrar ulteriuras purschidas, e quellas vegnan ad esser a Tujetsch. Prioritarmein vegn quei ad esser il Bogn Sedrun e la pendiculara dil Tgom. Risguardond il preventiv da frs. 300'000.00 ha SMT stuiu decider tgei purschidas che portan la pli gronda plivalur als hosps. Ins ei vegnius alla conclusiun che la pendiculara a Mustér, en cumbinaziun cun la MGB, porta dapli che la pendiculara dil Tgom. L’integrasiun dalla MGB entochen Realp fuss stau la finamira. Per quella purschida havess denton era Andermatt stuiu porscher maun, quei ch’ei denton buca stau il cass, en special pervia dalla munconza da finanzas.

Cusseglier Severino Solèr fa la proposta da remplazzar tier la formulaziun dalla finamira (pagina 8) il plaid “Zweitwohnungseigentümer” entras “Gäste”.

Votaziun davart la proposta da cusseglier Severino Solèr:

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da remplazzar tier la formulaziun dalla finamira (pagina 8) il plaid “Zweitwohnungseigentümer” entras “Gäste”.

Cusseglier Diego Curschellas vul saver en tgei fuorma ch’il maletg empalont vegn distribuius resp. publi-caus.

Tenor il vicepresidente communal cuntegn la versiun che vegn distribuida buca las mesiras. La survesta dallas mesiras vegn denton publicada sin la pagina d’internet dalla vischnaunca ed actualisada daferton-tier.

Votaziun finala:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimamein il maletg empalont per la vischnaunca Tujetsch.

5. Tracanta Resoluziun per mauns dil cussegl da vischnaunca da Mustér concernent dapli collaboraziun intercomunala en Sursassiala

Cusseglier René Epp ha inoltrau la suandonta resoluziun:

Resoluziun per mauns dil Cussegl da vischnaunca da Mustér concernent dapli collaboraziun intercomunala en Sursassiala

La regiun Sursassiala ha grond potenzial. Per numnar cheu mo entgins exempels: La colligiazion da skis Andermatt-Sedrun-Mustér, la tgina dil Rein, il parc Adula, il potenzial da minerals e cristallas, la claustra, il ressort enta Dieni, il campadi Fontanivas, ils bials museums, Cungieri, il project dil center dil vitg a Sedrun, il center da sport a Mustér, ina galaria 800 meters sut tiara per observar ils trens, la natira, il bogn e wellness a Sedrun, il sport d’unviern, la casa da tgira a Mustér, il grond project dalla colligiazion Surselva – Caschinutta etc. etc. etc.. Quei ein tut projects existents ni futuristics che dattan vinavon perspectivas a nossa regiun. Communablamein havein nus l’influenza necessaria da forsa realisar in u l’auter grond project. Premissa persuerter ei ina buna e sincera colla-boraziun.

Il davos temps denton ha quella collaboraziun pitii. En Sursassiala dat ei entgins projects pli gronds ch’ei vegni realisai ni ch’ei vidlunder da vegnir realisai. In exempel pertucca la sparta dil turissem: Leu eisi vegniu decidiu avon buca daditg ina nova lescha turistica per nossa regiun. Tier quei project ei la procedura da decisiuns politicas stada dispoteivla. Emprem ha il Cussegl da vischnaunca da Mustér decidiu e suenter ha quel da Tujetsch stuii decider. Enstagl da tractar quella lescha - che vegn da present aunc adina criticada massivamein – comunabla-mein. Suenter l’introducziun dalla lescha e las empremas calculaziuns d’entradas han ins fatg ponderaziuns davart las novas purschidas supplementaras. Decidiu han ins d’includer ella carta da hosps dalla stad la Pendiculara da Mustér e la MGB Mustér entochen Alpsu. Las purschidas da stad a Tujetsch (Tgom ni bogn) ein buca vegnidass risguardadas. Persuerter vegn aunc sponsurau in u l’auter event pli grond a Mustér, quei ch’ei naturalmein era giustificau. Mo ha era quei fatg dau massivamein discussiun e critica. El senn dalla collaboraziun havess ins gie saviu anflar cheu in equilibr ella purschida supplementara denter Mustér e Tujetsch, per aschia evitar discussiuns pli grondas. Il hosp havess la fin finala tgunsch era apprezzau aschia ina purschida.

Il secund exempel pertucca la sparta sanadad ed ei fetg actuals: Ed exact quei exempel metta la collaboraziun intercomunala denter Mustér e Tujetsch sut ina gronda enzenza da damonda. Ei setracta dalla realisaziun dalla residenza da seniors a Sedrun (betreutes Alterswohnen). Dacuort ei numnadamein vegniu public che privats vulan realisar sin terren dalla vischnaunca da Mustér exact aschia in baghetg cun la medema intenziun sco a Tujetsch.

Previu eisi da realisar a Sedrun in baghetg che porscha circa 20 habitaziun accumpignadas. La vischnaunca da Tujetsch mettes a disposiziun il terren e per la mesadad dils cuosts (ca. 8 milliuns) in credit. Politicamein e strategicamein aveva la fundaziun Casa da tgira Sursassiala decidu – era en consultaziun cun il cantun – da realisar la nova Casa da tgira a Mustér e la residenza da seniors a Sedrun. La politica en Sursassiala ha purschiu maun a quella sligiazion. Quella completaziun dalla purschida ei numnadamein era el senn dalla nova strategia da sanadad dil cantun. La fin finala ei quei stau in cumpromiss politic per vegnir encunter alla serrada dalla Casa da tgira S. Vigeli a Sedrun. Para ch'ins tegn denton buca dapertut plaid. Da principi duess ins gie era sustener iniziativa privata. Ins havess denton saviu far attents quellas persunas sin il fatg che la residenza da seniors vegni realisada tenor strategia e cunvegna a Sedrun e ch'ins sappi era far leu quellas investiziuns. Per buca periclitare la collaboraziun regionala drova ei en quei fatg ussa exnum in cumpromiss politic. Aschia cusseglia il Cussegl da vischnaunca da Tujetsch al Cussegl da vischnaunca da Mustér dad u dar anavos la fatschenta cun la supplica da contrahar cun la vischnaunca da Tujetsch per anflar ina sligiazion adattada ni da dar il dretg da baghegiar pér suenter la realisaziun dalla residenza da seniors a Sedrun – sco previu e fatg giu. Il basegns vegn allura a mussar sch'ei drova ulteriuras habitaziuns cun la medema funcziun ed intenziun a Mustér. Sche gie, duess ins realisar a Mustér en etappas in baghetg suenter l'auter. Aschia ei la harmonia denter las duas vischnauncas vinavon dada e la cunvegna ella regiun vegn respectada. Mo perquei che privats vulan far fatschenta eisi aunc ditg buca aschia ch'ins sa semplamein ignorar cunvegna – ed era buca sch'igl ei mo vegniu fatg giu a bucca. Quei ei in act da confidanza. Sche las duas vischnauncas vulan s'avischinar el futur, sche ei in cumpromiss politic en caussa indispensabels sco era necessaris. Il Cussegl da vischnaunca da Mustér ei cheu ella responsabladad. Igl ei da grond' impurtonza che nus trein tuts vid la medema suga – Tujetsch, Mustér e Medel.

Igl ei insumma fetg impurtont che las instanzas politicas communalas en Sursassiala sefatschentan, discussiun-schan e defineschan ensemen intensivamein las finamiras e la strategia dils proxims onns. Communablamein cun collaboraziuns coordinadas, cun buna mesira da consens, cun esser objectivs, cun perschasiun, cun anflar buns cumpromiss, cun curascha e cunzun cun confidanza savein nus realisar e contonscher toc a toc bunas perspectivas ed in bien svilup durabel en nossa regiun – quei gartegia denton mo ensemen. Perquei ei era ina strategia comunabla en Sursassiala necessaria. Ei drova exnum ina strategia en nossa regiun – eba exact per evitar da quels disvaris sco suranumni ellas spartas dil turissem ni ella sparta dalla sanadad. Era il scolaresser ei in impurtont tema. La Sursassiala sto secumpletar el futur optimalmein, mo lu havein nus potenzial e sostanza. Aschia ha il Cussegl da vischnaunca da Tujetsch en sia seduta dils 18 da fevrer 2015 aunc inagada rinforzau l'impurtonza dalla collaboraziun cun priorisar el maletg empalont sclariments partenent in rapport intermediar davart l'actuala situaziun concernent ina eventuala fusiun ella Sursassiala ni ella Cadi. Quel presentass tgei ch'ins ha gia tut realisau communablamein e tgei fatschentas che fussen prudentas da tschappar en el futur communablamein. En quei senn ina survesta complessiva e buca mo la tactica da salami, sparta per sparta. Vinavon duess quei rapport mussar si nua ch'ils avantatgs e nua ch'ils disavantatgs d'ina fusiun ella Sursassiala resp. ella Cadi fussen. Finamira ei da trer ina bilanza provisoria, da haver in rapport sco basa da discussiun per aschia era sensibilisar la populaziun sin l'impurtonza futura dalla collaboraziun intercomunala e lu naturalmein la fin finala era per prender ina decisiun d'intercurir en detagl ina fusiun ni buca. Ei ha era gia dau signals positivs ord autras vischnauncas. Las supra-stonzas communalas ella Cadi entochen giu Trun ein clamai dad ussa prender si quei bal ton pli spert. Mo aschia vegnin nus pass per pass vinavon. Agir communablamein consequent e perdert duess esser la devisa. Da magari prender decisiuns nunpopulas sauda exact aschia tier la politica sco da prender decisiuns populas. Il Cussegl da vischnaunca da Tujetsch ei prompts da far quei cun porscher maun el futur per ina buna e fritgeivla collaboraziun. El spera che era il Cussegl da vischnaunca da Mustér prenda en sia proxima seduta ina decisiun da cumpromiss el senn e pil bien dalla collaboraziun regionala. Perquei mo cun solidaritad dad omisduas vischnauncas ei ina avischinaziun ed in bien svilup en nossa regiun pusseivla.

Il Cussegl da vischnaunca da Tujetsch

Tenor cusseglier René Epp vala ei d'anflar in cumpromiss politic arisguard las residenzas da seniors en Sursassiala. Dalla vart da Tujetsch duei denton era vegnir signalisau ch'ins ei prompts da collaborar.

Discussiun:

Cusseglier Arno Berther sa s'accordar d'agir en caussa residenza da seniors. Cu la vischnaunca da Mustér ha dau il dretg da baghegiar eis ei numnadamein memia tard. L'intenziun dalla resoluziun d'anflar in cumpromiss politic per haver ina buna basa da collaboraziun sustegn el. El ei denton dil meini che la formulaziun savess esser meins extendida. Dalla vart da Mustér spera el sin in signal positiv.

Cusseglier René Epp spera ch'il cussegl da vischnaunca da Mustér entri sin in cumpromiss politic. Autruisa sa el bein s'immaginar che la collaboraziun futura vegn pli greva.

Cusseglier Josi Russi sa buca s'accordar da menziunar ella resoluziun la tematica dallas fusiuns.

Cusseglier Severino Solèr sustegn la resoluziun, cun excepziun dalla davosa part che tanghescha la collaboraziun resp. fusiun. Tenor el ei quei il meini persunal da cusseglier René Epp, il qual el sa buca sustener. Sche la davosa part vegn strihada sa el sustener la resoluziun, autruisa buca.

Cusseglier Otto Curschellas parta il meini da Severino Solèr. El ei dall'opiniun che la vischnaunca astga cumbatter per la residenza da seniors senza stuer far concessiuns en direcziun da sclarir fusiuns.

Cusseglier Franco Curschellas sa sustener la resoluziun. En la davosa part va ei buca per entrar en contractivas da fusiun mobein mo per elavurar in rapport. Cun la resoluziun vegn il cussegl da vischnaunca da Mustér sut squetsch quei che pertucca las residenzas da seniors. Tonpli eis ei impurtont da signalisar ch'era il cussegl da vischnaunca da Tujetsch ei promts da collaborar.

Cusseglier Marc Berther sa sustener la resoluziun, ei denton dil meini che quella stuess vegnir sostenida unanimamein dil cussegl da vischnaunca per haver igl effect giavischau. Damai ch'in sustegn unanim para mo dad esser pusseivels cun strihar la davosa part, savess el s'immaginar da far quei cumpromiss.

Tenor cusseglier René Epp sa il cussegl da vischnaunca buca mo pretender enzatgei da Mustér, mobein sto era mussar la prontadad da collaborar.

Tenor cusseglier Severino Solèr ha la vischnaunca Tujetsch gia purschiu maun entras desister sin la casa da tgira. Ussa eis ei tenor el mo giustificau da pretender che las empermischuns (casa da tgira a Mustér e residenza da seniors a Sedrun) vegnien ademplidas, senza stuer signalisar la prontadad da collaborar.

Cusseglier Arno Berther parta il meini da Marc Berther che la resoluziun ha mo forza sch'ella vegn sostenida unanimamein. El appellecha a René Epp da reponderar la formulaziun dalla davosa part.

Cussegliera Gelgia Deplaz capescha buca la tema da discussiunar davart pusseivladads da collaborar. Ei va per completar in l'auter e nezegiar ils potenzials communabels, quei ch'ei baul ni tard indispensabel. Ella remunerescha la gronda lavur da cusseglier René Epp e supplichescha da buca metter tut en damonda.

Cusseglier René Epp ei era dil meini ch'igl ei d'engrau sche la resoluziun vegn sostenida unanimamein. El sa s'accordar dad adattar la davosa part sco suonda:

Igl ei insumma fetg impurtont che las instanzas politicas communalas en Sursassiala sefatschentan, discussiuneschan e defineschan ensemen intensivamein las finamiras e la strategia dils proxims onns. Communablamein cun collaboraziuns coordinadas, cun buna mesira da consens, cun esser objectivs, cun perschuasium, cun anflar buns cumpromiss, cun curascha e cunzun cun confidanza savein nus realisar e contonscher toc a toc bunas perspectivas ed in bien svilup durabel en nossa regiun – quei gartegia denton mo ensemen. Perquei ei era ina strategia

communabla en Sursassiala necessaria. Ei drova exnum ina strategia en nossa regiun – eba exact per evitar da quels disvaris sco suranumni ellas spartas dil turissem ni ella sparta dalla sanadad. ~~Era il scolaesser ei in impur-
tont tema.~~ La Sursassiala sto secumpletar el futur optimalmein, mo lu havein nus potenzial e substantza. ~~Aschia ha
il Cussegl da vischnaunca da Tujetsch en sia seduta dils 18 da fevrer 2015 aunc inagada rinforzau l'impurtonza~~ dalla collaboraziun cun priorisar el maletg empalont sclariments pertanent in rapport intermediar davart l'actuala ~~situaziun concernent ina eventuala fusiun ella Sursassiala ni ella Cadi. Quel presentass tgei ch'ins ha gia tut reali-
sau communablamein e tgei fatschentas che fussen prudentas da tschappar en el futur communablamein. En quei
senn ina survesta complessiva e buca mo la tactica da salami, sparta per sparta. Vinavon duess quei rapport mus-
sar si nua ch'ils avantatgs e nua ch'ils disadvantages d'ina fusiun ella Sursassiala resp. ella Cadi fussen. Finamira ei
da trer ina bilanza provisoria, da haver in rapport sco basa da discussiun per aschia era sensibilisar la populaziun
sin l'impurtonza futura dalla collaboraziun intercomunala e lu naturalmein la fin finala era per prender ina decisiun
d'intercurir en detagl ina fusiun ni buca. Ei ha era gia dau signals positivs ord autras vischnauncas. Las supra-
stonzas communalas ella Cadi entochen giu Trun ein clamai dad ussa prender si quei bal ton pli spert. Mo aschia
vegnin nus pass per pass vinavon. Agir communablamein consequent e perdert duess esser la devisa. Da magari
prender decisiuns nunpopularas sauda exact aschia tier la politica sco da prenders decisiuns popularas. Il Cussegl
da vischnaunca da Tujetsch ei promts da far quei cun porscher maun el futur per ina buna e fritgeivla collabora-
ziun. El spera che era il Cussegl da vischnaunca da Mustér prendi en sia proxima seduta ina decisiun da cumpro-
miss el senn e pil bien dalla collaboraziun regionala. Perquei mo cun solidaritad dad omisduas vischnauncas ei ina
avischinaziun ed in bien svilup en nossa regiun pusseivla.~~

Votaziun:

**Il cussegl da vischnaunca sustegn unanimamein la resoluziun per mauns dil cussegl da visch-
naunca da Mustér concernent dapli collaboraziun intercomunala en Sursassiala.**

6. Tractanda Orientaziuns

Sco il president dil cussegl da vischnaunca communichescha, ha cussegliera Gelgia Deplaz inoltrau la suandonta moziun:

Moziun "Punt pendent a Sumsassi"

Nus havein gest approbau il maletg empalont per nossa vischnaunca da Tujetsch. Per che quei document set-
schenti buca enzanua en in truchet ein ils gremis politics dumandai da metter entuorn las finamiras ch'ein defi-
nadas en quei maletg empalont.

Tier la formaziun turistica, ch'ei nossa pli impurtanta petga, stuein nus dar tutta breigia da crear products che car-
malan dapli hosps ella val mo era projects che porschan in bien ambient e contuorn per nus indigens. Pliras ideas
ein gia concretisadas ed jeu sundel dil meini da luvrar vinavon vid quei potenzial ch'ei gia avon maun.

Aschia ei l'idea d'erreger ina punt pendent a Sumsassi sur la Bulla Bulatscha vi gia daditg naschida. Ella colligiass
la senda da Plaun Miez che parta encunter Selva sco era encunter la piazza da giugs giu Milar.

Il liug idilic a Sumsassi per ina punt pendent ei dil reminent era vegnius presentaus tier l'orientaziun dil project
"Ressort a Dieni".

In ulteriur e fetg prezius potenzial ei la Ruina da Puntnengia. Dapi plirs onns s'engascha il Forum cultural cun
grond entussiassem e cun ina gronda purziun lavur voluntaria per la renovaziun da quei zun impurtant liug historic.
Gl'ei in bellezza punct da survesta e la renovaziun selai veser. Gl'ei in liug da sentupada, per reviver il vargau, per
in paus, per ina grillada ni semplamein per esser. Deplorablamein ha la Ruina da Putnengia aunc adina buca ina
senda ufficala che meina ils viandonts el liug. Cun pintgas lavurs savess igl access alla Ruina vegnir colligiaus
cullas vias da megliuraziun.

El quen 2012 sut formaziun turistica figurescha l'expensa pil project "Punt pendent" cun la summa da frs.
8'258.95. Il project elaborau ei denton mai vegnius presentaus.

Perquei supplicheschel jeu la suprapostanza communal:

- **Da presentar il project "Punt pendenta a Sumsassi" culla finamira da prender ina decisiun e d'ereger quella punt el decurs dal proxim temp.**
- **Vinavon duei igl access alla Ruina da Putnengia vegnir francaus cun ina senda ella via da migliuraziun Dieni-Casti e cun ina senda tier la via da migliuraziun giu las Rueras.**

Naven dalla Tgina dal Rein entochen a Mustér savessen nus accompagnar il giuven Rein cun biaras ulteriuras purschidas turisticas per nus e nos hosps. Fetg bunas purschidas ein gia avon maun. Jeu patratgel cheu vid la Piazza da golf, vid il Campadi Rein, vid la pendiculara Tgom e vid il lag da Claus. Tut quels buns ed attractivs loghens stuein nus empruar da colligiar e da nezegiar pil turissem da stad mo era pil turissem d'unviern (sendas da viandar, da velo, da témas, dad ir cun gianellas, loipa da cuorsa liunga tochen a Mustér, sport da rodas, dislocar il center d'informaziun NEAT el cuolm ect.). In enorm potenzial!

Enzanua stuein nus denton entscheiver e perquei supplicheschel jeu ils cussegliers dal cussegl da vischnaunca da sustener la moziun "Punt pendenta a Sumsassi" . Bien engraziament!

Dieni, ils 18 da fevrer 2015

La moziunaria: Deplaz Gelgia

7. Tractanda Varia

Cusseglia Josi Russi engrazia als responsabels per la speditiva lavur en connex cun siu giavisch dad envidar ils proprietaris da habitaziuns secundaras al concert da Nadal dall'Opera Viva che ha liug ils 29 da december 2015 a Sedrun. El hagi gia survegniu ils emprems resuns.

Sco cusseglier Arno Berther ha udiu el radio metta il cantun Grischun a disposiziun 21 milliuns francs per promover projects turistics. El sedamonda sche Tujetsch ha era gia inoltrau projects. En mintgacass eis el dal meini da far ponderaziuns davart pussivels projects che savessen vegnir sustenì.

Tenor il vicepresidente communal sustegn il cantun projects da muntada regionala. In project concret, vid il qual la vischnaunca Tujetsch ei participada, pertucca la cuorsa liunga. El rom dal project San Gottardo – Nordic San Gottardo vegn persequitau la finamira da crear ina loipa da 50 km perlung dal Rein, naven da Sedrun entochen a Trun. Tenor il menader dil uffeci d'economia e turissem GR san ins quintar cun contribuziuns per quei project. Ulteriurs projects existan il mument buca.

La proxima radunanza dal cussegl da vischnaunca ha liug ils 22 d'avrel 2015.

Il president Christian Gieriet siara la radunanza.

Actuar:
Lucas Collenberg

President:
Christian Gieriet

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
01-2014/2017

Quen 2014

Vischnaunca Tujetsch

Messadi

dalla suprastonza communal a cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziada cussegliera
Stimai cussegliers

Rapport da gestiun e quen 2014

Igl onn da gestiun 2014 vegn segir ad ir ellas annalas dalla historia da nossa vischnaunca. Per l'emprema gada eis ei buca reussiu d'occupar daniev la pli impurtonta posiziun politica d'ina vischnaunca, numnadamein il post dil president communal. Naven digl 1. da fenadur 2014 ei la vischnaunca vegnida tgamunada interimisticamein dil vicepresidente André Schmid. Cun excepziun dil vicepresidente ein tut ils ulteriurs departaments vegni occupai daniev, aschia che las sfidas per la nova suprastanza communal ein stadas fetg difficilas. Cun curascha e grond engaschi ei la suprastanza communal semessa vid la lavur, quei cun grond sustegn dall'administraziun communal.

Finanzas

Danovamein astgein nus presentar in fetg bien siaraquen cun cefras extraordinarias. Aschia munta il cashflow a varga 3 milliuns francs. Ils deivets ein sereduci per rodund 3 milliuns sin rodund 5 milliuns francs. La liquiditad munta a rodund 7 milliuns francs. Quei ei in fatg fetg legreviel che documentescha ils fritgeivels onns durant las lavurs vid il tunnel da basa dil Gottard. La vischnaunca ha era saviu far differentas remessas a vesta dall'investiziun per ina nova halla plurivalenta ed ulteriurs projects communs. Las remessas muntan a rodund 4 milliuns francs.

Nova surbaghegiada – casa dil hosp e Banca Cantunala Grischuna

Ils 7 ed ils 8 da november 2014 ha giu liug l'inauguraziun dalla nova surbaghegiada sper la casa communal cun la casa dil hosp, las localitads dalla Banca Cantunala Grischuna e sis habitaziuns. La populaziun ei vegnida envidada dalla banca e la vischnaunca ad ina biala fiasta d'inauguraziun ed in pievelun ha dau suatientscha agl invit. Ei setracta digl emprem baghetg sigl areal dalla zona dil center. Il spazius baghetg dat suttetg alla filiala dalla Banca Cantunala Grischuna ed als pli impurtonts purtaders turistics da nossa vischnaunca (biro da turissem, pendicularas e scola da skis). Las anteriuras localitads da pumpiers ein vegnidas funcziunadas entuorn en ina halla da parcar. Ina tala investiziun ei mo stada pussivla grazia alla fritgeivla collaboraziun denter la banca e la vischnaunca.

Halla plurivalenta

Suenter varga quater decennis da lavur da preparaziun cun differentas gruppas da lavur, differentes projects ed adattaziuns ha la radunonza da vischnaunca dils 18 d'ost 2014 approbau cun ina gronda maiortad il project e la finanziaziun per ina nova halla plurivalenta. El ver senn in project per nus, per la giuventetgna e per ils affons. In tal project duei vegnir dabien als differentes basegns sil sector da sport e cultura. L'infrastructura avon maun era munglusa e cuntentava gia daditg buca ils basegns. L'investiziun duei era augmentar l'attractivitad da nossa vischnaunca. La realisaziun succeda naven dil zercladur 2015 e vegn terminada el decuors dalla primavera 2017. La cumissiun da baghegiar en collaboraziun cun il biro d'architectura Vincenz + Weishaupt e differentes planisaders specialisai ein vid la planisaziun da detagl dallas lavurs da construcziun.

Ovra da gera e deponia per material da scavament Val da Claus

Medemamein in project da gronda impurtonza ei l'ovra da gera a Val da Claus che survescha era sco deponia per material da scavament. Cun quei project vulein nus vinavon nezegiar nossas atgnas resursas ed aschia contribuir ad in bien avegnir sil sector da baghegiar. Buca il davos va ei per scaffir bunas cundiziuns da rama che lubeschan da mantener plazzas da lavur en vischnaunca. Cun ina gronda maiortad ha la populaziun concediu all'urna la concessiun ed approbau las necessarias midadas dil plan

zonal. Il project ha era giu ina gronda impurtonza per il plazzal da lavur dalla NEAT. L'economisaziun dil material sa vegnir terminaus e porta per omisduas varts gronds avantatgs.

Lescha da turissem

La tematica d'ina nova lescha da turissem ha svegliau dabia emeziuns ella populaziun e cunzun tier ils proprietaris da habitaziuns secundaras. La midada da sistem naven digl 1. da schaner 2015 ha pretendiu dalla suprastanza communal e da Sedrun Mustér Turissem dabia informaziuns da detagl. Cun ina sera d'informaziun ein ins vegni suenter al basegns da s'informar, da tschentar damondas e sclarir irritaziuns. La nova lescha da turissem remplazza ina lescha antiquada cun differentas fleivleziass. La pauschalisaziun dallas taxas procura per ina segira finanziaziun ella promozion dil turissem – nossa pli impurtanta petga economica. La critica da differentas varts, cunzun davart da nos hosps cun ina habitaziun secundara, vegn la vischnaunca a prender serius. Cun attractivas purschidas e differentas activitads lein nus perschader tuts dallas grondas schanzas da quella nova lescha.

Residenza da seniors a Sedrun

Ils svars partenent ils projects per residenzas da seniors a Sedrun e daniev era a Mustér han procurau per ina gronda malsegirtad. La populaziun ei seresentida cu ella ha udiu dils plans per ina residenza da seniors a Mustér. Quels sentiments sa la suprastanza communal parter cumpleinamein. Las empermischuns e cunvegnientschas ston vegnir observadas vinavon. La fundaziun Puntreis sustegn cumpleinamein la realisaziun dil project a Sedrun. Schebein igl ei prudent da realisar il medem mument rodund 40 habitaziuns per il medem intent vegn a semusssar. En mintga cass ein las treis vischnauncas politicas dalla Sursassiala dumandadas. Ina surcapacitad porta dapli cuosts sil sector da sanadad – quei astga e sa buca esser tuttina a nus.

Dapi la primavera 2014 ei ina cumissiun da baghegiar vid las preparativas per la realisaziun d'ina residenza da seniors a Sedrun. Aschia ha la cumissiun visitau differents projects da referenza per retscheiver las necessarias informaziuns per ina planisaziun optimala. La vischnaunca Tujetsch vegn rappresentada ella cumissiun da baghegiar entras l'anteriura geraua Eveline Soliva ed il gerau André Schmid.

Perspectivas

Nossa vischnaunca astga mirar cun grond optimissem egl avegnir. Danovamein astgein nus prender encunter in fetg bien siaraqwen. Bunas finanzas lubeschon d'investar en nossa infrastruttura ed en novs projects. Beinsavend che las sfidas digl avegnir vegnan buca pli semplas stuein nus esser precauts, mantener bunas cundiziuns da rama e far tut ils sforzs pusseivels per saver garantir vinavon avunda e segiras plazzas da lavur en nossa vischnaunca.

Impurtants projects che stattan sin rucca ein segir la colligiaziun dils territoris da skis Andermatt-Sedrun, la realisaziun da projects en connex cun il concept d'energia per la vischnaunca da Tujetsch, la gascha sutterrana sigl areal dil center communal e sco gia menziunau la realisaziun dalla halla plurivalenta e dalla residenza da seniors. La vischnaunca persequitescha plinavon differents projects, sur dil quals ins vegn ad informar aschigleiti che tals ein madirs.

Actividad politica

Autoritads communalas

Votaziuns all'urna

Igl onn 2014 ein ils votants vegni clamai treis gadas all'urna per decider davart fatgs communalas.

Ils 27 d'avrel 2014 ha igl emprem scrutini dallas elecziuns communalas per il trienni 2014 – 2017 giu liug. Muort munconza da candidats ei in secund scrutini staus necessaris. Tal ei vegnius menaus atras ils 29 da zercladur 2014.

Plinavon han las persunas cun dretg da votar approbau ils 31 d'ust 2014 cun 220 encunter 53 vuschs la revisiun parziala dalla planisaziun locala Val da Claus e dalla lescha da baghegiar (art. 43 e 44) cun surdar la concessiun per l'explotaziun ed il deposit da material a Val da Claus alla ARGE Kieswerk Drun, Strabag AG/Loretz SA, Sedrun.

Radunonza da vischnaunca

Igl onn 2014 han quater radunonzas da vischnaunca giu liug.

Ils 10 da schaner 2014 ei il niev concept per la tgira ed igl accumpignament da persunas attempadas ella Sursassiala, che preveda sper la casa da tgira a Mustér la realisaziun d'ina residenza da seniors a Tujetsch, vegnius approbaus unanimamein.

Cun 107 encunter 72 vuschs (1 cedel vit) ha la radunonza da vischnaunca concediu ils 18 d'ust 2014 in credit d'investiziun da frs. 6'375'000.00 per la realisaziun d'ina halla plurivalenta sempla a Dulezi ed approbau igl augment dil pei da taglia ordinari da 95 sin 100% e dil pei da taglia sin schischom dad 1.5 sin 1.65 promil naven digl 1. da schaner 2017.

Ils 14 da november 2014 ha la radunonza da vischnaunca approbau cun 113 encunter 33 vuschs (2 celds vits) la nova lescha davart la taxa da hosps e la taxa da turissem.

Il preventiv 2015 ei vegnius approbaus unanimamein ils 12 da december 2014.

Cussegl da vischnaunca

Igl onn 2014 ha il cussegl da vischnaunca salvau nov sedutas. El ha decidiu davart las suandontas fa-tschentas:

- Lescha davart la taxa da cura e la taxa per promover il turissem (radunonza comunabla cul cussegl da vischnaunca da Mustér)
- Realisaziun d'ina halla plurivalenta a Dulezi
- Quen 2014
- Formaziun plaz Dulezi
- Explotaziun da gera e deponia per material da scavament a Val da Claus
- Elecziun da cumissiuns (cumissiun per la revisiun parziala dil reglament per far diever dallas vias d'uaul cun vehichels a motor e cumissiun per la revisiun parziala dalla lescha da santeri)
- Elecziun dil biro dil cussegl da vischnaunca
- Elecziun dallas cumissiuns permanentas pil trienni 2014 – 2017
- Elecziun dil vicepresidente communal
- Seramentaziun dils novs commembers dalla suprastanza communal
- Lescha davart la taxa da hosps e la taxa da turissem
- Preventiv 2015
- Maletg empalont – approbaziun permauns dalla procedura da consultaziun

Suprastanza communal

La suprastanza communal ha salvau 28 sedutas durant igl onn 2014.

Suenter nov onns sco president communal ei Pancrazi Berther seretratgs da siu uffeci suenter buca haver contonschiu il pli absolut egl emprem scrutini dallas elecziuns communalas. Gerau Baseli Berther ha suenter in temps da ponderaziun buca acceptau l'elecziun ed ei medemamein seretratgs. La geraua Eveline Soliva era buca pli stada a disposiziun per in'ulteriura perioda d'uffeci.

Damai ch'igl ei buca reussiu d'anflar in successur per il president communal Pancrazi Berther ei la suprazionta secumponida mo da quater commembers naven digl 1. da fenadur 2014. Ils pensums dil president communal ha il vicepresident André Schmid surpriu ad interim.

Direcziun communal

La direcziun communal ha salvau 31 sedutas duront igl onn 2014.

Concludend

El rapport da gestiun e quen 2014 vegnan ils differents departaments ad informar sin las proximas paginas sur dil curriu e passau. Lu suondan il quen annual 2014, la survesta sur dallas autoritads communalas e las interessantas informaziuns sur da nossa populaziun e differentas statisticas.

Concludend engraziein nus per tut il sustegn, per la confidanza ed il grond engaschi da mintga vart per che nossa vischnaunca sappi funcziunar. In grond laud e renconuschienta merettan nos collaboraturs per lur grond engaschi, per lur loialitad e fidanza enviers il patrun – la vischnaunca. Ei vala la peina da s'engaschar – per nus, per nos affons e per nos vegnentsuenter.

Departament administraziun e finanzas

Administraziun

Administraziun communal

La collaboratura Annamaria Monn ha terminau cun success la scolaziun necessaria per saver menar igl uffeci da taglia communal. Ella surpren quell'incarica dil menader da finanzas Tumaisch Valier, che contonscha la vegliadetgna da pensiun il mars 2015. Nus gratulein ad Annamaria Monn sin quei success e giavischein ad ella bia plascher en sia nova funcziun. Sper la responsabladad per igl uffeci da taglia vegn Annamaria Monn vinavon a menar la controlla da habitonts.

La successiun da Tumaisch Valier el sector dalla contabilitad ha medemamein saviu vegnir reglada. La suprazionta communal ha engaschau dunna Karin Bär sco contabilista e responsabla per las taxas da turissem en pensum parzial. Ella ha entschiet siu pensum l'entschatta schaner 2015. Era ad ella giavischein bia satisfacziun en sia funcziun.

Entochen la fin digl onn 2014 ei il collaboratur Roger Berther staus engaschus cun in pensum da rond 30% tier la Tgèsa s. Vigeli. Naven dall'entschatta digl onn 2015 stat el puspei a disposiziun per 100% all'administraziun communal. El vegn a surprendre certas lavurs el sector dalla contabilitad e differentas lavurs administrativas.

Sco nova emprendista tier l'administraziun communal ei Irina Andreoli da Sedrun vegnida elegida. Ella vegn ad entscheiver igl emprendissadi l'entschatta uost 2015.

Archiv communal

Igl archiv savess senz'auter era vegnir numnaus in museum da scartiras e documents. Sco in museum arcunescha el il vargau per in di saver documentar la historia dalla vischnaunca. Sper ils fatgs administrativs dalla vischnaunca vegn era documetau ed archivau la historia culturala dalla val. Oz ina part fetg essenziala e nundetg impurtanta per in archiv da vischnaunca. Il desinteress dalla generaziun giuvna motivescha oz numerusas vischinas e vischins da surdar lur scartiras agl archiv communal. En quei grau ei l'Engiadina in pass pli lunsch che la Surselva en general. Leu surveschan dus archivs culturals a quei intent ed il material cultural vegn surdaus a quels dus archivs. Il Forum cultural Tujetsch ponderscha gia

dapi quasi in decenni da metter neu in archiv cultural. Igl archiv communal ha quasi surpriu quella lavur ed il cantun possibilitescha era agl archivar da surprender quella rolla. Dil reminent, igl archiv ei publics, quei vul dir mintgin e mintgina sa visitar igl archiv, secapescha en accumpignament e survigilanza digl archivar e mo cun saver far diever e prender investa da scartiras libras alla publicitad.

La retscha da novs cudischs lai semussar. Dallas schotg novas completaziuns ein mo quellas en lungatg romontsch numnadas cheu:

Treis carnets cun comics Sisavla classa/Sandro Tomaschett 2013; *Campiunadis svizzers da cuorsa liunga Sedrun* Album da fotos 2013; *Giubileum 100 onns Chor Mischedau* Sedrun da Norbert Berther Cronica 1989-2014 2014; *Bibliografia da la musica vocala retorumantscha (1661-1984)* Lia Rumantscha 1986; *Fastitgs Club* da skis Sedrun/ Tujetsch Giubileum da 100 onns, 1914-2014 da Tarcisi Hendry 2014; *100 onns Hotel Krüzli 1914 – 2014* Dall'entschatta dalla hotellaria e gastronomia en Tujetsch entochen oz Leci Brugger 2014; *25 onns Club da ballapei Sedrun* Cronica Redacziun Mario Hitz e Ciril Monn 1995; *Regurdientschas - nies vitg nativ Cavorgia* da Hans Schmid ed André Schmid Stad 2014.

Sper la carschen usitada neu dall'administraziun, ha ei danovamein dau ina biala carschen da scartiras surdadas da vischinas e vischins en la val ed ord la val. Aschia brevs, scartiras da vendas e cumpras, cudischs da scola e religios, cudischs romontschs, fotografias, cartas da morts e cartas illustradas ed auter bia.

Nus engraziein a tut quels ch'han danovamein susteniu igl archiv communal cun surdar different scartiram. Nus tuts, oravontut ils vegnentsuenter apprezieschan quella beinvulientscha. Mintga pli mudesta caussa sa cuntener informaziuns preciusas. Igl archiv dat perdetga allas generaziuns vegnentas davart tut il succediu ella val, pia buca mo davart l'administraziun communal, na, era davart la veta ed il da mintgadi e dalla cultura e tut quei seresummescha in di alla historia tuatschina. Perquei, buca sdermenei veglias scartiras, brevs, fotos e cudischs ellas miardas. Surdei pli bugen agl archiv communal.

Maletg empalont

Igl atun 2011 ha il cussegl da vischnaunca incaricau la suprastanza da sviluppar in maletg empalont. Cun accumpignament extern ha la procedura entschiet in onn suenter. A caschun da mintgamai in'occorrenza culla populaziun han ins discutau las suandontas tematicas: turissem, agricultura, forestalessen, gestiun da material, economia d'energia, qualidad da viver, cundiziuns da basa, formaziun e vischnaunca sco organisaziun. La basa da discussiun per las singulas tematicas ein vegnidas elaboradas culla suprastanza communal en fuorma da situaziun da partenza, schanzas e sfidas. Il meinaproject ha completau la basa da discussiun cun directivas pusseivlas ch'el ha silsuenter schau examinar e completar dalla populaziun en differents luvratoris (workshops). Ils resultats dils sis luvratoris, la discussiun dil sboz dallas directivas ell'executiva ed ella legislativa sco era il process da participaziun public han la finala saviu vegnir integrati el maletg empalont present ch'il cussegl da vischnaunca ha approbau ils 18 da fevrer 2015.

Il maletg empalont resp. las directivas davart il svilup da nossa vischnaunca ein da capir sco expressiun dall'identitad e sco principis fundamentals dallas Tuatschinas e dils Tuatschins. Il maletg empalont formulescha aschibein la finamira che nus giavischein pils proxims diesch onns sco era la strategia per contonscher quella. Viers anen vegn il maletg empalont a motivar e porscher instrucziuns d'agir alla populaziun, allas autoritads ed als collaboraturs. Viers anora, viers partenaris ed investurs, viers autras vischnauncas, viers regiun e cantun, vegn el ad accentuar per tgei che la vischnaunca da Tujetsch s'engascha e tenor tgei principis ch'ella agescha. Nies maletg empalont ei vegnius completaus supplementarmein cun ideas e projects ch'ei enconuschents oz. Quei catalog da mesiras vegn ad esser disponibels sin la pagina d'internet e vegn actualisau dafertontier.

La suprastanza communal engrazia a tut las Tuatschinas e tut ils Tuatschins sco era a hosps ch'ei s'engaschai e che han mussau interess pil process. Medemamein engrazia ella alla toureco gmbh che ha menau il process a moda competent e cun claras finamiras.

AlpTransit

L'AlpTransit Gotthard AG (ATG) ha inoltrau agl uffeci federal da traffic ils projects per la renaturalisaziun dil plazzal da lavur (projects da detagl per la formaziun finala dils implants externs Las Rueras – Val Bugnei resp. Val Bugnei – Tscheppa). El decuors digl onn 2015 vegn igl uffeci federal a decider en caussa. Silsuenter vegn la vischnaunca a stuer prender ils conclus necessaris concernent l'adattaziun dalla planisaziun locala per las surfatschas ella zona per installaziuns dall'AlpTransit. Quei vegn probabel ad esser il cass el decuors digl atun 2015.

Ils 31 d'uost 2014 han las persunas cun dretg da votar approbau la revisiun parziala dalla planisaziun locala Val da Claus en connex cun l'ovra da gera. Ils 16 da december 2014 ha la Regenza medemamein approbau quella revisiun parziala. Aschia ein las premissas per l'explotaziun ed il deposit da material a Val da Claus ademplidas ord vesta dalla planisaziun locala. Il contract per la cumpra dallas parcellas pertuccadas dall'ATG, ils contracts da precumpra cun ils aterius proprietaris dil terren ed il contract da concessiun cun la la ARGE Kieswerk Drun, Strabag AG/Loretz SA, Sedrun, vegn la vischnaunca a serrar giu proximamein.

La fin d'october 2014 ha l'ATG serraui siu center d'informaziun a Sedrun. Las communicaziuns ellas medias han svegliu bia emeziuns e da differentas varts ei la suprastanza communal vegnida confruntada cun la pretensiun d'intervegnir en caussa. Alla vischnaunca eis ei reussiu da sorprender l'exposiziun dalla SBB Historic e garantir il menaschi dall'exposiziun entochen la fin digl onn 2016. La finamira dalla vischnaunca ei stada da buca stuer sorprender in deficit da menaschi annual che survarga frs. 20'000.00. L'ATG ei sedecarada prompta da contribuir ina contribuziun annuala da frs. 20'000.00. Plinavon ein Sedrun Mustér Turissem e Gastro Sedrun stai prompts da conceder ina garanzia da deficit ed ils proprietaris dallas localitads d'exposiziun han offeriu in tscheins d'affittaziun pli favoreivel. Mo grazia a quels sustegns eis ei stau pusseivel da tener aviert l'exposiziun. Ina impurtanta e zun attractiva exposiziun ha saviu vegnir salvada per ils proxims onns. Plinavon han ins aschia gudignau temps per tschercar la sligiazion definitiva per l'exposiziun naven digl 1. da schaner 2017.

Finanzas

Quen 2014

Quen current

Il quen current siara cun expensas totalas da frs. 11'777'356.96 (onn vargau frs. 11'134'499.23) ed entradas totalas da frs. 11'891'629.49 (onn vargau frs. 12'020'920.16). Aschia seresulta in surpli d'entradas da frs. 114'272.53 (onn vargau frs. 886'420.93). Il quen cuntegn deducziuns dalla facultad finanziaria ed administrativa egl import da frs. 1'700'621.12 (onn vargau frs. 1'740'987.05).

La suprastanza communal ha decidiu da deducir supplementarmein la facultad administrativa per frs. 931'611.65 e la facultad finanziaria per frs. 666'317.20. Plinavon ei vegniu creau in a reserva da frs. 1'500'000.00 per la halla plurivalenta.

Risguardond tut ils suranumni fatgs munta il „cashflow“ (gudogn avon las deducziuns dil quen current) a total frs. 3'429'785.38 (onn vargau frs. 2'838'058.63).

Quen d'investiziun

Il quen d'investiziun dalla facultad administrativa cuntegn expensas per investiziuns egl import da frs. 2'077'943.95 (onn vargau frs. 3'861'947.42) ed entradas da subvenziuns e contribuziuns da frs. 982'447.92 (onn vargau 2'653'947.22), aschia ch'ei seresulta investiziuns nettas da frs. 1'095'496.03 (onn vargau frs. 1'208'000.20).

Las investiziuns nettas dalla facultad administrativa egl import da frs. 1'095'496.03 han saviu vegnir curcladas cumpleinamein cun agens mettels ed igl ei seresultau in avanzament da finanziaziun da frs. 525'658.35.

Il preventiv prevedeva entradas da frs. 9'462'720.00 ed expensas da frs. 9'380'386.00. Aschia deva ei in surpli d'entradas da frs. 82'334.00.

Il quen d'investiziun calculava cun expensas bruttas da frs. 2'196'000.00. Suentar haver risguardau las contribuziuns e subvenziuns da frs. 595'400.00 sersesultavan investiziuns nettas da frs. 1'600'600.00.

Il gudogn avon las deducziuns (cashflow) muntava a frs. 564'424.00 ed ei sersesultava in deficit da finanziaziun da frs. 1'234'266.00.

Departament baghegiar, forestalesses ed ambient

Baghegiar

Uffeci da baghegiar

L'iniziativa pertuccont las secundas habitaziuns ha gia schau sentir siu effect negativ sin il sector da baghegiar. Las firmas da baghegiar han bein aunc giu lavur en abundanza igl onn vargau. Tier las damondas da baghegiar ei la digren d'activitad denton semussada claramain. Nus havein giu da tractar duront igl entir onn mo ina suletta damonda per ina nova casa, numnadamein quella dil baghetg da fatschenta e da habitar dalla banca cantunala a Sedrun.

Las consequenzas dall'iniziativa vegnan vinavon a fatschentar las regions pertuccadas, pia bunamein tut ils cantuns muntagnards. La lescha d'execuziun pertuccont quell'iniziativa ei vegnida tractada el parlament federal ed igl ei vegniu anflau in cumpromiss culs iniziants per evitar in eventual referendum. Cun quella sligiazion ston ussa tuts viver, era sche las regions pertuccadas han vinavon da morder pervia da quell'iniziativa. Sin l'entschatta digl onn 2016 havess la lescha definitiva dad ir en vigur. Silmeins ei lu la situaziun malguessa a fin ed ins sa finalmein, tgei ch'ei pusseivel e tgei buc.

Igl onn vargau ei l'activitad sil sector da baghegiar denton tuttina stada pulit gronda. En vischnaunca eis ei vegniu construì 7 casas novas. Ultra da quei ha ei dau numerusas sanaziuns, engrondaziuns, midadas ni era lavurs pli pintgas vid baghetgs existents. La cumissiun da baghegiar ha giu 14 sedutas e ha tractau en tut rodond 60 damondas, predamondas ni fatgs da baghegiar. Il departament da baghegiar ha tractau 40 annunzias da baghegiar. La suprastanza communal ha tractau 50 damondas da baghegiar.

Sanaziun piazza Dulezi/parcadis avon casa communal

En connex cun la construcziun dil baghetg dalla banca cantunala ha ina part dil plaz Dulezi stuiu vegnir sanada. La vischnaunca ha priu quella caschun da schar elaborar il biro d'architectura Frei Partner Architekten da Cuera in concept per igl entir plaz naven dalla casa communal entochen en tier il baghetg dil Coop. Il concept preveda, ch'igl anteriur parcadi vegni spartius giu pli fetg dalla via cantunala che quei era il cass entochen oz. Quei succeda cun in mir da crappa naturala. Era vegn il plaz dils pedunzs spartius giu pli veseivlamein da quel dils autos. Leu nua ch'il pedunz sa semover ha ei ina sulada cun crappa naturala, il spazi da carrar cun autos ed ils parcadis ein catramai.

Igl onn vargau ei la sanaziun dil plaz avon casa communal vegnida realisada. Igl ei vegniu fatg da niev il plaz, ils parcadis ed igl access tier la casa communal. Persunas impedidas ni cun sutgas da rodas san ussa vegnir sur ina rampa senza impediment en casa communal.

Via da quartier Staziun

La stad vargada ein las lavurs vid la Via dalla Staziun e la Via Gionda sigl areal dalla staziun a Sedrun vegnidas terminadas. La signalisaziun da traffic sco era las uras da parcar ein vegnidas montadas. Naven dalla primavera vargada ei il niev uorden da parcar sigl areal dalla staziun en vigur e quel ei secumprovaus per nossa cuntentientscha. La procedura da perimeter ei ella fasa finala e sa vegnir serrada giu

il proxim temps. Legreivlamein ein ils cuosts da baghegiar dall'entira sanaziun stai marcantamein sut la rama dil preventiv.

Via da quartier Stèn

Quella via ha per differents motivs buca saviu vegnir realisada igl onn vargau. Uonn vegn quella denton eregida. Igl ei previu dad entscheiver cun las lavurs aschi spèrt sco las cundiziuns lubeschan quei.

Menaschi stradalesser e traffic

Via dil Vitg a Rueras

Sil tschancun dalla Via dil Vitg dadens la baselgia da Rueras ha ei dau in donn vid la lingia d'aua. En consequenza ha la corporaziun Aua Cristalla stuiu remplazzar las lingias naven dalla punt da Milar entochen la baselgia. Sil toc pertuccau ei l'entira fundaziun sco era la cuvrada da catram vegnida remplazzada. Era l'energia alpina ha priu quella caschun per trer en novas lingias.

Nova illuminaziun publica cun LED (Licht-emittierende Diode)

L'intenziun da midar ora l'illuminaziun publica ha la vischnaunca giu gia dapi entgin temps. Ei ha denton druvau empau pazienza ed era enqual studi entras l'energia alpina entochen che nus havein anflau il product adattau per nies basegns. Cun la nova tecnologia sa ei vegnir spargnau bia cuosts. Dad ina vart drovan las novas cazzolas buca tonta energia electrica e da l'autra vart ston ils pers buca vegnir midai ora aschi savens sco tochen dacheu. In ulteriur grond avantatg dallas novas cazzolas dad LED ei, ch'ins ha la glisch leu nua ch'ella vegn duvrada, numnadamein sin via e buc ora el contuorn.

La stad vargada ein tuttas cazzolas publicas vegnida midadas ora. Gl'emprem ei quei succediu per liung dalla via cantunala e silsuenter ora els quartiers. La nova illuminaziun ha pretendiu investiziuns da rond frs. 204'000.00.

Il special vid quellas cazzolas ei, ch'ins sa drizzar la clarezia. Quei tenor la stgiradetgna ni era tenor il basegns. Aschia fan las cazzolas il pli clar baul la sera e baul la damaun, durant la notg vegn la prestaziun sbassada successivamein, e quei senza che la qualitat d'illuminaziun piteschi sutlunder.

Forestalessen

Persunal

Igl uffeci forestal ha saviu occupar durant ils meins da stad diesch luvriers che han prestau en tut varga 17'500 uras da lavur productivas e quei principalmein en las suandontas spartas:

- raccolta da lenna
- tgira digl uaul giuven
- ovras da protecziun
- manteniment vias d'ual e da megliuraziun
- lenna da brisch
- lavurs communalas per auters departaments

Raccolta da lenna / utilisaziun sfurzada

Muort la pauca neiv l'entschatta digl onn eis ei stau pusseivel da realisar in tagl lenna egl uaul da Cavorgia. La lenna utilisada ei vegnida runada a val cun la tschaghegna mobila e silsuenter vendida ad in

cumprader dall'Italia. Il temps per la raccolta da lenna ei igl unviern, cura che la vegetaziun ruaussa. Duront quels meins sa vegnir prevegniu meglier a donns primars vid ils pégn restonts e la regiuvinaziun. Donns entras il bau scorsa ein muort las bassas temperaturas buca da spitgar. L'activitad dil bau scorsa entscheiva cun ina temperatura d'aria da ca. 17°C. Medemamein ein donns entras bulius minimal. Exequir tagls lenna duront ils meins d'unviern ei per pli tier nus muort la neiv buca pusseivel.

Malgrad l'aura bletscha e las temperaturas plitost bassas dalla stad vargada, ha il bau scorsa saviu prosperir sco dapi biars onns buca pli en nossa regiun. Sin fundament dil diember da baus en las traplas (instrument da controlla) savein nus dir che la populaziun dil bau scorsa ei il mument fetg aulta. In motiv persuenter ei probabel il grond quantum da lenna donnegiada digl onn 2013. En quella ha el saviu sesvilupp exemplaricamein.

Survesta dallas utilisaziuns:

Tagl lenna Cavorgia	276 m ³
Utilisaziuns sfurzadas/neiv e vent	332 m ³
Utilisaziuns sfurzadas/bau scorsa	1'143 m ³
Total utilisaziun	1'751 m³

Sper la raccolta da lenna ei vegniu cuntinuau cun la tgira da nossas plantaziuns. Las suandontas surfatschas ein vegnidas tgiradas:

Spinatscha	0.8 ha
Uaul Camischolas	1.2 ha
Uaul Liets	3.4 ha
Uaul Bugnei	1.3 ha
Uaul Tschuppina	0.3 ha
Uaul Niregl	0.3 ha
Total tgira	7.3 ha

Lenna donnegiada entras la neiv dils 5 e 6 da november

Suenter pliras uras da dracca l'entschatta november ei la temperatura curdada ed ei ha entschiet a neiver intensivamein. Muort la digren dalla temperatura ei la neiv taccada vid ils pégn e ha effectuau grondas peisas sin la roma e las tschemas. Biars pégn han buca saviu subsister ed ein curdai per tiara. Tenor ils emprems schazetgs ei da quintar cun varga 3'000 m³ lenna donnegiada. Pertuccai ein en special ils uauls da Cavorgia, Bugnei e Carmihut.

Cun luvrar si la lenna derschida eis ei vegniu entschiet immediat. Grazia alla migeivla aura dil november e december ein las lavurs gia s'avanzadas bein.

Il cantun sustegn finanziamein il luvrar si utilisaziuns sfurzadas en nos uauls da schurmetg. Denton prenda el che la lenna seigi – per evitar donns secundars entras il bau scorsa – entochen la fin da zercladur ord nos uauls e transportada naven. Ei quei buca pusseivel sin lu sto la lenna vegnir scursada.

Projects forestals

L'Ondadusa II

El decuors dalla stad ein las davosas lavurs da quei project vegnidas exequidas. Entras la gruppa forestala ei vegniu construì 96 m rempars ord lenna rodonda castagner. Igl atun ei quella surfatscha lu aunc vegnida plantada cun 300 plantinas pégn. Igl october, suenter la terminaziun dallas lavurs, ei la suga da transport a distanza liunga vegnida demontada. La suga ha surviu per tuts transports da material duront ils sis onns da realisaziun da quei project.

Survesta dallas lavurs exequidas:

specificaziun dalla lavur	diember (m1/tocs)	cuosts (frs.)
lavineras permanentas	556	1'146'550
reits per tener si la neiv (Schneenetzt)	112.5	238'021
preits encunter cufla	160	243'041
lavineras temporaras	620	491'722
plontaziuns	3'500	30'750
suga da transport		115'391
projectaziun e survigilanza		177'897
diversas e nunprevediu		126'493
total		2'569'865

Carmihut

Il ferm favugn dil davos avrel 2012 ha procurau per ina gronda largia egl uaul da Carmihut. Igl ei stau necessari d'immediat construir rempars da lenn per proteger la viafier Matterhorn Gottard sco era la via cantunala encunter lavinas. Per completaziun dallas retschas da lavineras existentas ei aunc vegniu baghegiu inagada la primavera 80 m¹ rempars e 30 bucs da lenn, gest sur il binari dalla viafier.

Sanaziun via d'uaul Bugnei

El rom dil project cantunal per sanaziuns da vias d'uaul ein igl onn 2013 scarpas instabilas dalla vart sura dalla via digl uaul Bugnei vegnidas stabilisadas entras canasters da lenn larisch. Sco finiziun da quellas lavurs ei la cuvrada cun glera vegnida sanada igl atun vargau sin in tschancun da 1'500 m. En tut ha la vischnaunca da mantener varga 22 km vias d'uaul. Per obtener era egl avegnir mieds finansials per sanaziuns ha la vischnanca survegniu l'incarica digl uffeci d'uaul e prighels da natira dil Grischun da restrenscher il traffic e reveder il regulativ actual per far diever dallas vias d'uaul.

La sanaziun dalla via digl uaul Bugnei ha custau frs. 144'636.00. Il cantun ha susteniu quella sanaziun cun frs. 91'121.00 ni 63% dils cuosts totals.

Ambient

Serenera Prau Cumin e canalisaziun

Las pretensiuns dallas leschas pertuccont la purificaziun dallas auas tschuffas creschan ad in crescher. Igl uffeci d'ambient dil cantun ha aschia pretendiu, che las auas vegnien aunc purificadas pli fetg avon che schar ir quellas el laghet avon la serenera. La stad ora ei quei negin problem per nossa serenera, lu vegnan tuttas pretensiuns tenidas en. Il problem ein las temperaturas bassas duront igl unviern. Duront quei temps eis ei buca pusseivel da far ina nitrificaziun dall'aua che va el Rein.

La sligiazion da quei problem ei vegnida anflada en ina nova lingia da deflusiun, la quala meina l'aua schubergiada direct naven dalla serenera vi en la lingia dalla KVR, la quala va lu ell'aua che vegn menada ella Val Sumvitg e suenter a Tavanasa. Aschia san las pretensiuns vegnir ademplitas.

Las lavurs ein vegnidas exequidas duront la stad vargada, e quei senza gronds problems. Empau special ei il fatg staus, che quella lingia ei vegnida menada sut il lag existent ora e quei cun ina furada horizontala. Quei vul dir ch'igl ei vegniu furau cun in trader dalla vart viaden. La lingia sa vegnir menada tenor basegns era en carauns. Silsuenter vegnan ils bishels tratgs viaden en quei vau ch'il trader ha fatg.

Era tier la canalisaziun communal eis ei vegniu fatg igl onn vargau entginas megliurs. A Dentervitgs ein las auas tschuffas e las auas schubras vegnidas spartidas tenor lescha e plan directiv (Genereller Entwässerungsplan GEP). Quella lescha pretendia che las auas vegnien spartidas aschi bein sco pusseivel. L'aua schubra che vegn en cass da plievigia en gronda quantitat ella serenera communal caschuna a nus grond fastedis. Perquei eis ei necessari da sparter las lingias, dapertut nua che quei va.

Quell'obligaziun vala denton era pils privats. Leu nua che la vischnaunca metta a disposiziun il sistem d'aua spartiu, ston era ils possessurs privats sparter las auas e menar quellas ellas lingias corrispundentas. Ussa va pia l'aua da plievgia, la quala vegn rimnada sil grond areal dalla staziun a Sedrun en ina lingia separada da Dentervitgs giuadora, sut il vitg da Camischolas vi, entochen giu el flum dil Strem.

Departament educaziun, cultura e sport

Educaziun

Scola

Actualmein instrueschan 17 persunas nos affons da scola e scoletta. Siat persunas ein engaschadas en pensum cumplein e diesch persunas en pensum parzial. Ellas ein responsablas per la scolaziun e tgira da 118 affons, inclus 21 scolarets. Il tgamun e l'organisaziun funcziunescha per nossa cumpleina cuntentientscha. Era las persunas d'instrucziun adempleschan lur pensum cun gronda cumpetenzza e plein anim, aschia ch'ina buna scolaziun ed educaziun ei garantida.

Concept da collaboraziun per las scolas Sursassiala

A vesta dalla digren dil diember d'affons ellas treis vischnauncas Medel, Mustér e Tujetsch haveva ina gruppa da lavur giu presentau il matg 2013 differents concepts per ina collaboraziun dil scalem ault denter las treis vischnauncas. Cunquei ch'ins ei buca vegnius tier ina sligiazion cuntenteivla per tuttas partidas, han ins stuschau ora la decisiun igl emprem per in onn. La primavera 2014 ha la suprastanza communal lu decidu da sistir per il mument quella collaboraziun.

Motivs:

- Il cantun ha midau il fenadur 2013 las directivas concernent il scalem ault.
- Las vischnauncas han buca saviu s'avischinar.
- Las persunas d'instrucziun ein buca stadas fermamein davos la collaboraziun.
- Ella populaziun tuatschina ha la collaboraziun anflau fetg pintga acceptanza.

Uordens e reglaments

Cun igl onn da scola 2013/14 ei la nova lescha da scola cantunala entrada en vigur. Tenor la nova lescha da scola cantunala ein las vischnauncas obligadas da relaschar in niev uorden da scola. Cunquei ch'il concept da collaboraziun dallas scolas Sursassiala ei vegnius sistius, ha la vischnaunca da Tujetsch stuiu relaschar in agen uorden da scola. En ina gruppa da lavur ei igl uorden da scola vegnius surluvraus. Per las vischnauncas dalla Cadi eis ei stau la finamira da crear in uorden ch'ei en tuttas vischnauncas aschi lunsch sco pusseivel il medem.

Ina lescha cloma l'autra, aschia ch'era ils differents reglaments per la scola da Tujetsch han stuiu vegnir adattai. Aschia ha la gruppa da lavur ch'ei secumponida da persunas d'instrucziun, cussegl da scola e genau surluvrau il reglament per mieds d'instrucziun. Il departament d'educaziun ha era relaschau directivas concernent igl uorden d'absenzas e dispensas. Consequentamein ha era quei uorden stuiu vegnir adattaus allas directivas relaschadas dil cantun. Dalla medema gruppa da lavur ei lu aunc igl uorden disciplinar vegnius surluvraus ed adattaus al temps dad oz.

Era il reglament da formaziun supplementara dallas persunas d'instrucziun ei vegnius revedius, cunquei ch'il cantun pretenda dad ellas mintg'onni minimum tschun dis scolaziun. Quels reglaments ein entrai en vigur cun l'entschatta digl onn da scola 2014/15.

Mutaziuns

Cun la fin digl onn da scola ha Tarcisi Hendry terminau siu pensum sco scolast. Dapi 41 onns ei il Tarcisi staus engaschaus tier la vischnaunca da Tujetsch.

Duront quels 41 onns ha el instruiu scolars dall'emprema tochen la quarta classa, ils biars onns denton l'emprema e la secunda classa. En quels dus onns vegn tschentaun pils affons in fundament impurtont da formaziun e scolaziun. Il scolast Tarcisi ha giu in fetg bien maun da tschaffar ils scolars e da svegliar tier els il gust d'emprender il pli essenzial per lur veta, il leger ed il scriver.

En tut han 22 classas giu la cuida dad ir a scola tier el, vul dir entuorn 850 affons, in fatg dil qual el astga esser loschs e satisfatgs.

Duront siu engaschi sco scolast ha il Tarcisi era prestau massa buns survetschs accessoris en favur dil scolaessser. In grond engaschi ha el giu per las translaziuns da mieds d'instrucziun, vid programs d'instrucziun ch'el ha sviluppau sez e ch'el ha era mess a disposiziun ad autras persunas d'instrucziun. E buca d'emblidar la pagina d'internet da nossa scola ch'el ha realisau e tgirau duront in tschuppel onns. Al Tarcisi in grond e sincer engraziament per siu grond engaschi per la scola, vischnaunca e cultura. Gauda la pensiun e realisescha vinavon tias ideas e tes siemis.

Katja Maissen, scolasta secundara, che ha ils davos onns adina puspei instruiu cun tgierp ed olma zacontas lecziuns en nossa scola ha exprimiu il giavisch d'abdicar cun la fin digl onn da scola 2013/14. Nus engrazien ad ella per sia fetg buna lavur en nossa scola a Sedrun e giavischein pigl avegnir tut bien.

Era la mussadra da scoletta Letizia Berther che ha giu bien quitaun duront in tschuppel onns da nos pignets ha inoltrau la demissiun. Adina ha ella giu in bien maun, giu bia pazienza e capiu da menar e sustener ils affons el mintgadi da scoletta. Ad ella giavischein nus per siu futur tut bien e sperein mintgaton sin ina viseta en scoletta a Sedrun.

Sco nova persuna d'instrucziun per il scalem primar havein nus saviu engaschar Carla Nay da Trun/Zignau. Ella ha terminau il studi da scolasta primara alla Scol'aula da pedagogia dil Grischun a Cuera. Carla Nay ha surpriu l'instrucziun dall'emprema e secunda classa. Ad ella giavischein nus tut bien en la veta da lavur e sperein ch'ella hagi biars onns plascher d'instruir cheu a Sedrun.

Per la piazza parziala da 50 % scoletta ha il cussegl da scola ensemen cun la suprastanza communal elegiu Romana Deragisch. Ella ha gia pli baul giu instruiu en scoletta a Sedrun. Romana parta la piazza da lavur cun la mussadra Gelgia Deplaz da Dieni. Nus sperein ch'ella anfla puspei il plascher da luvrar cun nos pignets e giavischein ad ella bia satisfacziun en sia nova sfida.

Cussegl da scola

Cul niev onn da scola 2014/15 ha il niev gerau Mario Hitz surpriu il departament d'educaziun. Il medem mument ei in cussegl da scola dil tutfatg niev entaus en uffeci. Quel secumpona da Primus Deragisch sco president, Pio Hendry sco vicepresidente sco era da Nicole Giossi e Pia Müller. Els vegnan a sustener la meinascola e las persunas d'instrucziun e promover nossa scola ils proxims onns.

Cuors e scolaziun

Il cerchel scolastic e las singulas persunas d'instrucziun han frequentau differents cuors e scolaziuns. Cunquei ch'ina dallas grondas novaziuns dalla nova lescha da scola ei l'integrasiun, ei quei era stau il tema per la scolaziun interna dil cerchel scolastic. Era in cuors per refrestgentar il cuors d'agid d'urgenza ha la scola organisau pil cerchel. Las singulas persunas d'instrucziun han denter auter giu da frequentar cuors d'introducziun els novs mieds d'instrucziun da matematica e d'engles. Il di suenter Anceinza ei il cerchel scolastic staus sin in viadi comunabel a Basilea cul cussegl da scola partent.

Projects e sport en scola

Era igl onn 2014 ha la scola giu differents dis da project e da sport. En quei liug duein enzacons da quels aunc inaga vegnir numnai.

Il di da sport dil scalem superiur ensemen cul scalem superiur da Mustér ha giu liug uonn en ed entuorn il Lag da Claus. Quel porscha ina culissa fetg interessanta per posts che pretendan habilitads fetg differentas.

Per l'emprema ga ha igl entir scalem primar da nossa scola giu in di da sport communabel cul scalem primar da Mustér. Quel ha giu liug a Mustér el Center da sport e cultura e contuorn.

Tier omisdus dis da sport ein il plascher ed il divertiment stai facturs fetg impurtonts, aschia che buca mo la cundiziun e la forza ein stadas d'impurtonza.

El decuors dalla primavera han tuttas classas luvrau vid in project ch'ei vegnius realisaus en collaboraziun cul Museum La Truaisch. L'idea ei stada che mintga classa elegi treis exponats dil musem e presenti quels en ina moda ni l'autra ell'exposiziun speciala "11 x 3 = 33". La finamira principala ei stada da sensibilisar ils scholars e las scholaras pil museum e per la cultura dalla Val Tujetsch. La vernissascha da quell'exposiziun ha giu liug il davos di da scola 2013/14.

La secunda davosa jamna digl onn da scola ein ils giuvenils dil scalem ault serendi en in camp: 23 dad els en in camp da cultura e musica a Turitg e contuorn e diesch dad els en in camp da sport e natira el Valleis. La grupp da Turitg ha per exempel giu la caschun da visitar l'opera, la banca UBS, igl Alpamar a Pfäffikon, il Technorama a Winterthur ed il davos di han els gentau ella "Blinde Kuh", in local dil tuttatatg stgir nua che mo tschocs lavuran. La grupp dil Valleis ha quasi mintga di fatg ina pulita tura a pei. Els han empiru caussas interessantas davart la midada dil clima e la digren dils glatschers sco era davart la flora e fauna vallesana. Omisdus gruppas han schau plascher ed han cunzun gudiu la buna cumpignia.

La secunda jamna digl onn da scola 2014/15 ein la tiarza e quarta classa sco era la tschunavla e sisavla classa separticipadas al di da project "Colliar auas". Mintga grupp ha passentau in di fetg interessant el contuorn dil Rein cun emprender d'enconuscher differentes animalets e plontas en e sper l'aua.

Ils 3 d'october 2014 ein la tschunavla e sisavla classa serendidas el center da scolaziun da pumpiers a Tusaun per absolver in di da scolaziun organisaus dall'Assicuranza d'edifecis dil Grischun. Duront quei di fetg interessant cul tema "Fiug ed aua" emprendan ils scholars e las scholaras d'enconuscher prighels dil fiug e co els san reagir en seracass.

Gia dapi zacons onns fa la sisavla classa mintgamai part dil di naziunal dil futur (avon: di dalla feglia). Ils 13 da november 2014 ha l'emprema reala e secundara era giu la pusseivladad dad accumpignar ina persuna carschida alla lavur. L'idea ei ch'ils giuvens elegian in mistregn plitost da dunnas e las giuvnas in tal plitost dad umens per emprender d'enconuscher professiuns buc aschi enconuschentas ad els. Ils 17 da december ha la primara presentau a tuts interessai il giug da Nadal "Il siemi da Nadal" da Roman Weishaupt. Giugau il teater sco era procurau pils maletgs dalla tribuna han cunzun la tschunavla e sisavla classa e la emprema tochen quarta classa han accumpignau il teater cun canzuns. Ei ha era dau ina stiva da caffè cun bunas piziultas e pettas. Igl ei stau in bi project communabel dall'entira primara.

Era la scoletta ha adina puspei giu eveniments specials. Excursiuns ed activitads el liber fan els savens e bugen. Els visetan denton era il museum, la biblioteca ed auters bials loghens. Uonn ha al scoletta era decorau ina finiastra dalla via d'advent.

Adina puspei han singulas classas era interpriu caussas ensemen cun autras classas. Scholars e scholaras dil scalem ault han per exempel accumpignau affons dalla primara e scoletta duront il di da skis communabel. Giuvenils dil scalem ault han raquintau praulas en scoletta. In di ha la secunda reala e secundara cuschinau in entir menu ensemen culla scoletta per silsunter schar gustar communablamein il gentar. Avon Nadal han il scalem ault e la emprema e secunda classa preparau e suenter gudiu in solver ensemen. Tier tals eveniments eis ei adina in bi mirar co ils "pigns" han plascher dall'attenziun cumpleina dils "gronds" e da l'autra vart era co ils "gronds" selegnan da saver mussar enzatgei als "pigns".

Dapli informaziuns e fotografias dalla scola ein d'anflar sin la pagina d'internet: www.scolasedrun.ch.

Cultura

Museum La Truaisch

Biars tschuoran il nas udend il plaid museum e vulan saver da nuot. Tgi che fa denton il pass sur la sava da nies museum a Sedrun, vegn satisfatgs anora. Ils lauds ed engraziements da nossas visitadras e nos visitaders confirman quei. Ussa, cun allontanar la gronda part dallas geinas ei il museum vegnius aviarts e vivs e possibilitescha in auter contemplar dils requisits dil vargau. Ils temas presentai muossan la cultura dalla val, oravontut quella dil 19avel tschentaner entochen ils onns 1950/60.

Milarit

Nies „star“, nossa steila, ei senza dubi il grond Milarit e quei senza lu sminuir la qualitat e la bellezia dallas autras mineralias el museum, quellas da nos cavacrappa, ni dil tunnel dalla NEAT, sco era quellas en possess dalla vischnaunca. El ei tenor ils umens dil fatg il „pli bi“ Milarit dil mund. El decuors dall'emprema mesadad digl onn ei il Milarit davenatus nos, pia en possess dalla vischnaunca. Ina exclusividad tuatschina resta ella val. Perquei engraziein nus oravontut agl anflader e vendider, signur Conrad Berther, Rueras.

Exposiziuns specialas

Duront la stagiun d'unviern ha l'exposiziun da fotografias da Teofil Schmid-Venzin, Sedrun, carmalau ils hosps ed indigens el museum. Sias fotos ein vegnidas admiradas sco veramein oreifras, quei pil pli sias fotos dalla cuntrada. Quellas cun glieud tuatschina secapescha era – ein gie gest quellas che han animau da paterlar e raquintar.

Culla fin digl onn da scola 2013/14 ha la scola da Tujetsch presentau en ina vernissascha culs scholars, scholaras e persunas d'instrucziun lur exposiziun speciala cul num „11 x 3 = 33“. Quei vul dir: mintgina dallas 11 partiziuns da scola han priu 3 exponats ord il museum e presentau quels a moda creativa e speciala en sala e faner dil museum. Plinavon han ils scholars e las scholaras dalla 6avla classa entagliau fatschas e presentau quellas en in faner. Nossa finamira, da sin quella moda trer glieud indigena el museum, ei stada da pign success. La scola ha cun quella caschun priu part ad ina concorrenza cul tema museum e scola e gudignau frs. 500.00 per la cassa da scola.

Illuminaziun

L'illuminaziun en in museum ei in element essenzial per presentar bein ils exponats als visitaders. El decuors dalla primavera 2014 ei vegniu installau ina resch nova illuminaziun ell'entira casa. Ussa sepresentan ils exponats en nova glisch e dattan dapli plascher da contemplar ed admirar.

Rauba museala

La rauba, ils exponats, stattan secapescha el center dil museum. Era uonn havein nus saviu plazzar enqual nova caussa. Plinavon han pliras vischinas e plirs vischins surdau rauba veglia al museum. Quei legra nus zun fetg. Il museum duess vegnir purtaus dall'entira cuminonza dalla val cugl interess da silmeins mantener la cultura ella truaisch, en nies arcun, il Museum La Truaisch. Nus admettein a mintgin ed a mintgina in sincer engraziament. Bugen serecumandein nus vinavon a vossa beinvulient-scha.

Frequenza

Siat meins ad onn ei il museum aviarts. Enteifer quei temps han 1100 persunas visitau il museum La Truaisch. Dil reminent san gruppas era visitar il museum duront ils ulteriurs meins. Il diember digl onn 2014 ei mudests – las frequenzas van mintg'onn levat anavos. Cun nossas pusseivladads empruein nus

da carmalar nos indigens e hosps el museum. Nus essan piazzai fetg bein silla pagina d'internet dalla vischnaunca, plazzein nos placats en ed ord la val, ei dat plirs prospects e nossa reclama permaneta ella Tuatschina. Igl atun ha l'Uniun Cristal, l'organsiaziun dils cavacristallas, organisau ina fiera e cumbinau quella culla presentaziun dil cudisch Cavradi entras Dosi Venzin. La sala plena ei stada igl engraziament per quella purschida.

Persunal

Accompagnar nos hosps el museum ei impurtont ed era esser cheu per els e sustener lur viseta cun ulteriuras informaziuns. Quei fan nos guides a moda exemplarica, cun bia tschaffien e savida. Nus engraziein ad els per lur engaschi a favur dalla cultura tuaschina. L'administraziun sto funcziunar ed esser da tut temps contonschibla. Quei survetsch succeda entras ina commembra dalla cumissiun a moda oreifra – engraziel persunter. Cugl onn 2014 ha geraua Eveline Soliva bandunau la suprastonza communal. Duront sis onns eis ella s'engaschada a moda exemplarica per la caussa museum. Duront siu temps d'activitad ha ei dau grondas ed impurtontas midadas. Persunter savein nus bien grau ed engraziein da tut cor.

In'egliada el futur

Pigl onn 2015 dat ei secapescha ina nova exposiziun speciala che duei carmalar il pievel indigen e hosps en nies museum. Nus sespruein mintg'onni d'amplificar ils locals cun novs exponats. Medema- mein dein nus peisa da crear las necessarias informaziuns als visitaders. Ella stanza «Tissaria» vegn il taler drizzaus en aschia, che la lavur da teisser sa vegnir demonstrada e mintgin sa empruar da teisser. Il faner grond cuntegn igl anteriur mulin da Cavorgia/Val Gierm. Nossa finamira ei quella da metter en funcziun il mulin aschia che graun sa vegnir miults. Cul graun dil mulin dil museum dess ei lu paun per degustar e cumprar el museum. Il turissem che ha priu sia entschatta avon rodond 100 onns ei la petga economica dalla val. Quella historia duess anflar sia plattafuorma da presentaziun el museum. Nus essan vid encurir pusseivladads. En egl vein nus era in museum/archiv cultural che duei arcunar e documentar la val cun tuttas fontaunas, scartiras, fotos, films, bibliotecas ed auter.

En general

Il museum ei indispensabels, buca perquei ch'el porta enormas resuras finanzialas alla vischnaunca, na, el ei oravontut igl arcun da nossa cultura, seigi quei quella d'antruras, mo era quella dad oz. Era quella sto in di survegnir siu plaz per las generaziuns vegnentas. Il museum sto e duei vegnir purtaus dalla cuminonza dalla val – quei ei nies ferm giavisch all'entira populaziun indigena ed als Tuatschins ord la val. Nus engrazien a tuts ch'ein s'engaschai duront igl onn 2014 per la buna caussa culturala, il «Museum La Truaisch».

Eveniments culturals e da sport

Tscheiver

Gia per la 36avla ga ei il til da tscheiver vegnius menaus atras ils 12 da fevver 2015. Per l'organisaziun ein ils Vagabunds responsabels ed en collaboraziun cun las scolas ed autras gruppaziuns vegn prestau ina enorma lavur. Il til da tscheiver ei daventaus in eveniment fix el calender tuatschin. Aspectaturs ord l'entira Surselva enrameschan la via cantunala per contemplar ils temas construi cun enorm plascher e fantasia. Cordial engraziament ad in e scadin per quella grondiusa lavur en favur da nossa cultura.

Forum Cultural Tujetsch - cristalla "Milarit"

Il renomau Milarit ei uss definitiv en possess da nossa vischnaunca. El embellescha nies museum la Truaisch e fa naturalmein ina pareta tut aparti. Nus astgein esser loschs da quei possess. La finanziaziun ei reglada sur entgins onns ora ed ei vegn fatg diever dalla posiziun "cumpra cristallas" dil preventiv.

Cun grondas stentas, entras encurir sponsurs, ha il forum cultural recaltgau quasi la mesadad dalla summa. In grond engraziament persuerter.

100 onns Club da skis Sedrun/Tujetsch

Il 22 da mars 2014 ha il Club da skis Sedrun/Tujetsch saviu festivar il giubileum da 100 onns. Ils organisators han mess ensemen in bi program duront il di e la sera per clamar en memoria quels davos 100 onns. Tgei gronda impurtonza ch'il club da skis ha giu en Tujetsch ei vegniu documentau grondiusamein en ina cronica extendida entras nies cronist Tarcisi Hendry. La sera ha la presidenta Gebharda Berther astgau prender encunter da tuttas varts gratulaziuns e buns giavischs pil futur. Era la suprastanza communal vul aunc inagada gratular sil giubileum e cunzun engraziar per la gronda lavur prestada sin plirs secturs. Surtut la lavur immensa che vegn prestada onn per onn dils responsabels pils trenaments els roms nordic ed alpin san ins buca apprezzar avunda. Vinavon bien success e gronda perseveronza en favur da nos affons.

Igl ambassadur dil club da skis Sedrun ei il mument segiramein Rafael Berther da Rueras. Rafael Berther cumplenescha il mars 18 onns ed appartegn dapi dus onns al cader digl NLZ Ost (Nationales Leistungszentrum Ski Alpin Ost). Parallel cul sport fa el igl emprendissadi d'installatur sanitar a Cuera.

La sesiun actuala 2014/15 ha Rafael contonschiu entgins buns resultats. Denter auter il 4. plaz als campiadis svizzers ed el ha munchentau il podest mo per 1/100 secunda.

Allas cuorsas da NJR-National Junior Race ell'Italia a Pfelders ha el contonschiu il 15avel plaz ed a Cermis il 12avel plaz. Tier las cuorsas dil Swisscup U18 ha Rafael dumignau pliras gadas denter ils top ten. Denton ha el era stuiu prender encunter enqual terrada e trumpada. Nus giavischin a Rafael vinavon gronda perseveronza.

Surselva Maraton

Il 24 e 25 da schaner 2015 ein la cuorsa Leonteq per affons, la staffetta ed il maraton vegni menai atras. Ver 300 curriders han priu part a quei eveniment e han saviu semesirar da fetg bunas cundiziuns. Ils responsabels per quei eveniment han ina ga dapli giu il cletg dils habels e han saviu duvrar quasi igl entir intschess da cuorsa liunga. Las empremas jamnas d'unviern ei la neiv plitost stada scarta ed ins stueva secuntentar cun ina cuorta ruta giu las Rueras. Ils responsabels da quellas cuorsas han prestau lavur professiunala e han astgau retscheiver laud da tuttas varts. Sco mintg'onni ein era curriders da num s'annunziats per quella biala cuorsa. Curdin Perl, Remo Fischer ed il Russ Ewgeni Bogdanov en quella successiun han allura era fatg ora ils emprems treis plazzs denter els. Tier las dunnas ha Bettina Gruber gudignau per la secunda ga. In grond compliment ed engraziament al team d'organisaziun cun il grond diember da gidonters per quella biala fiasta da cuorsa liunga.

Giubileum 100 onns chor mischedau Sedrun

Il 31 da matg 2014 ha il chor mischedau Sedrun festiva il giubileum da 100 onns. Ils responsabels, sut la direcziun dil president Tadeus Giossi, han mess ensemen in program pulpiu naven dil suentermiezdi entochen tard viaden ella notg. Da menziunar ei era la grondiusa collaboraziun dallas ulteriuras uniuns culturalas en vischnaunca. Igl ei vegniu purschiu occurrenzas per mintga gust. Entschiet cun luvratori da cant, tier concerts dils treis chors, concert dalla musica, produziuns dils sunatibas e sunacorns, produziuns dils Vagabunds, toc humoristic e musica da sault. La fiasta da giubileum ei stada varionta e fascinonta ed il comité d'organisaziun ha astgau prender encunter grond laud e cordialas gratulaziuns da tuttas varts.

Campiadis da golf grischun

Il 23 entochen il 25 d'uost 2014 ha il club da golf Sedrun organisau ils campiadis grischuns. La plazza da golf ei sepresentada en in stan grondius e las cundiziuns per dar golf ein stadas perfetgas. Buca meins che 60 sportistas e sportists da 10 clubs dil cantun grischun ein semesirai en treis occurrenzas. Ils

organisateurs, alla testa president Bruno Flepp, il manager Seppi Jörg ed il capitani Dany Gygli, han retschert grond laud per l'organisaziun professiunala. Ultra da quei turnier ha l'uniun aunc organisau 42 turniers durant la sesiun, quei ch'ei ina loscha cefra cumbinada cun bia lavur voluntaria. Da quella grondusa purschida turistica per la regiun astgan els esser loschs.

20 onns Uniun da viandonts Sedrun/Tujetsch

Il 20 da schaner 1995 vegn l'uniun da viandonts Tujetsch Sedrun fundada. Sco iniziants valan Gion Beer, Serafin Cavegn, Guido Monn, Gionda, Paul Schlupf e Tadeus Giossi. La finamira principala ei da promover il viandar e spassegiar. Con gronds ch'igl engaschi dall'uniun ei staus ils davos 20 onns documentescha la revista ella Tuatschina nr. 22/14, edida da Meinrad Hendry. L'uniun ha ina fetg gronda activitad, e quei en differents secturs. Sper las numerusas excursiuns e viadis prestan els era buna lavur cumina, segidan cun las ulteriuras uniuns ed organiseschan differents arranschaments. La pli marcanta lavur ein denton ils 100 bellezza bauns da ruaus reparti per l'entira val. Ell'uniun da viandonts ei era in grond diember da hosps da tschep e possessurs da secundas habitaziuns. La purschida dall'uniun vegn apprezzada era sur ils cunfins dalla vischnaunca.

Departament economia e turissem

Turissem

Il turissem svizzer ha en general da batter cun grondas sfidas. Sch'ins ha persequitau ils davos onns, semova il diember da pernottaziuns onn per onn plitost engiuvians. Muort il ferm franc svizzer ei la Svizra pli cara pils hosps digl exteriur. Tenor las prognosas d'organisaziuns turisticas vegn il diember da hosps jasters a sereducir per ca. 20%. Denton astgein nus buca metter ora tut la cuolpa sin il franc svizzer. In factur ei segiramein era che la biala val Tujetsch ei buca vegnida vendida bein avunda ils davos onns.

Quei duei denton buca esser ina resignaziun pil turissem. La sfida ei quella da porscher al hosp dapli pil medem prezi. Porscher la stad attracziuns ed occurrenz per famiglias, hosps 50+ e secapescha era per nos hosps cun in impediment corporal ni spirtal. En special vala ei da far nossa regiun pli interessanta per hosps svizzers.

Sedrun Mustér Turissem

Novas localitads

Il 3 da november 2014 ha Sedrun Mustér Turissem astgau retrer las novas localitads el baghetg dalla banca cantunala. Ensemen cun l'arena da skis Andermatt Sedrun e la scola da sport d'unviern Sedrun ei il biro da turissem secasaus ella "casa dil hosp". Aschia san tut las informaziuns turisticas vegnidas re-tratgas ord in maun.

Taxas turisticas

Il 14 da november 2014 ha la radunonza da vischnaunca approbau cun gronda maioritad la nova lescha da turissem. La decisiun ei curdada cun 113 encunter 33 vuschs en favur dalla lescha che preveda taxas da turissem pauschalas per la destinaziun Sedrun Mustér.

Suenter liungas stentas eis ei finalmein reussiu da metter en vigur la nova lescha da turissem. Cun il niev sistem da taxas (pauschalas) vegn igl incasso pli gests. Entochen dacheu era ina controlla d'entradas quasi buca pusseivla. Sper tut las personas ch'annunziavan reclamein lur hosps, deva ei nuorsas neras ch'ademplevan buca lur obligaziun. Ils davos onns han las duas vischnauncas da Tujetsch e Mustér aschia piars biars daners, che han mauncau per investir en purschidas turisticas.

La nova lescha ha caschunau bia discussiuns e vegn era vinavon a fatschentar las autoritads communalas e Sedrun Mustér Turissem. Cun quella nova lescha han las vischnauncas da Tujetsch e Mustér ensem cun l'organisaziun turistica Sedrun Mustér Turissem pli u meins entradas fixas. Cun in preventiv stabel san las investiziuns el turissem vegnir calculadas meglier. Igl incasso dallas taxas succeda entras las administraziuns communalas.

Cun las entradas supplementaras sa gia vegnir integrau igl onn 2015 duas purschidas dapli ella carta da hosps per la stad. Ina da quellas ei la viafier Matterhorn Gottard (MGB), naven da Mustér entochen sil pass Alpsu. La secunda prestaziun pertucca las pendicularas, numnadamein la funiculara da Mustér si Caischavedra. Plinavon ei era il center d'informaziun Gallaria Alpina ina purschida en favur da nos hosps. Il mument che Sedrun Mustér Turissem sa pli exactamein tgei entradas che las novas taxas portan, vegn ei includiu ulteriuras prestaziuns. En mintgacass vegnan tut las entradas da taxas dabien cumpleinamein al hosp.

Bus local

Duront il tierz onn da menaschi ha il bus tuatschin saviu transportar 2200 persunas. Quei ein 7 persunas dapli ch'igl onn vargau. Il bus local vegn schazegiaus zun fetg dils indigens sco era dils hosps. Ils cuosts totals muntan a rodund frs. 45'000.00. Il bus tuatschin vegn era a cursar la stad ed igl atun 2015 gratuitamein per in e scadin.

Bogn Sedrun

Il Bogn Sedrun ha da batter cun cefras cotschnas e cun reparaturas vid la tecnica ch'ei vegnida els onns. Tonaton ei il Bogn Sedrun in'impurtonta purschida turistica che porscha enqual piazza da lavur.

Da malaura ei il Bogn Sedrun frequentaus fetg bein. Dalla schliatt'aura dalla stad vargada ha il Bogn Sedrun saviu profitar. Da l'autra vart ha denton stuiu vegnir impundiu dabia daners per reparaturas vid ils indrezs technics.

La collaboraziun denter il Center da sport e cultura Mustér ed il Bogn Sedrun ha purtau per in u l'auter in'interessanta cumbinaziun.

Ils prezis dil Bogn Sedrun ein suenter entgins onns puspei vegni adattai e sepresentan niev sco suonda.

Bogn	frs.
Entrada singula carschi	9.50
Entrada singula affons	6.00
Entrada cun carta da hosps / pass da skis / pass da loipa Svizzer carschi	8.50
Entrada cun carta da hosps / pass da skis / pass da loipa Svizzer affons	5.40
STUcard carschi	7.60
STUcard affons	4.80
Gruppas >10 persunas carschi	8.00
Gruppas >10 persunas affons	5.00
Carta da 10 entradas carschi	85.00
Carta da 10 entradas affons	54.00

Wellness	frs.
Entrada singula incl. bogn da divertiment	34.00
Entrada STUcard incl. bogn da divertiment	27.20
Carta da 10 entradas incl. bogn da divertiment carschi	306.00

In grond engraziament per la buna lavur prestada meretan tut ils collaboraturs dil Bogn Sedrun ed en special Maria Hunger-Fry, meinafatschenta, sco era ils commembers dalla cumissiun Bogn Sedrun Damian Marino e Curdin Brugger.

Fiasta digl 1. d'uost

Da bial'aura havein nus astgau festivar la fiasta d'emprem d'uost cun ina gronda preschientscha da hosps ed indigens. Rodund 500 persunas han dau a nossa fiasta in anim tut special.

Cun in aperitiv, offerius da Sedrun Mustér Turissem, ei la fiasta d'emprem d'uost vegnida lantschada. Per il beinstar culinaric ha l'Uniun da catschadurs Badus procurau cun differentas specialitads dil grill ed auter. La Societad da musica Sedrun, la gruppa da corns Badus-Sedrun e la band "Die Zwei" han divertiu il publicum cun differentas contribuziuns musicalas. Il plaid festiv ha il cusseglier guvernativ dil cantun Turtig, dr. Thomas Heiniger, teniu. El ei dapi 25 onns cun sia famiglia in bien hosp dalla Val Tujetsch.

A tut tals che han contribuiu alla biala fiasta admettein in cordial engraziament.

Economia

Cun la terminaziun dil plazzal da lavur dalla NEAT vegn la vischnaunca ad haver dameins entradas. Ils davos onns havein denton saviu reducir ils deivets e far enqual investiziun, aschia che la situaziun da basa ei buna.

Entas l'iniziativa davart las habitaziuns secundaras vegn il cumbat per lavurs a crescer. Ils proxims onns vegn quella decisiun a far bia fastedis allas interpresas indigenas. In potenzial - che vegn denton a cumpensar mo per part ils disavantatgs dil scamond d'ereger novas habitaziuns secundaras - ein sanaziuns da baghetgs existents. En Tujetsch dat ei beinenqual casa veglia che ha basegns d'ina renovaziun.

Bunas colligiaziuns da traffic ein essenzialas per il svilup da nossa regiun. Dapresent vegn elavurau in studi per in tunnel da via denter Dieni e Caschinutta. La Cadi ei principalmein igl unviern serrada giu dil tuttatafeg enviers la Svizra centrala. Quella situaziun vala ei da megliurar, en special per las generaziuns che suondan.

Departament sanadad, segirtad ed agricultura

Sanadad

Ils 10 da schaner 2014 ha la radunonza da vischnaunca rut il conclus dils 16 d'october 2009 e cheutras renunziau ad ina casa da tgira da 17 letgs a Sedrun. Ina decisiun da muntada essenziala ella historia dil sector da sanadad en Tujetsch. Cun quella decisiun ha il pievel Tuatschin approbau il niev concept da tgira ed igl accumpignament da persunas attempadas ella Sursassiala, il qual preveda ina casa da tgira a Mustér ed ina residenza cun habitaziuns accumpignadas a Sedrun. La nova casa da tgira a Mustér ha saviu vegnir retratga il fevrer 2014 dils cussadents. Damai ch'igl onn 2014 ei staus accumpignaus da midadas essenzialas en quei sector, vegn igl extendiu rapport annual dalla Fundaziun PUNTREIS publicaus.

Fundaziun PUNTREIS

Igl onn 2014 ei da taxar sco in temps da midadas fundamentalas ed essenzialas. Quei pertucca la nova structura organisatoria sco era la retratga dalla nova casa da tgira. Ils provisoris en Claustra da Mustér ed en Tgasa Sontgaclau a Curaglia ein vegni serrai. Ultra da quei ha ei dau midadas considerablas ella cumposiziun persunala dils organs.

La retratga dalla nova dimora

Ils 11 da fevrer 2014 han ils hosps saviu retrer la nova casa da tgira a Sogn Gions (Mustér). Cheutras entscheiva ina nova epoca per ils attempai e seniors dalla regiun. Gia igl atun 2013 ei quella dislocaziun vegnida planisada. Il schaner ein ils detagls vegni preparai, aschia che la bardegliada ei gartegiada. Ils 11 da fevrer 2014 ein ils 41 hosps serendi naven dalla Claustra e dalla Tgasa Sontgaclau ella nova dimora a Mustér. Grazia alla planisaziun optimala e cun agid da tuts pertuccai ei quella acziun gartegiada per cumpleina contentientscha. L'emissiun Cuntrasts da RTR ha documentau quella dislocaziun a moda impressiunonta. Dapi l'avertura ein adina novs interessents entrai ella nova dimora e cun plascher sa-vein nus constatar che la casa da tgira era occupada cumpleinamein gia naven dil meins d'avrel 2014.

L'avertura festiva

Ils 14 da zercladur 2014 ei stau il di dallas portas aviartas dalla nova casa da tgira a Mustér. Ella ei vegnida "battegiada" cun il niev num «PUNTREIS» e benedida da monsignur avat Vigeli Monn, da sur ple-von Georg Changeth e da ser Roland Just. En num dils architects ha Theres Aschwanden surdau la clav d'aur, che representa simbolicamein la surdada, al president dalla cumissiun da baghegiar, Dumeni Columberg, e lez ha empalau ella vinavon al caucasa.

Varga 500 personas han assistiu agl act festiv e numerus han priu part al gentar communabel silla plazza avon la halla Cons. Quel ei vegnius preparaus dall'Uniun purila e dall'Uniun da puras. Numerusas personas han priu investa dalla casa.

Il president dalla cumissiun da baghegiar Casa da tgira Sursassiala dr. Dumeni Columberg, rapporta sur dalla realisaziun da quella gronda ovra sociala sco suonda: Tenor conclus digl onn 1990 ha la Fundaziun Casa da tgira Sursassiala da procurar per in bien tractament dils attempai e dallas personas che basegnan tgira. Il mars 2007 han ils votants dallas treis vischnauncas buca acceptau in project communabel (Canossa). Gia il settember 2007 ha ina nova equipa lantschau ina nova emprova per ina sligiaziun communabla e suttamess ils 27 da december 2007 in niev concept allas instanzas cantunalas.

Silsuenter han las autoritads cantunalas pretendiu ina coordinaziun denter tuttas casas da tgira en Sursassiala. Ei ha duvrau intensiva lavur per anflar ina soluziun acceptabla per tut ils partenaris. La finfinala han las treis vischnauncas approbau igl atun 2009 in contract da collaboraziun sco era in concept per las casas da tgira e per attempai en Sursassiala. Sin fundament da quella entelgientscha ei la Fundaziun vegnida incaricada d'ereger ina casa da tgira a Mustér per 55 hosps.

- Pitgiras da termins pretendan in agir spert e decisiv

Gia ils 30 d'october 2009 ha il cussegl da fundaziun sut il presidi da Duri Huonder concediu in credit da 300'000 francs per la projectaziun. Plinavon ha el eligiù ina cumissiun da baghegiar (Duri Huonder, Baseli Berther, Peter Binz, ing. Robert Meier e Dumeni Columberg sco president) cun l'incarica da realisar quell'ovra sociala. La cumissiun ha immediat instradau ina concorrenza da project. Entochen la fin d'avrel 2010 eis ei vegniu inoltrau 33 projects. Sin proposta d'ina giuria ei il cussegl da fundaziun sedecidius per il project dils architects Theres Aschwanden e Daniel Schürer (Turitg). Igl emprem da mars 2011 ha la Regenza en principi approbau il preproject e concediu ina contribuziun dad 8.75 milliuns francs, quei sut la cundiziun ch'il project ed ils cuosts vegnien reduci e che l'ovra seigi realisada entochen la fin digl onn 2013.

Ils 13 d'avrel 2011 ha il cussegl da fundaziun approbau il project redimensiunau e concediu in credit da rodund 24 milliuns francs (+/- 10 %). Suenter stentusas proceduras ei la lubientscha da baghegiar ida ils 17 da settember 2011 en vigur. Il medem di han las lavurs entschiet, q.v. d. cun la spazzada dalla Casa Sogn Gions. Cun la construcziun dil baghetg han ins stuiu spitgar entochen igl avrel 2012.

- Grondas stentas per dimoras provisorias

Sin fundament dil preproject eis ei semussau, ch'igl entir menaschi dalla casa da tgira stoppi vegnir dislocaus durant las lavurs da construcziun. Quei ei stau ina "missiun" fetg stentusa e hanada. La finfinala han ins anflau in emperneivel suttetg per ils hosps ella Tgasa Sontgaclau a Curaglia (uost 2011) ed ellas

localitads renovadas per quei intent dalla Claustra da Mustér (primavera 2012). Sin fundament dils stretgs termins, decretai dil cantun, ein ins staus permanentamein sut in enorm squetsch da temps.

- In'ovra bein reussida

La fin digl onn 2012 era il baghetg criu finius. Duront igl unviern 2012/13 han ins entschiet cun las lavurs internas e la fin da 2013 era la casa finida. Il schaner 2014 ein las davosas preparaziuns ed installaziuns succedidas. Gia ils 11 da fevrer 2014 han ils hops saviu retrer il niev dacasa. Cun gronda satisfacziun savein nus constatar ch'il niev edifeci fa ina biala cumparsa. Ils dus baghetgs fuorman ina unitad e s'accordan fetg bein cul contuorn, cun la baselgia e cun la casa da scola.

Per motivs finanzials ha la cumissiun buca saviu far grondas caussas sil sector digl art (Kunst am Bau). Perquei eis ella serestenschida oravontut sin la caplutta (Andachtsraum). Cun la "cristalla" ha in artist vuliu dar ina tempra speciala a quei local sacral, quei era cun il prezius maletg dil buntadeivel samaritan, che nies artist Aluis Carigiet ha giu creau a posta per la Casa Sogn Gions. Quellas lavurs ein vegnidas finanziadas entras ina generusa donaziun privata. Plinavon ha la cumissiun mess gronda peisa sin las inscripziuns. Ina biala pareta fan eras las cristallas all'entrada, regaladas dallas treis vischnauncas e dils cavacristallas.

Muort ils retards, sedai entras protestas nunspitgadas, ha la Regenza prolunghiu il termin per suttametter il quen final entochen ils 15 da matg 2014. Grazia allas grondas stentas ha quel saviu vegnir surdaus ils 9 da matg 2014 agl uffeci da sanadad cantunal. Cun satisfacziun constatescha la cumissiun che quel corrisponda al preventiv e che la finanziaziun ei garantida.

Ina nova structura

La Fundaziun Casa da tgira Sursassiala ei vegnida fundada ils 14 da december 1990 entras las treis vischnauncas da Sursassiala Tujetsch, Medel e Mustér. Cun l'entschatta digl onn 2015 dat ei midadas fundamentalas. Da niev senumna l'instituziun "Fundaziun PUNTREIS". Il document dalla fundaziun ei vegnius revidius a moda fundamentala ed approbaus ils 22 d'avrel 2014 dil cussegl da fundaziun e pli tard dalla survigilanza dallas fundaziuns dil cantun Grischun. Igl object casa da tgira ei en possess dalla Fundaziun PUNTREIS. La fundaziun ha ussa da haver quita da quella impurtonta ovra sociala, destinada per ils attempai che drovan tgira.

Il cussegl da fundaziun secumpona el futur mo da sis, enstagl da 15 commembers. La cumissiun da menaschi vegn abolida. Il menaschi dalla casa da tgira vegn surschaus alla nova societad PUNTREIS Center da sanadad SA cun in cussegl d'administraziun da sis personas. Quella ei era responsabla per il menaschi dalla Tgèsa Sogn Vigeli a Sedrun.

A caschun dalla seduta dils 17 da december 2014 ha il president engraziau als commembers partents dil cussegl da fundaziun. Ei setracta da Monika Berther-Sommer (Rueras) vicepresidenta, Baseli Berther (Rueras), Peter Binz (Curaglia), Francestg Cajacob (Mustér), Alice Deragisch (Sedrun), Arnold Flepp (Curaglia), Clau Giusep Flepp (Curaglia), Elisabeth Fischbacher (Rueras), dr. Thomas Lechmann (Mustér), Jordanna Lozza-Desax (Mustér), Cecilia Maissen-Desax (Mustér), Rinaldo Schmid (Sedrun) ed era dil president Duri Huonder.

Cun quella caschun ha il cussegl da fundaziun approbau il preventiv dalla Fundaziun per 2015. Quel quenta cun entradas ed expensas da biabein 700'000 francs. Tenor las novas prescripziuns ston las vischnauncas buca pli surprendre eventuels deficits.

Sco niev president dalla Fundaziun PUNTREIS ei Clemens Berther (Segnas) vegnius elegius. Plinavon fan part Marlis Venzin-Spescha (Fuorns) sco vicepresidenta, Arno Berther (Sedrun/Surrein), Carmelia Bundi-Jacommet (Curaglia), Karin Bär (Rueras) e Livio Zanetti (Mustér) sco commembers.

In niev num - ina nova cumparsa

En connex cun la retratga dallas novas localitads e cun la refuorma dall'organisaziun ha il cussegl da fundaziun vuliu dar in niev num alla instituziun e procurar per ina nova cumparsa (logo). Cun agid professional ein ins sedecidiu per il niev num "Fundaziun PUNTREIS" e „PUNTREIS Center da sanadad SA“. Il niev logo ei frestgs e moderns e carmala aschia hosps e visitaders d'entrar en casa.

In legreivel quen final

Cun gronda satisfacziun ha il cussegl da fundaziun priu enconuschientscha dil rapport final dalla cumissiun da baghegiar per la nova casa da tgira. Sco il president dalla cumissiun Dumeni Columberg ha saviu relatar, ha ei duvrau varga siat onns per realisar quella gronda ovra sociala per la Sursassiala. Ei ha adina puspei dau difficultads da tuttas uisas e grevs problems. Plinavon ein tuts pertuccai stai sut in enorm squetsch da temps, damai ch'il cantun haveva pretendiu ch'il niev edificii stoppi esser finius entochen la fin da 2013.

Legreivlamein eis ei – malgrad las lavurs supplementaras – stau pusseivel da presentar in bien quen final. Ils cuosts effectivs muntan a rodond 25,2 milliuns francs e corrispundan aschia allas cefras pronosticadas dil preventiv (23,4 milliuns +/- 10 %). Unanimamein ha il cussegl da fundaziun approbau ils 17 da december 2014 il quen final e dau scarica alla cumissiun da baghegiar cun admetter in grond e resentiu engraziament per la gronda e buna lavur prestada. Cunquei che la cumissiun da baghegiar ha ademplier sia incarica sa ella vegnir sliada.

Las preparativas per la Residenza da seniors a Sedrun

Igl atun 2013 ha la fundaziun PUNTREIS decidiu da realisar la Residenza da seniors a Sedrun; quei tenor las convegnientschas fatgas denter las treis vischnauncas da Sursassiala e la Fundaziun. Perquei intent ha il cussegl da fundaziun eligiu ina cumissiun da baghegiar che secumpona dad André Schmid sco president, Claudio Gadola sco vicepresidente ed Imelda Binz, Ralf Kock e Eveline Soliva sco members. Quella gruppa ha l'incarica da preparar la realisaziun d'ina Residenza da seniors a Sedrun. Cun consentiment dalla Fundaziun ei ina concorrenza da project vegnida lantschada igl atun 2014. L'entschatta matg 2015 eis ei previu ch'ina giuria elegi il project. Sche tut va tenor program, duessan ils novs habitadis esser semtgai sin primavera 2017. En sia seduta dils 17 da december 2014 ha il cussegl da fundaziun priu enconuschientscha dil stan dallas preparativas.

La nova purtadra dil menaschi

Tenor la refuorma organisatoria affittescha la Fundaziun il menaschi alla PUNTREIS Center da sanadad SA. Il cussegl d'administraziun per la perioda d'uffeci 2015/17, eligius ils 17 da december 2014, secumpona da Peter Binz (Curaglia) sco president e Baseli Berther (Rueras) vicepresidente. Plinavon fan Alice Deragisch (Sedrun), Giusep Flepp (Curaglia), Hans Huonder (Mustér) e Cecilia Maissen (Mustér) part da quei gremi. Il preventiv per 2015 quenta cun biabein 7 milliuns francs entradas ed expensas, pia in quen ulivau.

Tgèsa s. Vigeli, Sedrun

Igl atun 2013 ei la vischnaunca da Tujetsch seviulta tier la Fundaziun PUNTREIS cun la damonda da sorprendar il tgamun dalla Tgèsa S. Vigeli a Sedrun. Suerter la pensiun digl anteriur meinafatschenta era quei post vacants. Suerter ina cuorta, denton fetg intensiva fasa d'evaluaziun, ei dunna Christina Kock dalla PUNTREIS Center da sanadad SA vegnida engaschada sco meinafatschenta dalla Tgèsa S. Vigeli a Sedrun.

A caschun dalla radunonza da vischnaunca dil schaner 2014 ha il pievel Tuatschin dau unanimamein il consentiment da surdar il menaschi operativ dalla Tgèsa S. Vigeli alla PUNTREIS Center da sanadad SA.

La malsegirtad che regeva ton tier ils cussadents sco era tier ils parents ed il persunal ei beingleiti tschessada cumpleinamein e seviulta el senn positiv.

Engraziament e cumiau

Ils 17 da december 2014 ha il cussegl da fundaziun salvau sia seduta finala. Quel ha giu da decider sur da grondas ed impurtontas fatschentas ils davos tschun onns, denter auter approbar il project e conceder il credit da 24 milliuns francs per la nova casa da tgira. Mo entras ina organisaziun efficienta eis ei stau pusseivel da realisar quei project en quei cuort temps. Il president partent ha engraziàu a tut tgi ch'ei s'engaschaus sin ina moda ni l'autra per il beinreussir da quell'ovra da gronda muntada per la Sursassiala.

Cun satisfacziun sa il president constatar ch'igl onn 2014 va en la historia da Sursassiala sco ina impurtanta etappa ell'organisaziun dil providiment dils attempai e da persunas che basegnan tgira. Ina nova casa da tgira ei vegnida surdada a siu intent e las structuradas adattadas a moda radicala, aschia ch'ellas corrispundan allas pretensiuns hodiernas e futuras. Quei ei ina buna basa per in prospereivel avegnir per nos attempai che drovan tgira.

Concludend admetta el a tut tgi ch'ei sengaschaus ils davos onns ed en special igl onn 2014 per la Fundaziun PUNTREIS, numnadamein la cumissiun da baghegiar, il cussegl da fundaziun, la direcziun ed il persunal da PUNTREIS Center da sanadad SA in cauld e sincer engraziament.

Regiun da planisaziun Sursassiala

La Regiun da planisaziun ei sin fundament dalla lescha cantunala per la tgira da malsauns e tenor il contract da collaboraziun (ZAV) dallas treis vischnauncas Tujetsch, Mustér e Medel obligada da procurar per las purschidas necessarias che cuvieran ils basegns da tgira ed accumpignament da persunas attempadas enteifer la regiun Sursassiala. En rama da quell'obligaziun ei ella era responsabla per la coordinaziun dallas purschidas e siara giu ils contracts da prestaziun culs differents purtaders. La conferenza dalla Regiun da planisaziun Sursassiala consista ord mintgamai in representant dallas treis suprastonzas communalas e vegn assistida d'in specialist sil camp dalla sanadad. Dapi igl onn 2011 ei signur Reto Nick da Landquart staus engaschaus sco cusseglader e meinafatschenta dalla conferenza. Muort surcargament da lavur ha el deplorablamein demissiunau.

A caschun dalla conferenza dils 28 d'uost 2014 ei signur Mario Evangelista da Flums vegnius elegius sco successur. Igl onn 2014 ha la Regiun da planisaziun teniu en tut quater sesidas. A caschun dalla conferenza dil november eis ella sefatschentada en special culla revisiun dalla lescha cantunala per tgira da malsauns e priu posiziun leutier. La regiun da planisaziun Sursassiala sustegn da principi la revisiun dalla lescha che ha per finamira da promover las novas fuormas da habitar cun accumpignament.

Giuventetgna Cadi

Giuventetgna Cadi ei in project dalla *Fundaziun Tür auf – mo vinavon*, incumbensaus dallas vischnauncas dalla Cadi. Ella ei ina instituziun che s'engascha cun e per la giuventetgna dalla Cadi.

Duront igl onn 2014 han differentas occurenzas ed acziuns giu liug ella Cadi. Las pli marcantas ein stadas:

- In suentermiezdi da hockey e giugs sin la patinera a Mustér
- Inscunter/workshop cun rapper Gimma che ha mussau als giuvenils co ins scaffescha in text da rapp e presenta quel al publicum
- Niev graffiti vid il mir dil sutpassadi dil tren a Dieni
- Viseta dalla basa da pumpiers a Mustér cun integraziun dils giuvenils en sempels exerchezis e cass da salvament

- Acziun da muffins a Tujetsch che ha en cumbinaziun cun ina donnaziun dalla vischnaunca da Tujetsch possibilitau als giuvenils da cumprar novas boxas ed in niev apparat da musica per il local da sentupada «la Talina»
- Di da reiver e ballontschar el Parc Medelin
- Di da sentupada cun percuors da cross per mopeds e velos sin igl areal da gera e sablun Igniu a Sur-rein/Rabius
- Cuors da Wen-Do per giuvnas che ha per finamira da mussar ad ellas co seriscuder e prevegnir en cass da violenza
- Cuors da colurar e tractar unglas per giuvnas a Tavanasa
- eav.

In'ulteriura incarica ei la survigilanza dils differents locals da sentupada dils giuvenils ella Cadi. En collaboraziun culs responsabels dil liug procura la promotura Gabriella Cabalzar ch'ils differents locals vegnien manteni e schubergiai e che las sentupadas dils giuvenils sespleighien senza disturbis da canera e cun risguardar las prescripziuns arisguard il consum d'alcohol.

Segirtad

Pumpiers Sursassiala

Igl onn 2014 ei inagada dapli staus dètg ruasseivels. Mo tuttina ha ei dau bia lavur da far, cunzun en vesta digl onn vegnent.

Scolaziun e perfecziun

Il tema cantunal per 2014 ei inagada dapli staus „incendis d'uaul“. En nies cantun, cunzun era en nossa regiun nua ch'igl uaul ei buca mo liug da recreaziun e furniziun da lenna, mobein uaul da protecziun, ei in barschament fatals. Ina sperta intervenziun offensiva ei perquei zun impurtonta. Per l'emprema gada han pumpiers ed officials forestals exercitau ensemen. Ussa havein nus l'incarica da dar vinavon nossas experientschas alla basa. Fertion che beinenqual liug sbatta cun problems da collaboraziun, semuossa la collaboraziun denter pumpiers e forestalessers en Sursassiala dapi onns sco fetg buna. La premissa per in cumbat effectiv ei pia gia daditg avon maun.

Suandontas persunas ein vegnidas incorporadas 2014 e han aschia cumpletau igl effectiv da 98 (103) pumpiers:

- Albin Roman, Rueras
- Bearth Rico, Platta
- Condrau Alexander, Disentis/Mustér
- Deflorin Ursin, Disentis/Mustér
- Flepp Adrian, Disentis/Mustér
- Giger Patric, Platta
- Lutz Sandro, Platta
- Maissen Rafael, Disentis/Mustér
- Pimenta Fabió Miguel, Disentis/Mustér
- Venzin Luzian, Platta
- Venzin Rinaldo, Platta
- Vincenz Adrian, Sumvitg/Tujetsch

Jeu sperel fetg ch'ils novizs sesentien bein enteifer nossas retschas. Cun grond engaschi ein els semess alla lavur.

Plinavon ein suandonts pumpiers sescolai vinavon:

- Dermon Clau, specialist auto-scala, metodica
- Candinas Silvio, agid stradal

- Huonder Remo, agid stradal
- Keller Roger, agid stradal
- Condrau Alexander, uestonza ieli e chemia
- Huonder Adrian, uestonza ieli e chemia
- Bisquolm Pierino, metodica
- Caminada Fredy, metodica

La scolaziun interna ha giu liug ellas treis vischnauncas e ha cumpigliau cunzun lavur da fundament. Il schurmetg da flad ei staus el center, denton era ils maschinists han astgau guder entginas uras individualas. Cun quei concept vegnin nus era a cuntinuar 2015.

Ils pumpiers han prestau 4'816 uras (3'290 uras) da lavur, senza quintar la lavur administrativa e dil manteniment, la cussegliaziun e preparaziun. En tut ein 1'119 (807) exercezis singuls vegni frequentai. En media ein 72.6% (63%) dils exercezis vegni visitai, in augment da bunamein 10% en cumparegliaziun cun 2013. Quei augment seresulta d'in tractament pli rigurus dallas perstgisas. Plirs novizs han frequentau la recruta, quei che sbassa la media. 45 (28) pumpiers han giu ina presenza da sur 85%, quei che corrispunda tier ils biars ad in ni negins exercezis munchentai. 9 pumpiers ein mai stai ad exercezi. La participaziun da record munta che bunamein la mesadad dils pumpiers han mai ni strusch munchentau in exercezi.

Ils officiers ein vegni scolai durant in di da perfecziun a Rueun davart incendis d'uaul ed il niev equipament ch'il cantun ha mess a disposiziun per quels basegns. Era tier nus ei tal equipament vegnius magasinous.

Seracass ed intervenziuns

Egl onn 2014 ein tuttas treis vischnauncas stadas preservadas da donns pli gronds. En tut ein ils pumpiers vegni clamai 29 (24) gadas. La summa da donns munta a rodund 38'000.00 francs. En tut ei vegniu prestau 367.70 uras (336) da lavur tier seracass.

diember	sort d'intervenziun	uras
10	survetschs generals	170.00
4	agid tecnic	12.00
4	incendis	51.53
4	alarms da sbagls centralas	33.87
3	uestonza d'ieli	42.70
2	seracass elementars	25.00
1	divers	17.50
1	uestonza da chemia	15.10

Prevenziun e planisaziun

La lavur da prevenziun ei sesplegada ella rama usitada. Nus havein astgau retscheiver visetas dalla scoletta Mustér, dalla Societad da proprietaris da casas dalla Surselva e da gruppas interessadas dalla Bassa. Dasperas ein ils plans d'intervenziun vegni actualisai ed adattai.

Tunnel da basa Gottard

La gallaria d'access al tunnel da basa dil Gottard pretenda da nossa vart grond engaschi cun quei che nus essan ussa la suletta organisaziun ch'ei permanentamein sil plaz e ha las pusseivladads d'agir tier in disturbi. En media visitein nus ina gada al meins il tunnel. Uonn ei quei vegniu engreviau entras la construcziun dalla nova punt sur il Rein.

La primavera ha la Viafier federala entschiet cun nossa scolaziun d'intervenziun. Cun agid d'instructurs da professiun dalla ifa-Balsthal han ils pumpiers astgau entscheiver lur scolaziun d'intervenziun el tunnel. Plinavon havein nus fatg 4 ulteriurs exercezis a Sedrun, resp. a Faido ni Erstfeld ensemen cun nos camerats uranes e tessines. La scolaziun cuntinuescha 2015 aschia che nus essan prompts sin igl 1. da fenadur 2016 cu la Viafier federala vegn a surprender il tunnel e la gronda fasa da test entscheiva.

Gronda lavur e dabia sedutas ha era la cumpra da material ed igl aquist da dus vehichels novs pretendiu. Il material ed ils vehichels vegnan mess a disposiziun da cantun e Viafier federala. In contract denter Cantun e viafier regla nossa lavur el tunnel ed els indrezs ch'appartegnan vidlunder. En connex cun la fiasta d'avertura 2016 vegnin nus segir a haver la caschun d'astgar sepresentar alla populaziun. Fertun ch'il material ei per gronda part gia furnius, vegnan ils vehichels ad arrivar il mars 2015 tier nus. Material e vehichels astgan era vegnir duvrai per ulteriur diever da pumpiers, aschia che era nossas treis vischnauncas profiteschon da quei equipament, mo era dalla scolaziun profunda ch'ils pumpiers astgan guder.

Gruppa d'intervenziun Medel

L'absenza da pumpiers durant il di en Val Medel ha pretendiu mesiras specialas. Alla vischnaunca eis ei gartegiau da recrutar 7 anteriurs pumpiers che han exercitau 2014 per l'emprema gada. La truppa fetg motivada intervegn cunzun igl emprem mument tier in barschament en Val Medel e la scolaziun sedrezza cumpleinamein a quell'incarica.

Adattaziun dallas leschas da pumpiers

Leschas ein empau sco la moda e semidan aunc dètg savens. Ils motivs schaijan cunzun en decisiuns da dertgiras perquei ch'ei dat adina personas ch'anflan ruosnas co seslutar atras. Sin fundament da pliras decisiuns da dertgira ha il cantun adattau sias leschas e ses regulativs da fiug ed ussa stuein era nus adattar nos instrumentaris legals. La suprastanza da menaschi ha plinavon adattau il regulativ e megliurau aschia la situaziun dalla persuna che presta survetsch.

Administraziun

La gruppa da manteniment ha era prestau 2014 ina gada dapli fetg buna lavur. En rodund 1'200 uras (1'050 uras) da lavur cumina procuran els onn per onn per il manteniment da vehichels e material. Cunzun ils vehichels han procurau per dabia fastedis. Las investiziuns da manteniment creschan onn per onn perquei ch'ils vehichels han per gronda part 20 e dapli onns. 2016 vegn ei ad esser necessari da remplazzar igl auto-scala. Quei vehichel da 30 onns duvrass ina revisiun totala dalla scala che caschuna cuosts enorms e che stattan en negina relaziun culla valeta dil vehichel. Tier il material da pumpiers pretendan directivas tgei controllas che ston vegnir fatgas. Ils controlladers ston attestar mintga lavur e garantir la segirtad da material e maschinas. Tier nies auto-scala croda quella garanzia per la davosa gada en in onn.

Engraziament

Midadas els gremis politics caschunan era midadas tier nus. Aschia vein nus priu cumiau 2014 da Baseli Berther, anteriur gerau da pumpiers e president dalla corporaziun da Pumpiers Sursassiala.

Durant 24 uras e quei 365 dis ad onn ein rodund 100 personas disponiblas per la segirtad da vischinas e vischins, mo era da hosps e visitaders. Nus segirein rodund 3 milliardas facultad en fuorma da baghetgs, senza quintar l'ulteriura infrastruttura dallas treis vischnauncas e dil cantun.

Tier problems astgein nus seolver tier istanzas politics ed administraziuns communalas e cantunalas ed anflein ina porta aviarta. Menaschis tecnics da tuttas treis vischnauncas e cantun segidan cun nus sch'ei fa basegns. Vitier vegn personal da polizia e sanitad che collaboreschan stretgamein tier tuttas intervenziuns.

En globo engraziel jeu a tut quellas e quels sura numnai per la buna lavur prestada 2014 ed igl agid ret-schiert. Nus essan in'organisaziun cun fetg bia forza, forza che nus mettin a disposiziun per Vossa segirtad.

Agricoltura

Cun l'entschatta 2014 ei la nova lescha agrara ida en vigur. Il coc dalla nova politica agrara ei il niev sistem dils pagaments directs. Ils purs grischuns han retschert igl onn 2014 rodund 15 milliuns dapli pagaments directs ch'igl onn avon. Il Grischun ei il cantun che ha profitau il pli fetg dalla nova strategia agrara dalla confederaziun.

Dapi l'entschatta 2014 promova il niev sistem aunc pli precis e direct las prestaziuns dall'agricultura - fixadas ella constituziun federala - en favur dalla populaziun svizra: A quellas appartegnan il provediment segirau cun victualias, la tgira digl ambient e cultiras, il manteniment dalla basa naturala da viver, la promoziun da fuormas da producziun che prendan specialmein risguard silla natira, sin igl ambient ed era sils animals. Mintga prestaziun vegn promovida cun ina sort da pagament direct specificada. En cuntradiziun cun la politica d'avon onns fuorma actualmein buca pli il diember d'animals, mobein il diember e la grondezia dallas surfatschas che vegnan cultivadas e tgiradas la basa pils pagaments directs. La Confederaziun metta pia tutta peisa sin la tgira ed il manteniment digl ambient.

Ina finamira parziala ch'ei per las regiuns muntagnardas d'eminenta impurtonza ei la pasculaziun e cultivaziun da pastiras e surfatschas alpestras. Las contribuziuns per cuntrada cultivada duein promover las stentas e la lavur en connex cun l'alpegiaziun sco era ils sforzs per buca schar crescer en il territori.

La situaziun en Tujetsch pretenda cumpleina atenziun. Il diember d'animals indigens ei in bionton me-mia pigns per dar damogn al basegns da pasculaziun e cultivaziun dallas pastiras ed alps tujetschinas. Vitier vegn il fatg che differents purs contonschan ils proxims onns la vegliadetgna da pensiun. Vegnen-tsunter ein buca enconuschents. Fetg precara ei la situaziun tier ils purs da nuorsas. Gia oz ei il diember da nuorsas indigenas aschi pigns che l'alpegiaziun dallas alps da nuorsas ei periclitada. La politica agrara 2014 promova bein la cultivaziun dalla cuntrada cun mieds finansials supplementars, ella fa denton era pretensiuns persuenter. Per l'uniun purila Tujetsch e ses commembers ha ei pia num da tgirar e mantener ils contacts tier ils purs dalla bassa per che quels carghien vinavon lur animals sin las alps da Tujetsch.

Resultat complet Survesta	Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
Quen current						
Total expensas	11'777'356.96		9'380'386		11'134'499.23	
Total entradas		11'891'629.49		9'462'720		12'020'920.16
Surpli entradas	114'272.53		82'334		886'420.93	
Quen d'investiziun						
Expensas per investiziuns	2'077'943.95		2'196'000		3'861'947.42	
Entradas per investiziuns		982'447.92		595'400		2'653'947.22
Investiziuns nettas		1'095'496.03		1'600'600		1'208'000.20
Finanziaziun						
Investiziuns nettas	1'095'496.03		1'600'600		1'208'000.20	
Amortisaziun facultad finanziaria		666'317.20				91'029.50
Amortisaziun facultad administrativa				214'000		78'522.80
Amortisaziun facultad administrativa supplementara		931'611.65		70'000		1'544'434.75
Surpli entradas		114'272.53		82'334		886'420.93
Avanzament da finanziaziun	525'658.35				1'392'407.78	
Deficit da finanziaziun				1'234'266		

Quen current		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
Structura tenor funcziuns		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
QUEN CURRENT Surpli entradas		11'777'356.96 114'272.53	11'891'629.49	9'380'386 82'334	9'462'720	12'020'920.16	12'020'920.16
0	Administraziun generala Surpli expensas	1'019'257.13	301'849.17 717'407.96	1'107'500	274'500 833'000	1'126'457.88	317'017.09 809'440.79
1	Segirtad publica Surpli expensas	222'824.54	138'434.10 84'390.44	252'450	104'500 147'950	385'765.10	262'081.85 123'683.25
2	Scolaziun e formaziun Surpli expensas	2'254'946.75	402'239.10 1'852'707.65	2'331'676	328'400 2'003'276	2'253'354.12	382'955.00 1'870'399.12
3	Cultura e temps liber Surpli expensas	579'746.01	30'933.45 548'812.56	646'500	36'600 609'900	640'000.71	38'955.10 601'045.61
4	Sanadad Surpli expensas	528'811.55	52'867.80 475'943.75	608'000	23'000 585'000	396'122.80	17'661.15 378'461.65
5	Ovras socialas Surpli expensas	260'433.55	240'919.75 19'513.80	269'000	74'000 195'000	449'080.67	172'253.60 276'827.07
6	Traffic Surpli expensas	545'310.84	75'147.70 470'163.14	591'800	63'200 528'600	506'413.86	54'411.85 452'002.01
7	Ambient e planisaziun Surpli expensas	938'588.71	860'169.81 78'418.90	929'410	856'710 72'700	967'383.97	867'159.77 100'224.20
8	Economia Surpli entradas	1'850'449.65 377'910.56	2'228'360.21	1'773'550 65'550	1'839'100	2'002'485.24 74'851.95	2'077'337.19
9	Finanzas e taglias Surpli entradas	3'576'988.23 3'983'720.17	7'560'708.40	870'500 4'992'210	5'862'710	3'293'855.81 4'537'231.75	7'831'087.56

Quen current Structura tenor gruppas da materia	Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3 Expensas	11'777'356.96		9'380'386		11'134'499.23	
30 Cuosts da persunal	3'433'512.13		3'542'000		3'367'390.05	
31 Cuosts da material	2'207'360.35		2'385'926		2'863'868.24	
32 Tscheins passivs	248'446.31		264'500		268'704.50	
33 Amortisaziuns	1'609'574.12		333'000		1'740'987.05	
34 Cumparts e contrib. senza dest. d'intent	104'285.11		95'500		128'661.63	
35 Indemnisaziuns alla commu- nitad	2'091.00		2'500		3'612.00	
36 Atgnas contribuziuns	1'900'969.91		2'007'950		1'977'284.20	
38 Deposit en finanziaziuns specialas	1'734'211.03		223'300		253'529.31	
39 Scuntraziuns internas	536'907.00		525'710		530'462.25	
4 Entradas		11'891'629.49		9'462'720		12'020'920.16
40 Taglias		4'873'744.90		3'557'400		4'934'491.66
41 Regals e concessiuns		2'780'593.49		2'593'800		2'971'209.66
42 Recav dil possess		470'987.55		216'600		465'237.50
43 Recumpensas		2'274'501.62		1'797'700		1'948'378.82
45 Restituziuns dalla commu- nitad		152'391.25		149'000		175'607.01
46 Contribuziuns per agen quen		785'876.68		595'300		979'654.60
48 Prelevaziun ord finanziaziuns specialas		16'627.00		27'210		15'878.66
49 Scuntraziuns internas		536'907.00		525'710		530'462.25
Surpli entradas	114'272.53		82'334		886'420.93	

Quen current detagliau		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
QUEN CURRENT		11'777'356.96	11'891'629.49	9'380'386	9'462'720	12'020'920.16	12'020'920.16
Surpli entradas		114'272.53		82'334			
0	Administraziun genera-	1'019'257.13	301'849.17	1'107'500	274'500	1'126'457.88	317'017.09
	la						
	Surpli expensas		717'407.96		833'000		809'440.79
11	Legislativa	43'324.55		43'900		86'848.15	
300.00	Cumissius	268.00		1'000		116.00	
300.01	Cussegl da vischnaunca	6'100.00		8'000		4'975.00	
300.02	Cumissiu da gestiun	9'631.80		10'000		9'155.80	
303.00	Prestaziuns socialas	368.60		500		214.25	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	193.45		400		298.75	
310.00	Votaziuns ed elecziuns	15'091.85		10'000		4'823.75	
310.01	Preventiv e quen annual	11'837.95		12'000		12'861.75	
317.00	Spesas	104.00		2'000		4'509.25	
318.00	Maletg empalont	-271.10				49'893.60	
12	Executiva	177'254.45		208'700		200'464.50	
300.00	Suprastonza communal	107'028.90		124'000		119'844.00	
300.02	Sedutas e schurnadas	36'291.80		45'000		40'862.60	
303.00	Prestaziuns socialas	10'724.65		14'500		13'416.90	
304.00	Cassa da pensiun	3'494.10		7'000		6'782.40	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	564.05		1'500		1'880.35	
317.00	Spesas fixas	6'636.00		6'700		6'640.00	
317.01	Spesas da represen-	12'514.95		10'000		11'038.25	
	taziun						
20	Canzlia	623'995.57	219'357.92	654'300	182'500	628'729.68	199'741.94
301.00	Pagas	376'273.65		385'000		375'698.50	
303.00	Prestaziuns socialas	29'329.75		33'000		30'628.45	
304.00	Cassa da pensiun	21'448.60		24'000		21'312.10	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	3'676.80		4'300		4'267.30	
309.00	Divers cuosts da persunal	11'132.20		15'000		19'255.35	
310.00	Material da biro	10'369.21		8'000		5'371.96	
310.01	Fegl ufficial	45'000.00		45'000		45'000.00	
310.02	Litteratura e stampats	497.20		3'000		373.50	
311.00	Acquist mobiliar e maschinas	2'641.60		5'000		861.85	
315.00	Manteniment mobiliar e maschinas	7'164.47		7'000		8'716.30	
315.01	Tgira internet	15'357.50		15'000		3'651.20	
315.02	Acquist PCs e server	3'175.50		5'000		44'321.70	
316.00	Manteniment e tgira indrez EED	18'181.35		25'000		26'437.55	
317.00	Spesas	377.30		1'000		399.65	
318.02	Cuosts giuridics, consultaziun da dretg	777.25		5'000		5'000.00	
318.03	Telefonats	2'036.95		4'000		1'863.30	
318.04	Francaturas	11'425.80		10'000		11'155.35	
318.05	Spesas schec postal e bancas	5'337.29		3'000		6'200.75	
318.06	Archiv communal	8'347.40		9'000		7'529.40	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
318.07	Spesas da stumaziun	2'239.35		4'000		2'851.95	
318.08	Cumissiu cantunala da schazetg	43'026.00		36'000		1'285.30	
319.00	Diversas expensas	3'698.40		8'000		5'480.22	
390.00	Lavurs dad auters departaments	2'482.00				1'068.00	
434.00	Lavurs per tiarzas persunas		33'570.00		32'000		34'410.00
435.00	Diversas entradas		25'839.52		25'000		23'132.33
436.00	Restituziuns EO e cass d'accident		26'559.05				840.45
436.01	Restituziun spesas da stumaziun		2'738.85		1'500		1'843.35
451.00	Indemnisaziun per uffeci da taglia		114'450.50		106'000		123'915.81
452.01	Cumpart uff. da baghegiar tgira EED		2'100.00		2'000		2'100.00
490.00	Lavurs per auters departaments		14'100.00		16'000		13'500.00
21	Uffeci da baghegiar	152'979.00	82'491.25	172'100	92'000	185'583.98	117'275.15
300.00	Cumissiu da baghegiar	6'247.00		6'000		7'877.40	
301.00	Pagas	108'181.00		109'000		107'421.00	
303.00	Prestaziuns socialas	9'076.25		9'200		9'007.95	
304.00	Cassa da pensiun	8'485.00		8'300		8'183.20	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	1'184.85		1'300		1'207.75	
307.00	Bonificaziun da spesas			500		700.00	
310.00	Material da biro e stampats	2'170.10		2'000		1'268.73	
311.00	Acquist mobiliar e maschinas			2'000			
311.02	Acquist programs EED			3'000		4'773.75	
311.03	Manteniment programs EED	2'927.55		3'000			
313.00	Material da diever			1'000			
315.00	Manteniment vehichel	3'069.70		2'000		1'862.35	
316.00	Cumpart tgira EED	2'100.00		2'500		2'100.00	
318.00	Cuosts giuridics, consultaziuns da dretg			5'000		20'000.00	
318.01	Telefonats	1'687.00		1'500		1'612.90	
318.02	Francaturas	434.10		1'000		411.00	
318.04	Segiradas per vehichel	1'073.95		1'800		1'073.95	
318.05	Cussegliaziun da baghegiar	3'746.25		8'000		13'386.60	
319.00	Diversas expensas	2'596.25		5'000		4'697.40	
431.00	Lubientschas da baghegiar		15'465.60		20'000		45'193.80
431.01	Contribuziuns per cussegliaziuns		100.00		6'000		9'118.00
435.00	Puniziuns da baghegiar				1'000		1'000.00
436.00	Diversas entradas		7'067.65		1'500		2'461.15
480.00	Atgnas prestaziuns per projects		16'627.00		20'000		12'877.35
490.00	Lavurs per auters departaments		43'231.00		43'500		46'624.85

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
25	Segiradas	3'832.50		4'500		4'432.50	
318.02	Segirada da responsab- lidad	3'832.50		4'500		4'432.50	
26	Uffeci civil	1'250.10		9'000		4'872.70	
362.00	Cuosts uffeci civil Cadi	1'250.10		9'000		4'872.70	
29	Regiun Surselva	16'620.96		15'000		15'526.37	
362.00	Contribuziun alla RS	16'620.96		15'000		15'526.37	
1	Segirtad publica	222'824.54	138'434.10	252'450	104'500	385'765.10	262'081.85
	Surpli expensas		84'390.44		147'950		123'683.25
100	Uffeci funsil		29'601.80		35'000		36'458.20
452.00	Cumpart gudogn uffeci funsil Cadi		29'601.80		35'000		36'458.20
101	Mesiraziun e ter- minaziun	14'070.50	2'019.70	42'500		112'498.35	1'899.85
310.00	Adattaziun plan da GIS	1'647.20		3'000		823.60	
318.00	Terminaziun	4'646.90		5'000		5'379.35	
318.01	Mesiraziun	2'640.00		3'000		4'803.85	
318.03	Cuosts endrizzar register funsil federal	4'484.40		30'000		100'000.00	
318.04	Cuosts GrGeo (Geome- ter)			500		540.00	
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	652.00		1'000		951.55	
431.00	Taxas per mutaziuns		2'019.70				1'899.85
109	Ulteriura tgira legala	10'208.00	16'110.50	10'000	15'000	14'406.85	24'323.80
318.00	Taxas dimora polizia d'jasters	10'208.00		10'000		14'406.85	
431.00	Taxas da dimora		16'110.50		15'000		24'323.80
110	Polizia da fiug e polizia comunala	13'079.15	3'102.00	16'000	6'000	13'683.95	4'056.00
318.00	Engaschi special Securi- tas	7'129.15		8'000		8'188.35	
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	5'950.00		8'000		5'495.60	
437.00	Castitgs		3'102.00		6'000		4'056.00
120	Giudicatura	41'942.03		53'000		14'984.55	
361.0	Uffeci circuitai Cadi	12'824.25		30'000		14'984.55	
361.03	Curatella professiunala	29'117.78		23'000			
140	Corp da pumpiers + polizia da fiug	70'760.60	50'784.15	81'650	43'000	74'198.35	53'712.65
312.00	Cuosts da diever	4'300.15				3'707.00	
314.00	Manteniment baghetgs e contuorn	869.50		2'200			
318.00	Segiradas	3'945.75		3'950		3'918.60	
318.02	Taxas telecom - sistem d'alarm	45.80				45.80	
319.01	Barschaments e se- racass					167.50	
362.00	Cuosts corp da pumpiers Sursassiala	54'577.40		68'000		56'786.25	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
362.01	Polizia cantunala da fiug	6'500.00		7'000		7'540.00	
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	522.00		500		317.20	
390.01	Tscheins interns					1'716.00	
406.00	Taxa da survetsch						167.50
423.00	Tscheins d'affittaziun local da pumpiers		6'240.65		8'000		5'948.15
430.00	Taxas da cumpensaziun		44'543.50		35'000		47'597.00
150	Cantunaments schur- metg civil	61'180.71	35'146.70	34'000	3'500	35'499.65	3'500.00
312.00	Energia e scaldament	8'409.55		12'000		11'448.35	
312.01	Taxas annualas (serene- ra, aua e rumians)	9'809.05		11'000		10'036.20	
313.00	Material da diever	1'385.05		3'000		4'600.00	
314.00	Manteniment dils locals	33'076.38		2'000		1'020.50	
318.01	Assicuranzas	5'125.68		4'000		3'848.25	
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	3'375.00		2'000		4'546.35	
461.00	Contribuziun cantunala		35'146.70		3'500		3'500.00
160	Schurmetg civil	8'952.70		11'300		10'085.45	
309.00	Cuors e concepziun general	7'720.85		10'000		8'868.65	
318.00	Telefonats	1'231.85		1'300		1'216.80	
170	Militer	600.00	1'669.25	2'000	2'000	600.00	380.00
390.00	Cumpart lavur cau dil quartier	600.00		2'000		600.00	
434.00	Indemnizaziun cantuna- ments		1'286.00		2'000		380.00
434.01	Survigilanza plaz da sittar		383.25				
180	Stan da sittar	2'030.85		2'000		109'807.95	137'751.35
314.00	Manteniment stan da schibas	2'030.85		2'000		2'030.85	
314.01	Sanaziun stabiliment da tir					107'777.10	
461.00	Contribuziun cantunala						109'855.00
462.00	Contribuziun vischnaun- ca Mustér						27'896.35
2	Scolaziun e formaziun Surpli expensas	2'254'946.75	402'239.10 1'852'707.65	2'331'676	328'400 2'003'276	2'253'354.12	382'955.00 1'870'399.12
200	Scoletta	126'427.10	26'969.40	117'460		128'304.00	35'551.90
302.00	Pagas	107'535.45		97'000		108'858.75	
303.00	Prestaziuns socialas	8'848.40		8'500		8'955.90	
304.00	Cassa da pensiun	6'444.20		8'000		7'381.60	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	1'158.85		1'200		1'178.50	
309.00	Cuors da perfecziun	739.00		1'000		383.00	
310.00	Material da scola e mieds d'instrucziun	1'251.95		1'260		1'546.25	
319.00	Diversas expensas	449.25		500			
461.00	Contribuziun cantunala		26'969.40				35'551.90
210	Scola primara	750'089.53	136'735.60	723'430		663'699.80	140'657.65
302.00	Pagas	615'664.25		595'000		551'439.50	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
303.00	Prestaziuns socialas	52'731.95		49'000		43'928.40	
304.00	Cassa da pensiun	47'329.75		47'000		40'443.45	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	6'238.33		7'000		5'710.45	
309.00	Cuors da perfecziun	14'798.10		6'000		7'482.15	
310.00	Material da scola e mieds d'instrucziun	11'659.90		14'930		12'789.35	
310.01	Projects generals e da sport	1'567.25		3'000		1'906.50	
319.00	Diversas expensas	100.00		1'500			
436.00	Prestaziun EO e cass d'accident						17'862.60
461.00	Contribuziuns cantunalas		136'735.60				122'795.05
212	Scalem ault	567'767.10	90'708.80	637'290	11'500	615'342.75	105'547.65
302.00	Pagas	467'847.00		515'000		515'278.00	
303.00	Prestaziuns socialas	38'603.15		45'000		42'638.20	
304.00	Cassa da pensiun	26'286.95		40'000		33'863.40	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	5'049.10		5'800		5'588.05	
309.00	Cuors da perfecziun	2'033.50		4'500		4'673.00	
310.00	Material da scola e mieds d'instrucziun	8'190.10		9'570		6'990.05	
310.01	Material da zambergiar	1'431.20		1'920		2'543.35	
310.02	Cuosts per camps	15'464.10		12'500		1'955.50	
310.03	Projects generals e da sport					1'113.70	
319.00	Diversas expensas	2'862.00		3'000		699.50	
461.00	Contribuziun cantunala		87'059.25				100'977.90
461.01	Contribuziun dils scolars						660.00
461.02	Contribuziun scolars rimnada pupi		3'649.55		11'500		3'909.75
214	Scola da musica Sur-selva	27'717.69		30'000		26'909.13	
362.00	Contribuziun	27'717.69		30'000		26'909.13	
215	Scola da lavur e tener casa	78'823.50		90'196		78'349.45	9'564.20
302.00	Pagas	60'250.45		66'000		61'782.85	
303.00	Prestaziuns socialas	5'003.30		5'500		5'017.35	
304.00	Cassa da pensiun	3'673.90		4'000		2'674.55	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	655.05		800		661.15	
309.00	Cuors da perfecziun	520.00		1'500		281.10	
310.00	Material e mieds scola da lavur	4'881.65		6'800		4'832.30	
310.01	Material e mieds scola cuschinar	3'839.15		5'096		3'100.15	
319.00	Diversas expensas			500			
436.00	Prestaziuns EO e cass d'accident						564.20
461.00	Contribuziuns cantunalas						9'000.00
217	Baghetgs da scola Sedrun	254'390.99	20'941.50	257'500	17'600	263'765.45	23'754.65
301.00	Pagas	91'418.00		93'000		95'765.50	
303.00	Prestaziuns socialas	7'591.60		8'000		7'936.70	
304.00	Cassa da pensiun	6'198.40		6'800		6'360.40	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	994.50		1'200		1'045.75	
311.00	Acquist maschinas	41.10		5'000			
312.00	Energia e scaldament	47'864.35		54'000		59'669.70	
312.01	Taxas annualas (seren- ra, aua e rumians)	18'966.70		19'000		18'649.00	
313.00	Material da schubergiar	3'014.40		6'000		5'806.75	
314.00	Manteniment baghetgs e contuorn	62'798.28		48'000		54'667.05	
314.01	Utensils piazza da pausa	2'820.10		1'000		261.70	
318.00	Telefonats e concessiun radio e tv	2'353.60		2'500		2'493.80	
318.01	Assicuranzas	4'418.96		4'000		3'864.50	
319.00	Diversas expensas	16.00		1'000			
390.00	Lavur dad auters depar- taments	5'895.00		8'000		7'244.60	
427.00	Tscheins habitaziun pedel		15'600.00		15'600		15'600.00
434.00	Lavur per tiarzas per- sunas		582.00				
436.01	Taxa da diever e schu- bergiar halla		4'759.50		2'000		3'686.00
436.02	Restituziuns da segiradas						4'468.65
219	Diversas scolaresser	217'970.93	73'071.30	215'800	299'300	232'170.17	48'348.95
300.00	Cussegl da scola	11'112.30		15'000		12'198.80	
301.00	Indemnisaziun meinasco- la	72'000.60		56'000		54'022.30	
301.01	Indemnisaziun support EED	3'000.00		3'000		3'000.00	
303.00	Prestaziuns socialas	6'400.60		5'000		4'961.50	
304.00	Cassa da pensiun	3'624.20		3'500		3'305.55	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	774.30		600		584.90	
309.00	Cuors e scolaziun meinascola			1'000		2'536.00	
310.00	Project scola en movi- ment					930.70	
311.02	Acquist/manteniment material general	15'743.88		16'500		14'815.35	
311.04	Acquist EED	1'167.35		2'000		7'176.70	
315.00	Manteniment maschina da copiar	13'751.95		14'000		19'043.53	
315.01	Manteniment e tgira indrez EED	5'464.30		5'000		1'801.44	
317.00	Diversas expensas scola- resser	899.40		2'500		21'963.55	
317.01	Diversas expensas cussegl da scola	1'172.75		2'500		1'218.25	
318.00	Transport e survigilonza da scolars	66'887.60		73'000		68'663.60	
318.01	Assicuranza d'accidents scolars	971.70		1'200		948.00	
362.00	Ductrina e pastoraziun	6'000.00		6'000		6'000.00	
365.00	Contribuziun Bogn Se- drun	9'000.00		9'000		9'000.00	
461.00	Contribuziun cantunala transport		34'633.80		13'000		22'376.50

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
461.01	Contribuziun cantunala meinascola		38'437.50		36'300		25'642.45
461.04	Contribuziun cantunala menaschi da scola				250'000		
462.00	Copias						330.00
220	Scolas specialas	69'430.41	53'812.50	70'000		60'517.20	19'530.00
362.00	Survetsch da logopedia Surselva	26'497.22		20'000		15'096.65	
364.00	Scolas specialas ed ordeifer cantun	42'933.19		50'000		45'420.55	
461.00	Contribuziun cantunala pedagogia		53'812.50				19'530.00
230	Formaziun professiunala	162'329.50		190'000		184'296.17	
364.00	Contribuziuns scolas professiunalas	162'329.50		190'000		184'296.17	
3	Cultura e temps liber	579'746.01	30'933.45	646'500	36'600	640'000.71	38'955.10
	Surpli expensas		548'812.56		609'900		601'045.61
300	Promoziun dalla cultura	59'210.74		39'100	2'000	49'528.30	
318.00	Promoziun dalla cultura	12'898.00		15'000		15'140.00	
318.01	Cuosts fiasta 1. d'uost	9'786.05		6'000		6'681.15	
365.01	Contribuziuns ad uniuns localas	13'700.00		15'000		14'500.00	
365.05	Museums regiunals dalla Surselva	2'826.69		3'100		3'207.15	
365.15	Forum cultural Tu-jetsch/Putnengia	20'000.00					
365.26	Caplutta Zarcuns - renovaziun 2013					10'000.00	
463.01	Contribuziun concert Opera Viva				2'000		
320	Museum La Truaisch	72'874.14	12'709.90	86'500	18'500	112'837.90	22'782.20
300.00	Cumissiu	1'362.00		4'000		1'159.00	
301.00	Pagas	16'114.40		17'000		14'567.55	
303.00	Prestaziuns socialas	898.15		1'000		720.05	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	34.20		100		48.05	
311.00	Acquist objects d'art			3'000			
311.01	Acquist d'indrezs			4'000		3'726.65	
311.02	Acquist cristallas	10'000.00		10'000		10'000.00	
311.03	Acquist Milarit					50'000.00	
312.00	Energia e scaldament	2'383.65		4'000		2'580.80	
312.01	Taxas annualas (serenera, aua e rumians)	1'051.50		700		933.70	
313.00	Material da diever	886.10		2'000		900.05	
313.01	Acquist cristallas/cudischs per vendita	1'225.00		2'500		2'378.75	
314.00	Manteniment baghetg e contuorn	29'356.40		25'000		11'054.70	
318.00	Telefonats	758.05		1'200		756.15	
318.01	Assicuranzas	2'340.29		3'000		2'339.95	
318.02	Publicaziuns					53.00	
318.03	Propaganda, publicaziuns ed exposiziuns	1'853.40		4'000		1'832.00	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
319.00	Diversas expensas	80.00		2'000		842.45	
390.00	Lavurs dad auters departaments	4'531.00		3'000		8'945.05	
434.00	Entradas museum		6'547.05		10'000		8'392.75
434.01	Diversas entradas		2'162.85		2'500		2'474.20
436.02	Restituziuns da segiradas						5'915.25
461.00	Contribuziun cantunala		4'000.00		4'000		6'000.00
462.00	Contribuziun Regiun Surselva				2'000		
340	Bogn cuvretg Sedrun	377'835.98		448'400		412'654.66	
363.00	Deficit dil menaschi	377'835.98		448'400		412'654.66	
350	Plazza da sport	27'713.10	10'620.00	33'500	12'500	31'842.20	12'572.90
312.00	Energia	2'557.85		3'000		2'423.85	
314.00	Lavurs da manteniment	5'701.25		8'000		5'457.80	
314.01	Manteniment plazzas entras clubs	8'600.00		10'000		9'600.00	
314.02	Menaschi e manteniment patinera	8'325.00		9'000		8'093.85	
390.00	Lavurs dad auters departaments	2'529.00		3'500		6'266.70	
434.01	Taxas da diever		2'000.00		2'500		2'596.00
436.00	Taxa da diever dils clubs		8'620.00		10'000		9'600.00
436.01	Restituziuns						376.90
360	Center d'informaziun NEAT	300.65					
318.00	Telefonats ed internet	300.65					
380	Lag Claus Surrein	35'348.15	7'603.55	35'000	3'600	29'751.45	3'600.00
312.00	Energia e scaldament	373.15		500		298.90	
312.01	Taxas annualas (serenera, aua e rumains)	988.20		1'000		694.40	
313.00	Material da diever	259.20		1'000			
314.00	Manteniment dil baghetg	118.80		1'000		224.65	
314.01	Manteniment lag e contuorn	15'654.85		5'000		1'471.40	
315.00	Manteniment mobilier e maschinas	2'706.45		2'000		3'458.00	
316.00	Tscheins d'affittaziun	5'000.00		5'500		5'000.00	
318.00	Assicuranzas			1'000			
318.02	Propaganda, publicaziuns	17.00					
319.00	Diversas expensas	165.50		2'000		4'003.55	
366.00	Contribuziun affittadra	2'130.00		4'000		1'590.00	
390.00	Lavurs dad auters departaments	7'935.00		12'000		13'010.55	
434.01	Entradas restauraziun		3'600.00		3'600		3'600.00
463.00	Contribuziun privata		4'003.55				
390	Clutger baselgia	6'463.25		4'000		3'386.20	
314.00	Manteniment	6'463.25		4'000		3'386.20	
4	Sanadad Surpli expensas	528'811.55	52'867.80	608'000	23'000	396'122.80	17'661.15
			475'943.75		585'000		378'461.65

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
400	Spitals	219'161.30		262'000		183'431.10	
362.01	Contribuziun al deficit Spital Regiunal	71'165.30		132'000		73'472.10	
363.01	Cuosts da prestaziun spitals	147'996.00		130'000		109'959.00	
410	Casa da tgira Sursassiala	242'627.20	23'875.40	250'000		126'925.60	
313.00	Inauguraziun Casa da tgira Sursassiala	7'406.85					
318.00	Regiun da planisaziun Sursassiala	6'813.95		10'000		57'010.90	
318.02	Planisaziun Residenza	700.00					
363.01	Cumpart cuosts da tgira	227'706.40		240'000		69'914.70	
462.01	Contribuziuns da vischnauncas cuosts da tgira		23'875.40				
440	Tgira ambulonta	33'577.02		57'000		56'093.15	
365.00	Spitex Cadi	25'633.22		50'000		50'851.55	
365.03	Cussegliaziun da geniturs	7'943.80		7'000		5'241.60	
460	Survetsch da sanadad en scola	33'446.03	28'992.40	39'000	23'000	29'672.95	17'661.15
301.00	Miedi	599.00		500		386.70	
301.01	Dentist da scola	30'966.40		35'000		27'629.40	
303.00	Prestaziuns socialas	1'285.80		1'500		1'147.25	
318.01	Contribuziuns survetsch dentari	594.83		2'000		509.60	
436.00	Contribuziuns geniturs survetsch dentari		28'992.40		23'000		17'661.15
5	Ovras socialas Surpli expensas	260'433.55	240'919.75 19'513.80	269'000	74'000 195'000	449'080.67	172'253.60 276'827.07
560	Habitaziuns socialas						
571	Tgèsa s. Vigeli	1'364.10	93'600.00			186'354.47	72'244.70
314.00	Manteniment baghetg e contuorn	1'328.05					
318.02	Segiradas da baghetgs	36.05					
363.00	Deficit dil menaschi					24'484.67	
363.02	Cumpart cuosts da tgira					161'869.80	
423.00	Tscheins d'affittaziun		93'600.00				
462.00	Contribuziuns da vischnauncas cuosts da tgira						72'244.70
580	Susteniments	203'094.85	123'388.10	215'000	51'000	206'136.75	73'927.70
366.00	Burgheis e habitonts en vischnaunca	94'182.65		40'000		35'226.50	
366.02	Burgheis en auters cantuns	74'943.20		90'000		127'014.25	
366.05	Ulivaziun da grevezias	33'969.00		85'000		43'896.00	
436.00	Restituziuns		90'948.35		15'000		41'073.15
461.00	Contribuziuns cantunalas		32'439.75		36'000		32'854.55

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
589	Divers susteniments e prevenziun	47'806.60	23'931.65	46'000	23'000	49'041.45	26'081.20
300.01	Cumissiun da prevenziun					450.00	
303.00	Prestaziuns socialas	322.60				411.60	
318.00	Projects da prevenziun					1'435.00	
318.01	Project d'integrasiun	5'174.45		5'000		7'800.30	
362.00	Contribuziun lavur da giuventetgna Cadi	23'768.45		22'000		21'627.45	
365.00	Tgira d'affons (Kita Cadi)	5'317.75		3'500		2'799.65	
365.01	Contribuziun d'agid per toxicomans	3'117.20		3'500		3'362.95	
366.00	Prefinanziazion d'aliments	7'800.00		10'000		11'154.50	
366.02	Contribuziun promoziun d'integrasiun	2'306.15		2'000			
436.01	Restituziuns d'aliments		7'947.45		8'000		11'257.50
461.01	Contribuziun cant. project d'integrasiun		4'100.00		4'000		4'010.00
462.00	Contr. pleiv catolica lavur giuventetgna		11'884.20		11'000		10'813.70
590	Accziuns d'agid	8'168.00		8'000		7'548.00	
365.00	Contribuziuns caritativas	8'168.00		8'000		7'548.00	
6	Traffic Surpli expensas	545'310.84	75'147.70	591'800	63'200	506'413.86	54'411.85
			470'163.14		528'600		452'002.01
610	Vias cantunalas	25'607.08		26'000		25'547.15	
361.00	Contribuziuns pil stradun	20'204.65		20'000		19'904.60	
361.01	Contribuziuns traffic regional	5'402.43		6'000		5'642.55	
620	Menaschi stradalesser	439'717.91	2'050.00	499'000	14'000	420'087.06	5'376.90
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	45.80				34.70	
314.00	Manteniment vias/sendas quartiers	72'048.15		60'000		76'685.95	
314.01	Dismessa da neiv	136'531.15		180'000		106'439.57	
314.02	Schubergiar tumbins	16'848.80		20'000		17'346.25	
314.03	Manteniment via Maighels			5'000			
314.04	Donns rumiada da neiv	203.05		7'000		3'084.55	
314.13	Manteniment vias da meglieraziun	22'690.70		30'000		30'770.14	
318.02	Signalisaziun stradala	1'416.76		10'000		12'056.60	
318.03	Dismessa da gliet	5'708.50		5'000		3'453.30	
318.04	Evaluar situaziun vias da meglieraziun					12'382.40	
319.00	Diversas expensas			2'000			
390.00	Lavurs dad auters departaments	112'254.00		100'000		90'756.60	
390.01	Lavurs d'auters dep./dismessa neiv	71'971.00		80'000		67'077.00	
434.00	Dismessa da neiv per privats		1'200.00		3'000		4'476.90
436.01	Restituziun AWP Berna				10'000		
436.03	Contribuziuns vias da meglieraziun		850.00		1'000		900.00

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
622	Magasins e luvratori	12'120.65	6'960.80	14'300	6'200	6'872.40	6'111.60
311.00	Indrezs el luvratori			2'000			
312.00	Energia e scaldament	4'669.45		6'000		4'165.80	
312.01	Taxas annualas (serene- ra, aua e rumians)	1'212.70		1'200		1'382.45	
314.00	Manteniment	5'222.70		3'000			
318.00	Assicuranza dils baghetgs	689.80		600		689.80	
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	326.00		1'500		634.35	
423.00	Tscheins d'affittaziun		5'200.00		4'800		4'800.00
436.00	Cumpart energia		1'760.80		1'400		1'311.60
623	Parcadis	27'986.90	66'136.90	34'000	43'000	27'457.55	42'923.35
314.00	Manteniment	3'831.90		8'000		5'000.00	
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	6'199.00		6'000		5'688.55	
390.01	Lavurs d'auters dep./dismissa neiv	17'956.00		20'000		16'769.00	
434.00	Taxas da parcar		47'441.00		40'000		39'421.45
434.01	Taxa parcadi staziun		10'565.75				
434.02	Taxas uras da parcar		4'152.80		3'000		3'501.90
434.03	Taxas uras da parcar staziun		3'977.35				
624	Illuminaziun publica	39'878.30		18'500		26'449.70	
312.00	Energia	14'696.65		12'000		16'994.60	
314.00	Manteniment	4'147.95		6'000		8'503.55	
314.01	Adattaziun illuminaziuns	19'729.70					
390.00	Lavurs dad auters depar- taments	1'304.00		500		951.55	
7	Ambient e planisaziun Surpli expensas	938'588.71	860'169.81 78'418.90	929'410	856'710 72'700	967'383.97	867'159.77 100'224.20
711	Serenera e canalisaziun	668'659.46	668'659.46	657'500	657'500	671'506.42	671'506.42
301.00	Pagas	88'538.60		90'000		88'737.85	
303.00	Prestaziuns socialas	7'156.75		7'500		7'163.80	
304.00	Cassa da pensiun	6'145.20		6'200		5'955.60	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	2'102.25		2'500		2'272.35	
310.00	Adattaziun plan da lingias LIS	1'000.00		8'000		1'017.96	
311.00	Cumpra da material e maschinas	3'832.94		20'000		4'914.23	
312.00	Energia e scaldament	44'077.90		48'000		47'453.30	
312.01	Taxas annualas (aua e rumians)	360.74		4'000		174.05	
313.00	Material da diever e chemicalias	33'016.67		35'000		32'621.23	
313.01	Material da diever canali- saziun			3'000			
314.00	Manteniment serenera	62'513.19		50'000		72'217.78	
314.01	Manteniment lingias canalisaziun	14'935.74		40'000		42'079.86	
314.02	Dislocaziuns lingias canalisaziun	8'880.90		5'000			
314.03	Novas lingias da canali- saziun	1'000.00		5'000			

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
315.00	Manteniment vehichel	4'736.95		3'000		22'278.83	
317.00	Spesas e vestgadira	1'184.91		1'000		1'114.45	
318.00	Telefonats e francaturas	2'045.18		2'000		2'612.23	
318.01	Assicuranzas	8'091.95		8'000		8'186.45	
319.00	Dismessa da gliet	32'350.74		32'000		31'634.44	
319.01	Diversas expensas					4'591.40	
331.00	Amortisaziuns	83'692.27		30'000			
380.00	Conto d'ulivaziun - surpli entradas	229'511.58		223'300		253'529.31	
390.00	Lavurs dad auters departaments	33'485.00		34'000		42'951.30	
434.00	Taxas da diever annualas		659'773.46		650'000		663'671.02
490.00	Lavurs per auters departaments		456.00				335.40
490.01	Tscheins interns		8'430.00		7'500		7'500.00
720	Dismessa da rumians	136'875.60	136'875.60	143'210	143'210	139'128.00	139'128.00
301.00	Pagas					445.70	
311.00	Cumpra d'utensils e containers			1'000			
312.01	Taxas annualas (rumians)	66.25				35.35	
314.00	Manteniment deponias	3'547.20		8'000		10'155.80	
314.02	Plazza da cumpostar			5'000		8'320.00	
316.00	Tscheins per containers (Mulden)	3'996.00		4'000		3'700.00	
318.01	Dismessa da fier e rumians blocconts	12'424.45		12'000		9'785.15	
318.03	Dismessa d'ielis e chemicalias	969.85		1'000		570.25	
318.04	Transports da rumians	35'830.35		30'000		35'576.15	
318.05	Dismessa da cadavers	5'531.60		7'000		5'563.65	
318.06	Taxas Regiun Surselva					250.00	
318.07	Francaturas			500			
318.08	Dismessa da curdem verds	16'668.45		15'000			
331.00	Amortisaziuns	19'000.00		19'000		27'000.00	
380.00	Conto d'ulivaziun - surpli entradas	4'699.45					
390.00	Lavurs dad auters departaments	32'352.00		38'000		34'673.95	
390.01	Tscheins interns	1'790.00		2'710		3'052.00	
434.00	Taxas per deponias		31'206.65		31'000		28'834.74
434.01	Cumpart privats dismetter cadavers		879.00		1'000		847.70
434.03	Taxas fundamentalas vischnaunca		62'392.90		62'000		62'058.10
434.04	Diversas entradas		18'890.60		20'000		19'637.40
462.00	Contribuziun RS		23'506.45		22'000		24'748.75
480.00	Conto d'ulivaziun - surpli expensas				7'210		3'001.31
740	Santeri	45'462.95	5'100.00	22'500	5'000	22'849.60	6'900.00
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	13.15				13.15	
311.00	Manteniment santeri	8'611.30		7'000		3'985.10	
311.01	Manteniment caplutta da morts	569.50		1'000		569.50	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
311.02	Maschina da cavar fossas			500		149.00	
316.00	Cumpart caluster	2'050.00		2'000		2'248.00	
318.01	Cuosts da reorganisaziun	18'734.00		5'000		7'747.85	
390.00	Lavurs dad auters departaments	15'485.00		7'000		8'137.00	
434.00	Taxas per cavar fossas		5'100.00		5'000		6'900.00
750	Protecziun dalla natira	67'861.80	49'534.75	89'700	51'000	129'391.40	49'610.35
300.00	Stab da crisa	460.00		3'000		1'000.00	
303.00	Prestaziuns socialas	23.25		300		49.40	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	9.45		100		17.40	
314.01	Erecziun punts e rempars			5'000			
314.02	Donns da malaura	330.00		20'000		17'163.90	
314.08	Mesiras da protecziun Val Vadretg	9'067.00		7'000		14'292.15	
314.09	Craps / Val Giuv plaunca					47'000.00	
315.00	Manteniment indrez IMIS	14'404.30		15'000		16'115.55	
318.00	Concept d'energia					108.00	
319.00	Stab da crisa - divers	6'358.80		4'000		1'853.30	
366.00	Abonnement general	25'800.00		25'800		25'800.00	
390.00	Lavurs dad auters departaments	11'409.00		9'500		5'991.70	
434.00	Vendita cartas dil di		23'850.00		22'000		23'165.00
436.00	Contribuziuns privatas IMIS		3'913.85		1'500		161.40
436.03	Contribuziuns segirtad		1'980.00		7'000		10'991.35
436.04	Contr. mesiras segirtad Val Vadretg		6'842.70		4'500		5'082.00
461.00	Contribuziuns cantunalas IMIS		12'948.20		12'000		10'210.60
461.03	Contribuziuns cantunalas segirtad				4'000		
790	Planisaziun locala	19'728.90		16'500		4'508.55	15.00
318.00	Planisaziun locala	11'891.50		10'000		3'874.20	
362.00	Planisaziun directiva regionala	6'207.40		6'000			
390.00	Lavurs dad auters departaments	1'630.00		500		634.35	
436.00	Restituiziun dils privats						15.00
8	Economia Surpli entradas	1'850'449.65	2'228'360.21	1'773'550	1'839'100	2'002'485.24	2'077'337.19
		377'910.56		65'550		74'851.95	
800	Alps e pastiras	77'486.31	158'266.45	114'500	71'900	78'978.05	75'264.40
303.00	Prestaziuns socialas	62.10				564.30	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	173.90				338.95	
314.00	Meglieraziuns da pastiras	29'573.75		40'000		29'712.95	
314.01	Manteniment baghetgs d'alp	36'152.01		60'000		33'166.20	
314.02	Manteniment diever general	2'050.35		10'000		5'812.65	
314.15	Clauder ora palius	1'380.00		2'500		1'614.00	
319.00	Diversas expensas	843.20		1'500		1'299.30	
390.00	Lavurs d'auters dep. alps indigenas	7'251.00		500		6'469.70	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
424.00	Vendita terren Alpsu		70'850.00				
434.00	Affittaziun d'alps		17'400.00		19'400		19'400.00
434.01	Gudidas dallas alps e pastiras		14'765.00		8'000		7'465.00
434.02	Terren occupau		6'591.00		6'500		7'100.00
434.03	Diversas entradas		5'012.20		4'000		5'482.50
460.00	Contribuziuns d'alpegiaziun		39'250.25		30'000		31'418.90
461.00	Contribuziun cantunala per palius		4'398.00		4'000		4'398.00
801	Meglieraziuns da funs	-21'948.00	-22'000.00	1'000		-27'327.00	-40'000.00
318.00	Concept colligiazion alps e pastiras	-24'000.00		1'000		-32'000.00	
318.01	Concept schurmetg surfatschas ecologicas					2'773.00	
319.00	Mesira da cumpensaziun "Plauncas Niregl"	2'052.00				1'900.00	
461.00	Contr. cant. colligiazion alps/pastiras		-22'000.00				-26'000.00
461.01	Contr. cant. schurmetg surf. ecologicas						-14'000.00
802	Tratga da tiers	17'686.50	14'039.00	18'000	10'500	16'351.50	8'583.00
318.00	Virolaziuns			1'000			
361.00	Fondo d'epidemias	17'686.50		17'000		16'351.50	
436.00	Cumpart privats fondo d'epidemias		14'039.00		10'500		8'583.00
808	Mesiras socialas	637.25		650		637.25	
365.00	Contribuziun uniun purila	637.25		650		637.25	
810	Forestalessen	1'172'599.23	1'255'949.52	1'003'400	1'023'700	1'130'195.42	1'235'230.03
301.00	Pagas	669'572.25		670'000		620'259.15	
303.00	Prestaziuns socialas	54'893.35		55'000		49'930.75	
304.00	Cassa da pensiun	42'692.85		40'000		40'082.60	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	22'846.20		27'000		22'171.30	
306.00	Vestgadira, spensas da proviantaziun	21'569.25		25'000		19'019.40	
309.00	Ulteriuras spensas dil persunal	5'015.25		2'500		2'719.55	
310.00	Local e material da biro	2'848.88		2'500		5'717.50	
311.00	Acquist maschinas ed utensils	14'569.65		11'000		39'183.80	
312.00	Energia e scaldament	4'082.70		1'700		4'204.05	
312.01	Taxas annualas (serenera, aua e rumians)	1'128.95		1'200		1'110.10	
313.00	Material da menaschi	12'073.15		15'000		17'266.65	
313.01	Segiradas per maschinas	19'675.20		19'000		17'954.00	
313.02	Manteniment maschinas e vehichels	83'060.04		72'000		87'196.55	
314.00	Manteniment vias d'uaul	7'960.90		12'000		12'427.36	
314.01	Manteniment runcadas					156.60	
314.02	Manteniment luvratori	2'842.95		3'000		2'391.65	
314.03	Manteniment via Maighels					2'967.10	
316.00	Cuosts d'affittaziun per maschinas					6.80	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
318.00	Telefonats	2'376.50		3'500		2'481.35	
318.01	Project optimar structura menaschi					10'989.80	
318.02	Cuosts transports da lenna	125'734.05				88'798.05	
318.04	Cuosts da rumiar uaul	4'760.00		4'000		3'655.00	
318.05	Assicuranza pils edifecis	1'463.25		1'500		1'526.50	
318.06	Survetsch da tiarzas persunas	6'691.60		5'000		33'461.81	
319.00	Diversas expensas	57'336.05		25'000		36'490.15	
329.00	Sconto sin vendita da lenna	2'315.21				15.85	
352.00	Contribuziun alla selva/SHV	2'091.00		2'500		3'612.00	
390.00	Lavurs dad auters departaments	5'000.00		5'000		4'400.00	
422.00	Tscheins depositum forestal		116.55		200		155.95
434.00	Lavurs per tiarzas persunas		118'756.00		70'000		141'144.01
434.01	Rumida da neiv		39'284.74		42'000		33'355.44
435.10	Lenna da condotta		160'850.49		100'000		52'884.56
435.30	Lenna da brisch e stialas		28'849.74		28'000		24'782.00
435.50	Vendita da pigneuls da Nadal		1'862.00				1'490.33
436.00	Prestaziuns EO e cass d'accident		6'368.10				5'261.30
436.01	Restituziuns da segiradas		1'300.00				
436.02	Restituziun AWP Berna		7'764.02				13'376.59
437.00	Restituziun dil dazzi		1'070.80		1'500		2'026.95
438.00	Atgnas prestaziuns quen d'investiziun		179'558.00		170'000		160'452.50
451.00	Contribuziuns cantunalas		6'238.95		6'000		13'133.00
461.01	Restituziuns per donns d'ual		212'378.00		150'000		320'760.20
461.02	Contr. cant. "project optimar structura menaschi"		5'000.00				5'000.00
462.01	Emprest luvvers		17'652.13				
462.02	Contribuziun vischnauncas optimar menaschis						3'673.20
490.00	Lavurs auters departaments diversas		86'021.00		85'000		101'529.00
490.01	Stradalesser		105'733.00		95'000		85'999.00
490.02	Formaziun turistica		129'928.00		130'000		132'910.00
490.03	Manteniment sendas		34'708.00		30'000		35'578.00
490.04	Manteniment santeri		15'159.00		7'000		8'137.00
490.05	Manteniment parcadis		23'503.00		25'000		21'506.00
490.06	Manteniment piazza da sport Dulezi		1'877.00		3'000		4'998.00
490.07	Manteniment magasin e luvratori				1'000		
490.08	Dismessa da neiv		71'971.00		80'000		67'077.00
811	Vias Stradalas						
820	Energia regenerabla	6'003.45	16'039.00	14'500	13'000	12'858.95	13'070.00
318.00	Cumpra da lenna (agen uaul)	2'400.00		10'000		9'510.00	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
318.01	Assicuranza pils edifecis	378.45				388.95	
318.03	Producziun da stialas	2'700.00		4'000		2'376.00	
390.00	Lavurs dad auters departaments	525.00		500		584.00	
435.00	Vendita da stialas		16'039.00		13'000		13'070.00
830	Formaziun turistica	517'335.93	189'218.00	511'500	170'000	523'360.19	184'286.50
303.00	Prestaziuns socialas	788.00		400		18.10	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	122.65		100		.05	
314.00	Manteniment general	3'485.15		5'000		1'220.30	
314.02	Manteniment loipa e cuosts pistunza	29'404.95		50'000		52'328.11	
314.03	Manteniment sendas	41'573.30		45'000		43'107.10	
314.04	Manteniment piazzas da giug	6'645.37		5'000		6'723.67	
314.06	Manteniment e tgira dils vitgs	20'650.63		35'000		27'869.36	
314.08	Bus per il traffic public	42'791.30		38'000		43'236.50	
318.04	Project tgina dil Rein	34'749.25		10'000			
318.05	Project San Gottardo	10'746.00		15'000		10'746.00	
318.06	Marketing dil liug	1'385.60		10'000		3'932.80	
318.08	Project parc da sugas					1'144.00	
362.00	Avertura pass Lucmagn	11'238.25		7'000		6'769.00	
365.00	Contribuziun SMT	60'196.70		50'000		69'611.10	
365.04	Contribuziun Bogn Se-drun	83'379.78		75'000		81'822.60	
390.00	Lavurs dad auters departaments	170'179.00		166'000		174'831.50	
434.00	Vignettas cuorsa liunga		32'742.65		25'000		25'146.00
434.01	Prestaziuns per tiarzas persunas		15'001.05		20'000		16'840.50
436.02	Restituziun SMT		138'966.30		125'000		136'300.00
436.03	Loipen Schweiz - contr. infrastruttura		2'508.00				6'000.00
840	Promozion economia	-21'150.63		10'000		140'146.15	8'847.10
318.03	Colligiaziun territoris da skis					1'661.00	
318.04	Svilup da resorts					2'694.20	
318.05	Planisaziun Pass Alpsu					186.00	
318.06	Implont da glera	-58'738.65				129'602.00	
318.09	Concept d'energia			5'000			
362.00	Promozion dall'economia regionala	5'088.02		5'000		6'002.95	
362.01	Elavuraziun strategia svilup visch. Sursassiala	10'000.00					
362.02	Studia tunnel via Dieni - Caschinutta	22'500.00					
462.01	Contribuziun privata concept d'energia						7'500.00
462.03	Contribuziun cantunala direcziun d'in project						1'347.10
860	Energia	101'799.61	616'848.24	100'000	550'000	127'284.73	592'056.16
318.00	Energia da concessiun	101'799.61		100'000		96'729.17	
318.01	ORA - dislocaziun conduct da current ferm					30'555.56	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
410.00	Vendita energia gratuita e da preferenza		181'508.01		150'000		171'481.99
410.01	Vendita energia da participaziun		73'026.77		60'000		81'588.67
410.02	Cumpart sviulta energia alpina		189'959.26		190'000		195'900.18
410.03	Concessiun per traversar cun conduct		172'354.20		150'000		143'085.32
9	Finanzas e taglias Surpli entradas	3'576'988.23	7'560'708.40	870'500	5'862'710	3'293'855.81	7'831'087.56
		3'983'720.17		4'992'210		4'537'231.75	
900	Taglias communalas	35'497.15	4'873'744.90	33'000	3'557'400	32'854.45	4'934'324.16
329.00	Cantun - incasso taglias pers. giuridicas	14'049.55		6'500		10'337.35	
329.01	Cantun - incasso taglias pers. naturalas	21'447.60		26'000		22'133.10	
340.00	Marcas da tgauns			500		384.00	
400.10	Taglia d'entrada da persunas naturalas		2'066'045.05		1'600'000		2'049'371.10
400.11	Taglia speciala - cum-pensaziun capital		63'638.00		20'000		82'403.00
400.20	Taglia da facultad persunas naturalas		383'642.00		210'000		303'151.00
400.40	Taglia alla fontauna		327'643.95		250'000		540'082.91
400.50	Taglia da persunas giuridicas		702'538.10		325'000		496'494.05
402.00	Taglia da schischom		838'917.00		880'000		846'390.00
403.00	Taglia da gudogn sin schischom		91'965.45		40'000		127'433.10
404.00	Taglia scumiada da maun 2%		329'613.10		200'000		463'583.50
405.00	Taglia d'ierta		61'836.25		25'000		17'067.80
406.02	Taglia da tgauns		7'650.00		7'400		7'137.50
437.00	Taglia penala		256.00				1'210.20
920	Ulivaziuns da finanzas	177'501.96		127'000		190'438.43	
340.00	Contribuziun pleiv catolica - taglia a/f	6'662.11		5'000		35'634.63	
341.00	Ulivaziun tscheins d'aua	97'623.00		90'000		92'643.00	
361.00	Contribuziun fondo d'ulivaziun/taglia	73'216.85		32'000		62'160.80	
932	Regals e patentas		1'450.00		600		650.00
410.00	Patentas d'ustria		1'450.00		600		650.00
934	Tscheins d'aua	13'664.20	2'012'434.45	15'000	1'900'000	106'364.95	2'187'054.65
360.00	Franc per la cuntrada	13'664.20		15'000		12'364.95	
366.00	ORA - cumpart taxa cant. adattaziun concessiun					94'000.00	
410.00	Tscheins d'aua ORA		1'432'434.45		1'500'000		1'627'054.65
410.03	Cumpart gudogn energia alpina		580'000.00		400'000		560'000.00
935	Concessiuns	2'000.00	99'421.50	2'000	93'300	1'000.00	139'964.85
318.00	Controllas patentas cavacristallas	2'000.00		2'000		1'000.00	
410.00	Indemnizaziun pendicularas		35'000.00		37'000		35'000.00

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
410.01	Explotaziun da sablun e glera		28'316.30		25'000		72'778.05
410.02	Explotaziun da scalegl		5'763.50		5'000		4'500.00
410.03	Patentas da cristallas		28'723.00		25'000		27'129.30
436.00	Distribuziun entradas taxa CO2		1'618.70		1'300		557.50
936	RWM Schweiz AG e militer		52'058.00		51'200		52'041.50
410.00	RWM Schweiz AG		51'776.00		51'000		51'776.00
410.01	Indemnizaziuns per sittar - militer		282.00		200		265.50
937	Incunvegnientscha Neat	9'379.95	50'000.00	25'000	50'000	30'221.45	52'650.00
303.00	Prestaziuns socialas	102.95				106.05	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	16.50				17.70	
317.00	Neat	9'260.50		20'000		25'855.60	
318.01	Porta Alpina			5'000		4'242.10	
436.00	Contribuziun Neat		50'000.00		50'000		50'000.00
461.00	Contribuziun cantunala Porta Alpina						2'650.00
940	Tscheins	219'063.95	58'589.05	239'500	47'710	243'718.20	73'758.10
320.00	Tscheins da deivets currents	1'441.85		2'000		1'381.55	
322.00	Tscheins dils emprests	209'192.10		230'000		234'836.65	
390.00	Tscheins interns	8'430.00		7'500		7'500.00	
421.00	Tscheins dils debiturs		6'197.35		2'000		10'847.85
422.00	Tscheins da vaglias		15'601.70		8'000		23'142.25
422.01	Dividenda ORA		35'000.00		35'000		35'000.00
490.00	Tscheins interns facultad administrativa		1'790.00		2'710		4'768.00
942	Immobilias e possess da finanzas	88'121.53	386'931.90	72'300	146'000	59'869.81	353'919.75
301.00	Pagas pedel	22'787.40		25'000		21'319.10	
303.00	Prestaziuns socialas	1'862.15		2'000		1'727.65	
304.00	Cassa da pensiun	1'412.80		2'000		1'392.40	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	243.90		300		227.45	
311.00	Acquist da maschinas ed utensils	15'000.00		3'000			
312.00	Energia e scaldament	9'498.45		11'000		10'535.20	
312.01	Taxas annualas (serenera, aua, rumians)	1'938.96		3'000		2'233.86	
313.00	Material da diever	833.50		3'000		2'832.00	
313.01	Casa dil hosp - di dallas portas aviartas	5'000.00					
314.00	Manteniment casa comunala	13'383.05		15'000		9'035.10	
314.01	Tualetta publica Rueras	658.40					
316.01	Tscheins casa dil hosp	8'108.35					
318.00	Segiradas	2'329.52		3'000		2'554.45	
318.01	Taxas vendita da schischom	2'783.05				83.20	
390.00	Lavurs dad auters departaments	2'282.00		5'000		7'929.40	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
423.00	Tscheins d'affittaziun		105'744.95		95'000		95'572.75
423.01	Tscheins per dretg da baghegiar		43'727.00		40'000		40'568.70
424.00	Vendita da terren banca cantunala		227'100.00				207'550.00
436.00	Cumpart cuosts da schu-bergiar		10'359.95		11'000		10'228.30
943	Casa da scola Rueras	24'877.64	22'816.00	72'700	16'500	28'980.54	32'000.00
301.00	Pagas pedel	1'201.20		5'000		3'146.00	
303.00	Prestaziuns socialas	111.40		500		201.85	
305.00	Segiradas d'accident e malsogna	14.55		100		27.70	
312.00	Energia e scaldament	10'373.15		10'000		14'319.05	
312.01	Taxas annualas (serene-ra, aua, rumians)	7'015.19		7'100		7'073.89	
313.00	Material da diever			1'000			
314.00	Manteniment baghetgs e contuorn	2'166.00		45'000		1'555.60	
318.00	Assicuranzas	1'388.15		2'000		1'387.75	
319.00	Diversas expensas			500			
390.00	Lavurs dad auters depar-taments	2'608.00		1'500		1'268.70	
427.01	Tscheins scola		16'700.00		16'000		32'000.00
436.00	Taxa da diever e schu-bergiar halla		100.00		500		
436.02	Cumpart cuosts d'energia		6'016.00				
980	Amortisaziun facultad finanziaria	666'317.20	3'262.60			91'029.50	4'724.55
330.00	Rectificaziun aczias - participaziun	660'801.00				74'347.00	
332.01	Sperditas	5'516.20				16'682.50	
436.00	Restituziun da sperditas		3'262.60				4'724.55
981	Amortisaziun facultad administrativa	-91'047.00		214'000		78'522.80	
331.01	Project Tschamut	2'600.00		3'000			
331.02	Sanaziun via megliera-ziun Valtgeva			10'000			
331.04	Local da pumpiers					10'165.30	
331.05	Reit da calira			4'000			
331.57	Survigilonza cuolm da Vi	2'606.20		3'000		3'000.00	
331.85	Lingia d'aua Alp Tgom					6'000.00	
331.87	Project "Plauncas Niregl"	121.40		12'000		2'430.10	
331.89	Project "Mises da Ca-mischolas"					4'000.00	
331.90	Project da protecziun	12'000.00		12'000		12'000.00	
331.92	Lag Claus Surrein					11'927.40	
331.97	Via da quartier Staziun	-115'812.80		160'000		13'000.00	
331.98	Rempar Drun	7'438.20		10'000		16'000.00	
982	Amortisaziun supple-mentara	931'611.65		70'000		1'544'434.75	
332.01	Spital Regiunal Glion	39'974.50				43'770.70	
332.08	Project forestal L'Ondadusa	70'000.00		70'000		160'000.00	
332.23	Via Ruinas Selva					1'482.00	
332.70	Project da protecziun					65'000.00	

	Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
332.78 Via da quartier Staziun					900'000.00	
332.79 Casa forestala Cadi - Stagias	15'000.00					
332.82 Rempar Drun					180'000.00	
332.83 Project forestal Niregl					14'000.00	
332.84 Project forestal Tschamut					11'000.00	
332.85 Via da megliuraziun Valtgeva					104'651.35	
332.85 Lingia/conduct da calira a distanza					38'727.30	
332.87 Plaz Dulezi	349'335.15				11'354.10	
332.88 Via da quartier Dentervitgs					5'967.10	
332.89 Illuminaziun publica	203'178.95				8'482.20	
332.90 Sanaziun casa communal	225'687.65					
332.91 Halla plurivalenta	28'435.40					
983 Prefinanziazion	1'500'000.00					
380.02 Prefinanziazion halla plurivalenta Dulezi	1'500'000.00					
990 Rendaquen					886'420.93	
399.00 Quen da gudogn e perdita					886'420.93	

Quen d'investiziun Structura tenor funcziuns	Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
QUEN D'INVESTIZIUN Surpli expensas/entradas	2'077'943.95	982'447.92 1'095'496.03	2'196'000	595'400 1'600'600	3'861'947.42	2'653'947.22 1'208'000.20
0 Administraziun generala						
1 Segirtad publica Surpli expensas/entradas					21'585.00 104'270.00	125'855.00
2 Scolaziun						
3 Cultura e temps liber Surpli expensas/entradas	28'435.40	28'435.40			11'927.40	11'927.40
4 Sanadad Surpli expensas/entradas	39'974.50	39'974.50			43'770.70	43'770.70
5 Ovras socialas						
6 Traffic Surpli expensas/entradas	927'793.80	371'600.00 556'193.80	875'000	230'000 645'000	2'155'171.50	1'143'536.00 1'011'635.50
7 Ambient e planisaziun Surpli expensas/entradas	314'946.89	224'966.62 89'980.27	671'000	38'000 633'000	803'304.33	676'992.52 126'311.81
8 Economia Surpli expensas/entradas	766'793.36	385'881.30 380'912.06	650'000	327'400 322'600	826'188.49	707'563.70 118'624.79

Quen d'investiziun detagliu		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
Structura tenor funcziuns		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
10	Investiziuns facultad ad- ministrativa	2'077'943.95	982'447.92	2'196'000	595'400	3'861'947.42	2'653'947.22
	Surpli expensas		1'095'496.03		1'600'600		1'208'000.20
1	Segirtad publica					21'585.00	125'855.00
	Surpli expensas/entradas					104'270.00	
140	Pumpiers					21'585.00	125'855.00
503.00	Local da pumpiers Drun					21'585.00	
661.02	Segirada da fiug - contribu- ziun local da pumpiers						125'855.00
3	Cultura e temps liber	28'435.40				11'927.40	
	Surpli expensas		28'435.40				11'927.40
350	Plazzas da sport	28'435.40					
503.01	Halla plurivalenta Dulezi	28'435.40					
380	Lag Claus Surrein					11'927.40	
503.00	Lag Claus Surrein					11'927.40	
4	Sanadad	39'974.50				43'770.70	
	Surpli expensas		39'974.50				43'770.70
400	Spital regional	39'974.50				43'770.70	
562.00	Contribuziun Spital Regional Surselva	39'974.50				43'770.70	
6	Traffic	927'793.80	371'600.00	875'000	230'000	2'155'171.50	1'143'536.00
	Surpli expensas		556'193.80		645'000		1'011'635.50
600	Vias e plazzas	724'614.85	371'600.00	640'000	230'000	2'146'688.30	1'143'536.00
501.33	Sanaziun via meglieraziun Valtgeva					-95'347.65	
501.34	Via da quartier Staziun	3'858.40				2'224'712.75	
501.37	Via da quartier Sten	290'421.30		290'000			
501.38	Plaz Dulezi	430'335.15		350'000		11'355.10	
501.39	Via da quartier Dentervitgs					5'968.10	
610.07	Perimeter via da quartier Valtgeva						5'538.00
610.08	Perimeter via da quartier Staziun/Gionda		-17'600.00				237'998.00
610.09	Perimeter via da quartier Sten				230'000		
669.02	Contribuziun MGB via Sta- ziun/Gionda		307'200.00				900'000.00
669.03	Contribuziun aua cristalla via Staziun/Gionda		1'000.00				
669.04	Contribuziun GKB plaz Dulezi		81'000.00				
630	Illuminaziun publica	203'178.95		235'000		8'483.20	
501.00	Illuminaziun publica	203'178.95		235'000		8'483.20	

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
7	Ambient e planisaziun Surpli expensas	314'946.89	224'966.62 89'980.27	671'000	38'000 633'000	803'304.33	676'992.52 126'311.81
710	Canalisaziun	291'827.41		435'000		10'634.35	
501.17	Lingia d'aua schubra Ruer- as/Via Flurin	-10'000.00				-49'365.65	
501.18	Butschin da deflusiun Drun			25'000			
501.19	Lingia d'aua schubra Den- tervitgs/Strem	301'827.41		410'000		60'000.00	
711	Serenera	16'831.48	224'966.62	236'000	38'000	329'863.93	430'276.67
501.00	Serenera Tujetsch	6'831.48		224'000		294'863.93	
506.02	Indrez da derschentiar lingi- as	10'000.00		12'000		35'000.00	
610.00	Taxas da colligiazion		152'995.62				430'276.67
661.00	Subsidi cantunal		71'971.00		38'000		
740	Santeri	1'938.00					
501.00	Reorganisaziun santeri	1'938.00					
750	Schurmetg digl ambient	4'350.00				462'806.05	246'715.85
505.00	Rempdar dil Drun	4'350.00				462'806.05	
661.00	Subsidi cantunal rempar dil Drun						246'715.85
8	Economia Surpli expensas	766'793.36	385'881.30 380'912.06	650'000	327'400 322'600	826'188.49	707'563.70 118'624.79
810	Forestalessar	389'149.71	385'881.30	280'000	327'400	787'460.19	707'563.70
503.05	Casa forestala Cadi - Stagi- as	15'000.00					
505.06	Project L'Ondadusa	149'019.20		150'000		387'119.44	
505.07	Survigilanza Cuolm da Vi	13'737.10		15'000		6'782.40	
505.09	Project Plauncas Niregl					142'345.30	
505.10	Project da protecziun	202'639.71		100'000		172'758.00	
505.13	Via uaul Camischolas	1'135.80					
505.16	Project Tschamut	7'617.90		15'000		78'455.05	
661.70	Subsidis cantunals project L'Ondadusa		114'200.00		106'500		218'214.30
661.80	Subsidi cantunal Cuolm da Vi		8'294.00		12'000		8'481.20
661.84	Subsidi cantunal project Plauncas Niregl		1'675.95				113'272.10
661.85	Subsidi cantunal project da protecziun		184'596.25		90'000		92'825.00
661.90	Subsidi cantunal Mises da Camischolas						24'263.45
661.91	Subsidi cantunal project Tschamut		5'628.55		106'000		49'250.00
669.03	Contribuziun privata Cuolm da Vi		419.40				212.05
669.04	Contribuziun MGB Plauncas Niregl		9'042.30				29'659.10
669.05	Contribuziun ATEL Plaun- cas Niregl						95'000.00
669.07	Contribuziun MGB L'Ondadusa		23'564.05				19'614.20
669.08	Contribuziun TBA L'Ondadusa		11'368.70		2'600		6'193.95
669.11	Contribuziun MGB S. Brida				8'200		
669.14	Contribuziun MGB project Tschamut		12'231.15		2'100		

		Quen 2014		Preventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
669.15	Contribuziun MGM projects da protecziun		4'898.35				33'304.25
669.16	Contribuziun TBA projects da protecziun		9'962.60				17'274.10
860	Lingia/conduct da calira a distanza					38'728.30	
501.00	Lingia/conduct da calira a distanza					38'728.30	
930	Immobiliarias facultad administrativa	377'643.65		370'000			
503.00	Casa da scola Rueras - midada d'intent	151'956.00		150'000			
503.01	Tgèsa communal	225'687.65		220'000			
90	Investiziuns facultad finanziaria	10'400.00	150'000.00		150'000		150'000.00
	Surpli entradas	139'600.00		150'000		150'000.00	
9	Finanzas	10'400.00	150'000.00		150'000		150'000.00
	Surpli entradas	139'600.00		150'000		150'000.00	
940	Immobiliarias ed ulteriura facultad finanziaria	10'400.00	150'000.00		150'000		150'000.00
724.02	Sennaria Surselva SA	10'400.00					
824.01	Pendicularas Sedrun - restituziun emprest		150'000.00		150'000		150'000.00

Gliesta d'amortisaziun 2014	Activau ils 31-12-2013	Investiziuns		Amortisaziuns		Activau ils 31-12-2014
		Expensas	Entradas	Ordinarias	Supplement.	
Terren Rueras (plaz scola)	1.00					1.00
Canalisaziuns Tujetsch	1.00	291'827.41	208'135.14	83'692.27		1.00
Serenera Tujetsch	1.00	16'831.48	16'831.48			1.00
Serenera Cavorgia	1.00					1.00
Via Surrein	1.00					1.00
Via d'industria (Drun)	1.00					1.00
Via Zarcuns	1.00					1.00
Via Gionda - Sontg'Onna	1.00					1.00
Project forestal L'Ondadusa	110'403.23	149'019.20	149'132.75		* 70'000.00	40'289.68
Project Bugnei (Lauber I)	1.00					1.00
Project integral uaul Bugnei	1.00					1.00
Via cantunala Sedrun/Rueras Rueras, Soldanella	1.00					1.00
Via Ruinas - Selva	1.00					1.00
Via Spinatscha	1.00					1.00
Via Cavorgia	1.00					1.00
Via Gionda - Staziun	1.00					1.00
Via Bogn	1.00					1.00
Via Cavorgia (vitg)	1.00					1.00
Parcadis Camischolas	1.00					1.00
Via cantunala Rueras - Dieni	1.00					1.00
Survigilonza Cuolm da Vi	866.70	13'737.10	8'713.40	2'606.20		3'284.20
Via da comunicaziun Selva	1.00					1.00
Plan da menaschi forestal	1.00					1.00
Plazza da deposit Fallun	1.00					1.00
Uras da parcar	1.00					1.00
Engrondaziun parcadì Mira	1.00					1.00
Plazza da rumians serenera	176'972.95			19'000.00		157'972.95
Remplazzament piazza Murer SA	1.00					1.00
Porta Alpina	1.00					1.00
Nova illuminaziun turistica	1.00					1.00
Via d'ual Scharinas	1.00					1.00
Sanaziun lingia d'aua alp Tgom	51'843.75					51'843.75
Project Plauncas Niregl	10'840.65		10'718.25	121.40		1.00
Project da protecziun	10'266.18	202'639.71	199'457.20	12'000.00		1'448.69
Rempar s. Brida	1.00					1.00
Via d'ual Camischolas	0.00	1'135.80				1'135.80
Cundrez da siglientar Val Vadretg	1.00					1.00
Proejct "Mises da Camischolas"	1.00					1.00
Lag Claus Surrein	1.00					1.00
Campadi Rein SA - contr. d'investiziun	1.00					1.00
Sanaziun via da quartier Valtgeva	1.00					1.00
Sanaziun via megliuraziun Valtgeva	1.00					1.00
Sutpassadi MGB Niregl	1.00					1.00
Indrez d'ennevar loipa Milà	1.00					1.00
Rempar dil Drun	60'089.20	4'350.00		7'438.20		57'001.00
Via da quartier "Staziun"	177'928.80	3'858.40	290'600.00	-115'812.80		7'000.00
Project forestal Pulanera - Milà	1.00					1.00
Casa da scola Sedrun	1.00					1.00
Casa da scola Rueras	1.00	151'956.00				151'957.00
Casa s. Vigeli	1.00					1.00
Museum La Truaisch	1.00					1.00
Bogn cuvretg + Wellness	1.00					1.00
Luvratori / magasin Drun	1.00					1.00
Tschaler da refugi Sedrun 1984	1.00					1.00
Sanaziun casa communal	1.00	225'687.65			225'687.65	1.00
Halla plurivalenta	1.00	28'435.40			28'435.40	1.00
Engrondaziun santeri	1.00					1.00
Caplutta da morts	1.00					1.00
Tegia d'alp val Giuv	1.00					1.00
Tegia d'alp Maighels	1.00					1.00
Plazza da sport Dulezi	1.00					1.00
Luvratori forestal	1.00					1.00

	Activau ils 31-12-2013	Investiziuns		Amortisaziuns		Activau ils 31-12-2014
		Expensas	Entradas	Ordinarias	Supplement.	
Tegia dil nurser Cuolm da Vi	1.00					1.00
Halla per stialas Tujetsch	1.00					1.00
Local da pumpiers Drun	1.00					1.00
Casa forestala Cadi, Stagias	1.00	15'000.00			15'000.00	1.00
Uauls communalas	1.00					1.00
Pastiras communalas	1.00					1.00
Alps communalas	1.00					1.00
Praus pauperesser	1.00					1.00
Mobilias scolaz	1.00					1.00
Material da pumpiers	1.00					1.00
Maschina forestala	1.00					1.00
Vehichel "Toyota Land Cruiser"	1.00					1.00
Apparaturas d'eed e programs	1.00					1.00
Computers per scolaz	1.00					1.00
Maschina stradala "Lindner"	1.00					1.00
Plazza da golf Sedrun - a fond perdu	1.00					1.00
Maschina stradala "Bucher"	1.00					1.00
Maschina stradala "Holder"	1.00					1.00
Vehichel da pumpiers "TLF"	1.00					1.00
Maschina da far loipas	1.00					1.00
Maschina da segar uff. forestal	1.00					1.00
Carr da lenna cun tschaghegna	1.00					1.00
Toyota Hi-Lux - acquist 2008	1.00					1.00
Reform Muli T9 Euro 4 - acquist 2009	1.00					1.00
Crana da lenna	1.00					1.00
Acquist maschina "Holder C9700H"	1.00					1.00
Project forestal Tschamut	18'205.05	7'617.90	17'859.70	2'600.00		5'363.25
Lingia/conduct da calira e distanza	1.00					1.00
Plaz Dulezi	1.00	430'335.15	81'000.00		349'335.15	1.00
Via da quartier Dentervitgs	1.00					1.00
Illuminaziun publica	1.00	203'178.95			203'178.95	1.00
Via da quartier Sten	0.00	290'421.30				290'421.30
Reorganisaziun santeri	0.00	1'938.00				1'938.00
Megliuraziun Tujetsch	1.00					1.00
Mesiraziun e terminaziun sort 5	1.00					1.00
Spital regiunal Surselva	0.00	39'974.50			39'974.50	0.00
	617'501.51	2'077'943.95	982'447.92	11'645.27	931'611.65	769'740.62
* risguardau el preventiv		1'095'496.03		943'256.92		

**Credits supplementars (concedi ordeifer il preventiv)
per igl onn da quen 2014**

410.313.00 Specificaziun Istanza Decidiu	Casa da tgira Sursassiala Inauguraziun Suprastonza communal 26-05-2014	frs.	7'000.00
740.318.01 Specificaziun Istanza Decidiu	Santeri Restructuraziun Suprastonza communal 26-05-2014	frs.	19'000.00
942.313.01 Specificaziun Istanza Decidiu	Immobiliass Inauguraziun casa dil hosp Suprastonza communal 02-06-2014	frs.	5'000.00
217.314.00 Specificaziun Istanza Decidiu	Baghetgs da scola Sedrun Mobiliass pil scalem bass Suprastonza communal 10-06-2014	frs.	19'000.00
840.362.01 Specificaziun Istanza Decidiu	Promoziun economia Elavuraziun d'ina strategia pil svilup Vischnauncas Sursassiala Suprastonza communal 23-06-2014	frs.	10'000.00
810.318.02 Specificaziun Istanza Decidiu	Forestalessers Sgular lenna Direcziun communal 25-06-2014	frs.	25'000.00
624.314.01 Specificaziun Istanza Decidiu	Illuminaziun publica Nova cazzola a Rueras Suprastonza communal 25-08-2014	frs.	5'900.00
210.309.00 Specificaziun Istanza Decidiu	Scola primara Scolaziun pedagogia curativa Suprastonza communal 08-09-2014	frs.	10'000.00
620.314.00 Specificaziun Istanza Decidiu	Menaschi stradalessers Sanaziun Via Vitg, Rueras Suprastonza communal 06-10-2014	frs.	15'000.00
300.365.15 Specificaziun Istanza Decidiu	Promoziun dalla cultura Forum cultural Tujetsch Sanaziun casti da Putnengia Suprastonza communal 20-10-2014	frs.	20'000.00
840.362.02 Specificaziun Istanza Decidiu	Promoziun economia Studia tunnel Dieni - Caschinutta Suprastonza communal 20-10-2014	frs.	22'500.00

942.311.00	Immobiliars	frs.	15'000.00
Specificaziun	Mobiliar casa dil hosp		
Instanza	Suprastanza communal		
Decidiu	27-12-2014		
810.503.05	Forestalessers	frs.	15'000.00
Specificaziun	Academia Vivian		
Instanza	Suprastanza communal		
Decidiu	26-01-2015		

Bilanza		31-12-2014	31-12-2013
1	ACTIVAS	20'254'511.79	20'775'003.88
10	Facultad finanziaria	19'484'771.17	20'157'502.37
100	Mieds liquids	4'588'060.87	3'161'853.73
1000.00	Cassa	913.20	1'508.05
1001.00	Schec postal	8'814.86	2'356.01
1002.00	GKB: conto-current 134.825.600	534'381.77	139'286.01
1002.01	RB: conto-current	221'098.50	-13'793.88
1002.06	RB: conto-current 70127.37	3'822'852.54	3'032'497.54
101	Dabiens	7'348'955.85	8'531'603.19
1011.01	Cantun-cc taglia 111.687	109'451.45	76'190.62
1011.02	Tgèsa s. Vigeli		300'000.00
1011.03	GKB - deposit forestal	73'381.00	73'381.00
1011.04	RB - conto da commember	2'319'829.10	2'317'480.20
1011.05	Cantun-cc taglia 111.687abx-tax	76'722.25	27'907.58
1011.06	Bogn Sedrun	8'100.00	8'100.00
1012.01	Debiturs da taglia	-3'233.00	
1012.02	Debiturs da taglia naven digl onn 2010	2'784'920.30	2'646'150.05
1014.03	Contribuziuns cantunalas		246'715.85
1015.01	Debiturs naven 1-1-2004	519'411.45	253'949.20
1015.02	Dabien tscheins d'aua	1'432'434.45	1'627'054.65
1015.04	Dabien taglia anticipada	14'452.50	16'114.29
1015.07	Ulteriurs debiturs	13'486.35	
1016.43	Postscheck - deposito		938'559.75
102	Investiziuns	6'961'154.45	7'788'595.45
1021.00	Aczias ORA	1'400'000.00	1'400'000.00
1021.03	Aczias Grischelectra	200.00	200.00
1021.04	Aczias Matterhorn Gotthardbahn AG	1.00	1.00
1021.05	Aczias RhB	1.00	1.00
1021.06	Aczias Dampfbahn Furka	1.00	1.00
1021.10	Quota da fatschenta banca Raiffeisen	200.00	200.00
1021.11	Golfplatz AG Sedrun	1.00	1.00
1021.14	Aczias Repower AG	28'800.00	34'400.00
1021.15	Pendicularas Sedrun SA Emprest 2006	1'400'000.00	1'550'000.00
1021.16	Sennaria Surselva SA	3'600.00	1.00
1021.17	Campadi Rein SA	1.00	1.00
1021.18	Andermatt-Sedrun Sport AG	1'185'000.00	1'833'400.00
1023.00	Tgèsa comunala	650'000.00	650'000.00
1023.01	Terren da baghegiar	1'475'000.00	1'475'000.00
1023.02	Terren en dretg da surbaghegiar	720'000.00	720'000.00
1023.03	Ulteriur terren	62'594.45	62'594.45
1025.00	Reserva da scaldar	35'755.00	62'795.00
103	Activas transitoricas	586'600.00	675'450.00
1030.01	Activas transitoricas	586'600.00	675'450.00
11	Facultad administrativa	769'740.62	617'501.51
114	Facultad administrativa	769'738.62	617'499.51
1140.00	Terren Rueras (plaz scola)	1.00	1.00
1141.00	Canalisaziuns Tujetsch	1.00	1.00
1141.01	Serenera Tujetsch	1.00	1.00
1141.02	Serenera Cavorgia	1.00	1.00
1141.04	Via Surrein	1.00	1.00
1141.05	Via d'industria (Drun)	1.00	1.00

		31-12-2014	31-12-2013
1141.06	Via Zarcuns	1.00	1.00
1141.07	Via Gionda-Sontg'Onna	1.00	1.00
1141.08	Project forestal L'Ondadusa	40'289.68	110'403.23
1141.10	Project Bugnei (Lauber I)	1.00	1.00
1141.13	Project integral uaul Bugnei	1.00	1.00
1141.16	Via cantunala Sedrun / Rueras	1.00	1.00
1141.17	Via Ruinas - Selva	1.00	1.00
1141.18	Via Spinatscha	1.00	1.00
1141.19	Via Cavorgia	1.00	1.00
1141.22	Via Gionda-Staziun	1.00	1.00
1141.23	Via Bogn	1.00	1.00
1141.24	Via Cavorgia (vitg)	1.00	1.00
1141.25	Parcadis Camischolas	1.00	1.00
1141.26	Via cantunala Rueras - Dieni	1.00	1.00
1141.29	Survigilonza Cuolm da Vi	3'284.20	866.70
1141.30	Via da comunicaziun Selva	1.00	1.00
1141.31	Plan da menaschi forestal	1.00	1.00
1141.32	Plazza da deposit Fallun	1.00	1.00
1141.33	Uras da parcar	1.00	1.00
1141.34	Engrondaziun parcadi Dulezi	1.00	1.00
1141.35	Plazza da rumians serenera	157'972.95	176'972.95
1141.36	Remplazzament piazza Murer AG	1.00	1.00
1141.37	Porta Alpina	1.00	1.00
1141.38	Nova illuminaziun turistica	1.00	1.00
1141.39	Via d'uaul Scharinas	1.00	1.00
1141.40	Sanaziun lingia d'aua alp Tgom	51'843.75	51'843.75
1141.41	Project Plauncas Niregl	1.00	10'840.65
1141.42	Project da protecziun	1'448.69	10'266.18
1141.43	Rempar S. Brida	1.00	1.00
1141.44	Via d'uaul Camischolas	1'135.80	
1141.46	Cundrez da siglientar Val Vadretg	1.00	1.00
1141.47	Project "Mises da Camischolas"	1.00	1.00
1141.48	Lag Claus Surrein	1.00	1.00
1141.49	Campadi SA - Contr. d'investiziun	1.00	1.00
1141.50	Sanaziun Via da quartier Valtgeva	1.00	1.00
1141.51	Sanaziun via megliuraziun Valtgeva	1.00	1.00
1141.52	Sutpassadi MGB Niregl	1.00	1.00
1141.53	Cundrez d'ennevar loipa Giu Milà	1.00	1.00
1141.54	Rempar Drun	57'001.00	60'089.20
1141.55	Via da quartier Staziun	7'000.00	177'928.80
1141.56	Project forestal Pulanera - Milà	1.00	1.00
1141.57	Project forestal Tschamut	5'363.25	18'205.05
1141.58	Lingia/conduct da calira a distanza	1.00	1.00
1141.59	Plaz Dulezi	1.00	1.00
1141.60	Via da quartier Dentervitgs	1.00	1.00
1141.61	Illuminaziun publica	1.00	1.00
1141.62	Via da quartier Sten	290'421.30	
1141.63	Reorganisaziun santeri	1'938.00	
1143.00	Casa da scola Sedrun	1.00	1.00
1143.01	Casa da scola Rueras	151'957.00	1.00
1143.03	Casa s. Vigeli	1.00	1.00
1143.04	Museum la Truaisch	1.00	1.00
1143.05	Bogn cuvretg + wellness	1.00	1.00
1143.06	Luvratori / magasin Drun	1.00	1.00
1143.34	Tschalers da refugi	1.00	1.00
1143.35	Sanaziun casa communala	1.00	1.00
1143.38	Halla plurivalenta	1.00	1.00
1143.39	Engrondaziun santeri	1.00	1.00
1143.40	Caplutta da morts	1.00	1.00
1143.41	Tegia d'alp Val Giuv	1.00	1.00

		31-12-2014	31-12-2013
1143.42	Tegia d'alp Maighels	1.00	1.00
1143.43	Plazza da sport Dulezi	1.00	1.00
1143.44	Luvratori forestal	1.00	1.00
1143.45	Tegia dil nurser Cuolm da Vi	1.00	1.00
1143.46	Halla da stialas Tujetsch	1.00	1.00
1143.47	Local da pumpiers Drun	1.00	1.00
1143.48	Casa forestala Cadi - Stagias	1.00	1.00
1145.00	Uauls communalas	1.00	1.00
1145.01	Pastiras communalas	1.00	1.00
1145.02	Alps communalas	1.00	1.00
1145.03	Praus pauperesser	1.00	1.00
1146.00	Mobilias scolaz	1.00	1.00
1146.01	Material da pumpiers	1.00	1.00
1146.06	Maschina forestala	1.00	1.00
1146.09	Vehichel Toyota Land Cruiser 11	1.00	1.00
1146.10	EED administraziun communal	1.00	1.00
1146.11	EED scolaz	1.00	1.00
1146.15	Maschina stradala "Linder"	1.00	1.00
1146.16	Plazza da golf Sedrun - a fond perdu	1.00	1.00
1146.17	Maschina stradala "Bucher 2020"	1.00	1.00
1146.18	Maschina stradala "Holder"	1.00	1.00
1146.19	Vehichel da pumpiers TLF	1.00	1.00
1146.20	Maschina da far loipa	1.00	1.00
1146.21	Maschina da segar uffeci forestal	1.00	1.00
1146.22	Car da lenna cun tschaghegna	1.00	1.00
1146.23	Toyota Hi-Lux - acquist 2008	1.00	1.00
1146.24	Reform Muli T9 Euro 4 - Acquist 2009	1.00	1.00
1146.25	Crana da lenna	1.00	1.00
1146.26	Holder C9700H	1.00	1.00
117	Diversas investiziuns activadas	2.00	2.00
1170.00	Megliuraziun Tujetsch	1.00	1.00
1170.01	Mesiraziun e terminaziun sort 5	1.00	1.00
2	PASSIVAS	-20'140'239.26	-20'775'003.88
20	Capital jester	-10'986'974.31	-13'342'949.96
200	Quens currents	-2'549'274.31	-2'011'149.96
2000.00	Crediturs	-640'651.47	-231'829.06
2000.01	Crediturs AVS	-45'178.40	
2000.02	Creditur Suva	934.80	9'012.00
2000.03	CMP - segira d'accident	4'734.85	1'393.75
2000.06	Cassa da pensiun cantun	-2'245.50	
2000.07	Taglia a/fontauna	-1'362'473.91	-1'318'766.15
2000.10	Segirada schurnada da malsogna	1'319.20	35.25
2005.02	Bogn Sedrun - conto d'ulivaziun	30'048.34	26'697.77
2005.04	Quen jester - diversas	-223'109.75	-175'242.50
2005.05	Tgèsa s. Vigeli - conto d'ulivaziun	679.98	-20'837.48
2006.00	Taglia pleiv catolica	-42.43	
2006.02	Taglia cumin	-2'932.35	-2'932.35
2006.08	Taglia pleiv evangelica cant. 2010	-10'945.75	-9'900.40
2006.09	Taglia pleiv catolica naven 2010	-231'362.80	-228'530.25
2006.10	Taglia pleiv evangelica naven 2010	-53'146.75	-48'112.95
2009.00	TPV conto anticipau	-14'902.37	-12'137.59
202	Deivets a miez e liung termin	-5'050'000.00	-8'011'200.00
2021.09	Suva 25-02-2007 - 25-02-2017	-270'000.00	-360'000.00
2021.54	GKB CG 134.825.604 29-11-2014		-1'500'000.00

		31-12-2014	31-12-2013
2021.56	GKB CG 134.825.612 20-06-2015	-1'000'000.00	-1'000'000.00
2021.57	SUVA 15-11-2005 - 15-11-2015	-780'000.00	-1'040'000.00
2021.59	GKB CG 134.825.614 23-08-2016	-1'000'000.00	-1'000'000.00
2021.60	Fond Cumpensaziun AVS 20-10-2006 - 20-10-2016	-1'000'000.00	-1'000'000.00
2021.61	Fond Cumpensaziun AVS 16-01-2007 - 16-01-2017	-1'000'000.00	-1'000'000.00
2021.62	PostFinance 03-09-2007 - 03-09-2014		-1'000'000.00
2025.02	Seco, emprest "wellness"		-111'200.00
204	Remessas	-343'000.00	-343'000.00
2040.00	Delcredere	-343'000.00	-343'000.00
205	Passivas transitoricas	-3'044'700.00	-2'977'600.00
2050.00	Passivas transitoricas	-3'044'700.00	-2'977'600.00
28	Finanziaziuns specialas	-5'393'938.83	-3'672'727.80
280	Finanziaziuns specialas	-5'393'938.83	-3'672'727.80
2880.01	Reserva manteniment serenera	-1'072'857.07	-843'345.49
2880.03	Prefinanziaziun projects communals	-2'450'000.00	-2'450'000.00
2880.04	Reserva manteniment rumians	-2'218.01	2'481.44
2880.05	Reserva register fonsil federal	-130'000.00	-130'000.00
2880.06	Prefinanziaziun halla plurivalenta Dulezi	-1'500'000.00	
2890.00	Deposit forestal	-73'381.00	-73'381.00
2890.02	Donaziuns per caplutta da morts	-1'145.00	-1'145.00
2890.03	Donaziuns Tgèsa s. Vigeli	-32'421.70	-32'421.70
2890.05	Restauraziun maletg clutger	-700.00	-700.00
2890.06	Legat Berther-Mätzler	-35'000.00	-35'000.00
2890.08	Reservat uaul natural Prau Nausch	-24'150.05	-24'150.05
2890.09	Donaziuns museum	-72'066.00	-85'066.00
29	Capital	-3'873'598.65	-3'759'326.12
290	Capital	-3'873'598.65	-3'759'326.12
	Capital agen per 1-1-2014 3'759'326.12		
	Surpli entradas 2014 114'272.53		
2900.00	Capital agen	-3'873'598.65	-3'759'326.12

Obligaziuns eventualas

Tenor artechel 28 dil regulativ per il menaschi finanziel dalla vischnaunca Tujetsch:

Garanzia Andermatt-Sedrun Sport AG: frs. 750'000.00

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
01-2014/2017

Quen 2014 Bogn Sedrun

Messadi

dalla suprastonza communal a l' cussegl da vischnaunca

Preziau president
Stimada cussegliera
Stimai cussegliers

Bogn Sedrun		Quen 2014		Peventiv 2014		Quen 2013	
Quen current		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3	Entradas						
3000	Entradas bogn da divertiment		181'304.85		180'000.00		171'867.55
3010	Entradas wellness		205'914.20		195'000.00		194'358.20
3020	Entradas vital		18'677.40		45'000.00		34'222.65
3030	Entradas vendita		20'130.70		20'000.00		16'305.90
3040	Entradas affittaziun		3'651.75		5'500.00		4'630.10
3100	Contribuziun scolas		9'000.00		9'000.00		9'000.00
3	Total entradas		438'678.90		454'500.00		430'384.40
4	Cuosts da material e rauba						
4000	Cumpra da material	4'887.15		8'000.00		5'282.45	
4050	Cuosts bigliets	2'933.60		3'000.00		3'172.10	
4060	Cuosts lavandaria	32'154.90		32'000.00		30'570.50	
4100	Lavurs jastras	1'225.00		3'000.00		8'521.50	
4	Total cuosts material e rauba	41'200.65					
5	Cuosts da persunal						
5000	Pagas	378'279.20		415'000.00		379'622.15	
5013	Prestaziuns EO e cass d'accident	-15'633.45				-399.00	
5014	Distribuziun entradas taxa CO2	-228.75				-78.30	
50	Total pagas e supplements	362'417.00		415'000.00		379'144.85	
5700	AHV, IV, EO, ALV	30'043.05		36'000.00		31'468.25	
5720	Cassa da pensiun	22'442.25		25'000.00		22'325.90	
5730	Segirada d'accident	679.75		1'000.00		852.00	
5740	Segirada da schurnada	3'295.15		3'000.00		3'263.35	
57	Total segiradas socialas	56'460.20		65'000.00		57'909.50	
5810	Scolaziun e formaziun	1'955.00		5'000.00		1'026.20	
5820	Spesas	337.40		1'000.00		373.90	
5829	Ulteriuras spesas	100.00					
5880	Ulteriurs cuosts da persunal	3'897.85		5'000.00		4'401.60	
58	Total ulteriurs cuosts da persunal	6'290.25		11'000.00		5'801.70	
5	Total cuosts da persunal	425'167.45		491'000.00		442'856.05	
6	Ulteriurs cuosts da menaschi						
6100	Manteniment immobilia	53'120.80		52'300.00		57'191.95	
6101	Manteniment maschin-as/apparaturas	105'606.10		78'650.00		105'332.25	
6102	Manteniment mobiliar/indrezs	20'424.10		21'500.00		18'827.85	
6103	Manteniment eed	7'855.85		9'800.00		14'313.55	
6113	Restituziuns segiradas		5'000.00				7'042.70
6113	Restituziuns segiradas		590.95				
6150	Sal			1'500.00			
6160	Preparaziun dall'aua	7'778.35		4'500.00		2'106.80	
6165	Material da schubergiar	5'775.85		6'000.00		4'100.10	
6170	Material wellness/vital	5'445.45		6'000.00		5'825.27	
6175	Alimentaziun wellness	4'714.05		6'000.00		4'441.68	
6180	Gasettas/abos	1'143.05		1'000.00		889.65	
6190	Divers material da diever	3'855.95		3'000.00		3'174.00	

		Quen 2014		Peventiv 2014		Quen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
61	Total manteniment e material da diever	215'719.55	5'590.95	190'250.00		216'203.10	7'042.70
6200	Reparaturas e servis			500.00			
6210	Benzin e diesel	49.40		300.00		54.10	
62	Total maschinas e transport	49.40		800.00		54.10	
6300	Segirada d'ediffecis	4'951.30		4'800.00		4'795.45	
6310	Segirada da responsabladad e da	5'260.67		5'000.00		6'260.60	
6320	Controllas cantun	1'340.00		1'500.00		1'340.00	
63	Total segiradas	11'551.97		11'300.00		12'396.05	
6400	Electricitad	86'226.90		95'000.00		85'630.90	
6410	Aua	5'928.45		6'000.00		5'928.45	
6420	Ieli da scaldar	69'784.50		60'000.00		66'906.40	
6430	Taxas da rumians	2'772.65		2'000.00		2'317.65	
6440	Canalisaziun	9'286.80		10'000.00		9'286.80	
64	Total energia e dismessa	173'999.30		173'000.00		170'070.20	
6500	Material da biro	2'765.55		3'000.00		2'537.10	
6510	Telefon, internet, porto	2'427.20		3'500.00		3'060.70	
6513	Informatica	854.40		2'000.00		1'794.30	
6520	Contribuziuns e donaziuns	425.00		1'200.00		625.00	
6530	Cumissiun da mena-schi/direcziun	2'882.90		5'500.00		4'324.50	
6540	Cuors e seminars			1'500.00			
6580	Diversas expensas	3'195.15		3'000.00		2'820.75	
6590	Cussegliaziuns			8'000.00			
65	Total administraziun ed informatica	12'550.20		27'700.00		15'162.35	
6600	Reclama ed inserats	15'122.90		20'000.00		16'605.05	
6610	Material da reclama	13'345.60		15'000.00		8'134.60	
6640	Spesas da representaziun			1'000.00			
6650	Bons sco sponsur	1'774.30		4'000.00		2'846.20	
66	Total reclama	30'242.80		40'000.00		27'585.85	
6840	Spesas banca e posta	1'804.69		2'000.00		1'601.16	
6850	Entradas da tscheins		15.05				53.45
68	Total finanzas	1'804.69	15.05	2'000.00		1'601.16	53.45
6	Total ulteriurs cuosts da menaschi	445'917.91	5'606.00	445'050.00		443'072.81	7'096.15
7	Entradas accessorias						
7000	Entradas ustria		7'150.00		7'150.00		3'550.00
7050	Expensas ustria		-364.65		-3'000.00		-2'032.40
70	Total entradas accessorias		6'785.35		4'150.00		1'517.60
7	Total entradas accessorias		6'785.35		4'150.00		1'517.60

		Qwen 2014		Peventiv 2014		Qwen 2013	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
8	Entradas extraordinarias						
8020	Contribuziun vischnaunca - taxas da cura		83'379.78		75'000.00		81'822.60
80	Total entradas extraordinarias		83'379.78		75'000.00		81'822.60
Total entradas/expensas		912'286.01	534'450.03	982'050.00	533'650.00	933'475.41	520'820.75
Deficit da menaschi		-377'835.98		-448'400.00		-412'654.66	

Bogn Sedrun			
Bilanza		31-12-2014	31-12-2103
1	ACTIVAS	120'810.79	105'276.87
10	Capital en circulaziun	120'810.79	105'276.87
1000	Cassa	8'499.80	10'087.00
1025	Banca Raiffeisen 70127.14	74'547.58	42'776.69
1026	PostFinance	4'610.46	2'128.58
1101	Debiturs	6'168.80	7'076.50
1150	Dabien supplements d'affons		6'360.00
1155	Taglia anticipada	4.15	9.80
1210	Reserva ieli da scaldar	26'980.00	35'420.00
1300	Activas transitorias		621.00
2	PASSIVAS	120'810.79	105'276.87
20	Capital jester a cuort termin	490'546.77	509'831.53
2001	Crediturs - conto collectiv	73'420.10	48'571.85
2010	Bons	20'142.10	20'153.00
2011	Depot cartas	1'353.00	2'580.00
2150	Conto current AVS	-18'360.55	-15'884.75
2158	Conto d'ulivaziun vischnaunca	407'884.32	439'352.43
2210	Creditur TPV	4'107.80	3'489.00
2300	Passivas transitorias	2'000.00	11'570.00
24	Capital jester a liung termin	8'100.00	8'100.00
2400	Emprest vischnaunca	8'100.00	8'100.00
28	Agen capital	-377'835.98	-412'654.66
2991	Sperdita	-377'835.98	-412'654.66

**Credits supplementars (concedi ordeifer il preventiv)
per igl onn da quen 2014**

6101	Manteniment maschinas/apparaturas	frs.	17'000.00
Specificaziun	Remplazzament pegna/ventilaziun wellness		
Instanza	Suprastanza communal		
Decidiu	12-05-2014		

6101	Manteniment maschinas/apparaturas	frs.	12'000.00
Specificaziun	Manteniment maschinas ed apparaturas		
Instanza	Suprastanza communal		
Decidiu	12-01-2015		

Rapport da gestiun 2014

Il pensums e las cumpetenzas dalla Cumissiun da gestiun ein reglai tenor art. 49 dalla constituziun communal, il regulativ per la cumissiun da gestiun ed il model da quen e controlla dallas vischnauncas dil Cantun Grischun.

La cumissiun da gestiun ha l'incumbensa da controllar e d'examinar las differentas spartas dall'administraziun e dil menaschi finanziel dalla vischnaunca Tujetsch per igl onn da quen 2014. Quei ei succediu en collaboraziun cul biro Confidar Fiduziaria SA Glion.

La controlla ha cumpigliau:

- La revisiun dil quen annual (bilanza, quen current e quen d'investiziun) dalla vischnaunca da Tujetsch e dil Bogn Sedrun, che cumpeglia la perioda digl 1. da schaner 2014 tochen ils 31 da december 2014.

Constataziuns:

- Las contabilitads ein menadas conform agl uorden e tenor principis mercantils sco era tenor il model da quen per las vischnauncas dil Cantun Grischun.
- Las bilanzas pils 31 da december 2014 ed ils quens da menaschi 2014 correspundan alla contabilitad.
- La facultad ed ils deivets per ils 31 da december 2014 ein corrects e mussai ora cumpletamein.
- Ils documents da fatschenta e da contabilitad ein avon maun. Damondas ein vegnidas rispundidas exact e cumpetent.
- Il fatg communal vegn tgamunau cun quita e senn da responsabladad.

La cumissiun da gestiun admetta alla suprastanza communal, allas ulteriuras autoritads e cumissiuns sco era a tuttas colluvreras e colluvriers dalla vischnaunca Tujetsch e dil Bogn Sedrun in cordial engraziament per tut il bien prestau.

Proposta:

La cumissiun da gestiun propona al cussegl da vischnaunca Tujetsch d'approbar il quen communal dalla vischnaunca Tujetsch e dil Bogn Sedrun 2014 (cul dretg da referendum) e da dar scarica alla suprastanza communal, als ulteriurs organs responsabels ed all'administraziun.

Sedrun, ils 7 d'avrel 2015

Cumissiun da gestiun Vischnaunca Tujetsch
Guido Friberg, president
Norbert Vinzens e Toni Monn

Proposta

La suprastonza communal, en concordanza cun la cumissiu da gestiun, propona al cussegl da vischnaunca:

- a) d'approbar il quen annual 2014 cun las amortisaziuns supplementaras buca previdas el preventiv ed il rapport da gestiun 2014 dalla vischnaunca da Tujetsch;
- b) d'approbar il quen annual 2014 ed il rapport da gestiun dil Bogn Sedrun;
- c) da dar scarica a tuts organs communal.

Quella fatschenta ei suttamessa al referendum facultativ tenor igl artechel 17 lit. a dalla constituziun communal.

Suprastonza communal Tujetsch

President communal:
Beat Roeschlin

Actuar:
Lucas Collenberg

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
02-2014/2017

Seramentaziun dil niev president communal

Messadi

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Stimada cussegliera
Stimai cussegliers

Il 8 da mars 2015 ei Beat Roeschlin vegnius elegius sco president communal. Sin fundament digl artichel 36 dalla constituziun communal han ils commembers dalla suprastanza communal da prestar in serament d'uffeci (engirar avon Diu da vuler ademplir tuttas obligaziuns digl uffeci tenor meglier saver e puder).

Cussegl da vischnaunca
03-2014/2017

Corporaziun da vischnauncas SanaSurselva – elecziun d'in substitut da delegau

Messadi

dalla suprastonza communal a cussegl da vischnaunca

Preziau president
Stimada cussegliera
Stimai cussegliers

Cun la votaziun all'urna dils 28 da settember 2014 han las vischnauncas approbau la revisiun dils statuts dil Spital regional Surselva. Cun quella revisiun ei la structura dil spital vegnida adattada. Purtadra dil spital ei la corporaziun da vischnauncas SanaSurselva. Per il menaschi operativ ei la Spital regional Surselva SA responsabla.

Tenor art. 12 dils statuts sa mintga vischnaunca delegar ina persuna alla corporaziun da vischnauncas SanaSurselva. La suprastanza communal ha decidiu da delegar il gerau Renato Decurtins (ex officio). Sco substitut ei Hans Jacomet, Sedrun, prompts da star a disposiziun. Damai ch'el ei gia elegius sco delegau dil Spital regional Surselva vegn ei desistiu sin ina procedura da nominaziun. Formalmein sto el denton vegnir elegius.

Proposta

La suprastanza communal

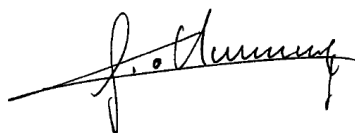
propona

d'eleger Hans Jacomet, Sedrun, sco substitut da delegau dalla corporaziun da vischnauncas SanaSurselva.

Suprastanza communal Tujetsch

President communal:
Beat Roeschlin

Actuar:
Lucas Collenberg